

P O D A C I

O ZDRAVSTVENOM STANJU STANOVNIŠTVA I RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI U ISTARSKOJ ŽUPANIJI

U 2022. GODINI

- SAŽETI PRIKAZ -

Pula, prosinac 2023.

Izdavač:

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ISTARSKE ŽUPANIJE –
ISTITUTO FORMATIVO DI SANITÀ PUBBLICA DELLA REGIONE ISTRIANA

52 100 PULA, Vladimira Nazora 23 – telefon 529 000, telefaks 222 151

Ravnatelj Aleksandar Stojanović, dr.med.

Glavna urednica:

mr.sc. Danijela Lazarić – Zec, dr.med.

Priprema:

Elviana Rudan, dipl.med.sestra
mr.sc. Helen Lipanović Landeka, dipl.san.ing.
Željko Stipić, dipl.ing.

Suradnici:

Jasna Valić, dr.med.
dr.sc. Mirna Vranić-Ladavac, dr.med.
Daniela Beaković, dr.med.
Helena Mitrović, prof.
Nina Grbac, dipl.ing.preh.teh.

Naručitelj:

Istarska županija – Regione Istriana
Pazin, Dršćevka 3

Dokument:

Ugovor 01/01-505/15-22 od 17.3.2023.

SADRŽAJ

	str.
1. USTANOVE, ORDINACIJE I RADNICI U ZDRAVSTVU	7
1.1. Zdravstvene ustanove, trgovačka društva i ordinacije	7
1.2. Mreža javne zdravstvene službe	10
1.3. Zdravstveni radnici i suradnici u zdravstvu	12
1.4. Nezaposleni zdravstveni radnici	13
2. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	14
2.1. Opća/obiteljska medicina.....	14
2.2. Zdravstvena zaštita dojenčadi i predškolske djece.....	15
2.3. Primarna zdravstvena zaštita (obiteljska medicina i pedijatrija).....	17
2.4. Zdravstvena zaštita školske djece i mladeži.....	19
2.5. Zdravstvena zaštita žena	20
2.6. Zaštita i liječenje usta i zubi.....	22
2.7. Patronaža.....	24
2.8. Zdravstvena njega u kući	24
2.9. Hitna medicina.....	25
2.10. Sanitetski prijevoz.....	26
2.11. Medicina rada	27
2.12. Mentalno zdravlje, prevencija i izvanbolničko liječenje ovisnosti	28
3. SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	30
3.1. Liječničke ordinacije.....	30
3.2. Dentalne ordinacije	30
4. BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	31
4.1. Kapaciteti i rad stacionarnih zdravstvenih ustanova	31
4.2. Bolesti i stanja evidentirani u stacionarnom liječenju u ustanovama u IŽ	31
4.3. Bolesti i stanja evidentirani u dnevnim bolnicama u ustanovama u IŽ	32
4.4. Bolesti i stanja evidentirani kod stanovnika IŽ u svim bolnicama u RH	32
5. ZARAZNE BOLESTI, CIJEPLJENJE, MIKROBIOLOŠKI I ZDRAVSTVENO-EKOLOŠKI POKAZATELJI, HRANA I PREHRANA	35
5.1. Zarazne bolesti	35
5.2. Cijepljenje.....	37
5.3. Mikrobiološki pokazatelji	37
5.4. Zdravstveno-ekološki pokazatelji	37
5.5. Savjetovalište za prehranu	42
6. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA TURISTA.....	43
6.1. Turističke ambulante.....	43
6.2. Stacionarna zdravstvena zaštita	43
6.3. Umrli strani državljani i osobe s prebivalištem u ostalim županijama.....	44
7. PORODI I POBAČAJI / PREKIDI TRUDNOĆE	44
7.1. Porodi.....	44
7.2. Pobačaji / prekidi trudnoće	46
8. STANOVNIŠTVO I VITALNI DOGAĐAJI	48
9. SOCIO-EKONOMSKI POKAZATELJI I SOCIJALNA SKRB	59
10. MALIGNNE BOLESTI I PREVENTIVNI PROGRAMI RANOG OTKRIVANJA RAKA.....	65
10.1. Novotvorine evidentirane u radu zdravstvene djelatnosti	65
10.2. Novooboljeli od raka.....	66
10.3. Umrli od raka	67
10.4. Nacionalni programi ranog otkrivanja raka	69
11. KARDIOVASKULARNE BOLESTI I DIJABETES.....	70
11.1. Kardiovaskularne bolesti	70
11.2. Diabetes mellitus.....	72
12. MENTALNE BOLESTI I BOLESTI JETRE	73
12.1. Mentalne bolesti i poremećaji	73
12.2. Bolesti jetre	75
13. OZLJEDE I OTROVANJA	76
13.1. Ozljede i otrovanja evidentirane u radu zdravstvene djelatnosti.....	76
13.2. Nasilne smrti.....	77

PREDGOVOR

Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije (NZZJZIŽ) i ustanove koje su mu prethodile objavljuje više od pola stoljeća godišnje publikacije o zdravstvenom stanju stanovništva i radu zdravstvene djelatnosti u Istri. Prva objavljena publikacija obuhvatila je podatke za 1965. godinu. Na web stranici NZZJZIŽ (www.zzjiz.hr) dostupna su izdanja godišnje publikacije počevši od onog za 1999. godinu. Publikacija je kontinuirano unaprjeđivana novim prikazima i trendovima, usporedbom s podacima iz okruženja te stručnim opisom i tumačenjima podataka. Dostupan je i sažeti prikaz publikacije za 2021. godinu i dalje.

Analizirani su podaci grupirani u trinaest poglavlja godišnje publikacije. Sadrže podatke o radu zdravstvene djelatnosti u Istarskoj županiji: koje je Nastavni zavod prikupio iz drugih zdravstvenih ustanova i ordinacija odnosno one kojima je predstavio rad vlastitih djelatnosti. Istarska je županija turistički najrazvijenija županija stoga je radu u zdravstvenoj zaštiti turista posvećeno odvojeno poglavlje. Također prikazani su podaci važni za ocjenu zdravstvenog stanja stanovništva: podaci o stanovništvu, njegovom kretanju, socioekonomski pokazatelji, uzroci smrti i podaci o najčešćim kroničnim nezaraznim bolestima. U publikaciji su prikazani zadnji dostupni podaci.

Podaci iz ove publikacije prikazuju stanje, ali i trendove pojava i procesa. Nužni su za procjenu zdravstvenog stanja stanovništva, za ocjenu rada i organiziranosti zdravstvene djelatnosti, za lokalno planiranje zdravlja i zdravstvene zaštite.

Zahvaljujemo suradnicima iz svih zdravstvenih ustanova i privatnih ordinacija na području naše Županije na marljivom i ažurnom prikupljanju podataka jer su svojim radom doprinijeli da statistički podaci iz Istarske županije budu jedni od najkvalitetnijih.

Nadamo se da će svim korisnicima publikacija biti vrijedan izvor podataka o zdravstvenom stanju i radu zdravstvene djelatnosti.

Voditeljica Službe za javno zdravstvo i promicanje zdravlja
mr.sc. Danijela Lazarić - Zec, dr.med.
spec.epidemiologije

1. USTANOVE, ORDINACIJE I RADNICI U ZDRAVSTVU

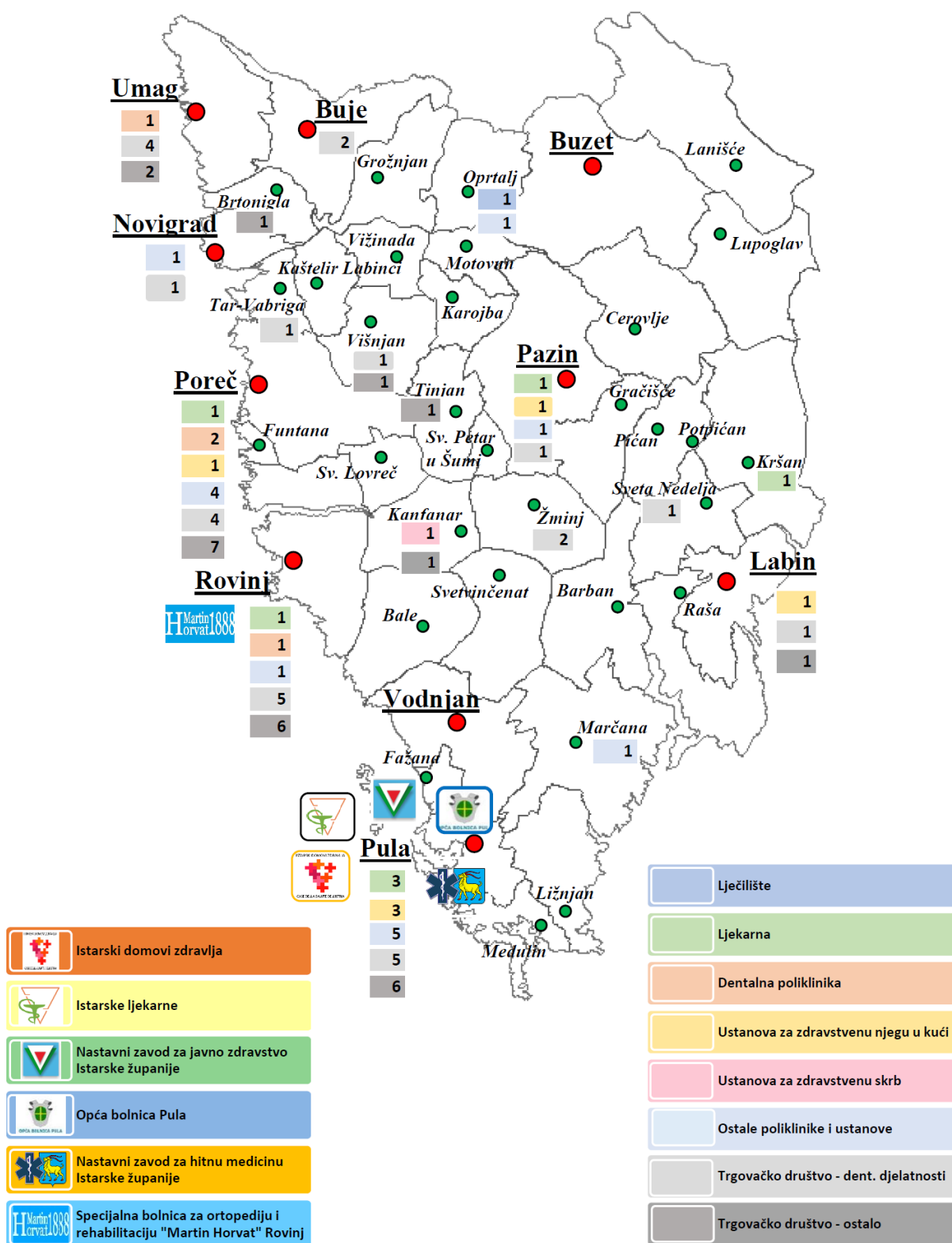
1.1. ZDRAVSTVENE USTANOVE, TRGOVAČKA DRUŠTVA I ORDINACIJE

U IŽ evidentirano je 50 **zdravstvenih ustanova** (od toga 39 sa sjedištem u IŽ): 6 **županijskih** (dom zdravlja, opća i specijalna bolnica, ljekarna, zavod za hitnu medicinu odnosno zavod za javno zdravstvo) i 44 **privatne** ustanove, od toga 33 sa sjedištem u IŽ.

U djelatnosti **primarne zdravstvene zaštite**, evidentirano je 26 privatnih zdravstvenih ustanova: 18 ustanova sa sjedištem u IŽ i 8 podružnica ustanova sa sjedištem izvan IŽ. Većinu privatnih ustanova na primarnoj razini čine ljekarne (14), a polovina (7) ima sjedište izvan IŽ. Privatne ustanove ljekarne djeluju na 31 lokaciji, od toga na 15 lokacija su ljekarne sa sjedištem izvan IŽ. U primarnoj zdravstvenoj zaštiti evidentirano je i 12 ostalih ustanova: 6 za zdravstvenu njegu u kući (2 neaktivne), 3 za medicinu rada (1 sa sjedištem izvan IŽ) te po 1 za zdravstvenu zaštitu žena, za sanitetski prijevoz i za opću dentalnu medicinu s dentalnim laboratorijem. U odnosu na lani otvorena je 1 nova privatna ustanova i 3 nove poslovne jedinice, odnosno 4 nove lokacije.

U djelatnosti **sekundarne zdravstvene zaštite** registrirano je ukupno 18 privatnih zdravstvenih ustanova (5 neaktivnih) od čega 3 sa sjedištem izvan IŽ. Većinu privatnih ustanova na sekundarnoj razini čine poliklinike, njih 16, od toga 11 aktivnih; 2 sa sjedištem izvan IŽ. Aktivne su 3 dentalne, 3 poliklinike za oftalmologiju i 5 ostalih poliklinika. U djelatnosti sekundarne zdravstvene zaštite registrirana je jedna specijalna bolnica (sjedište izvan IŽ) i jedno lječilište.

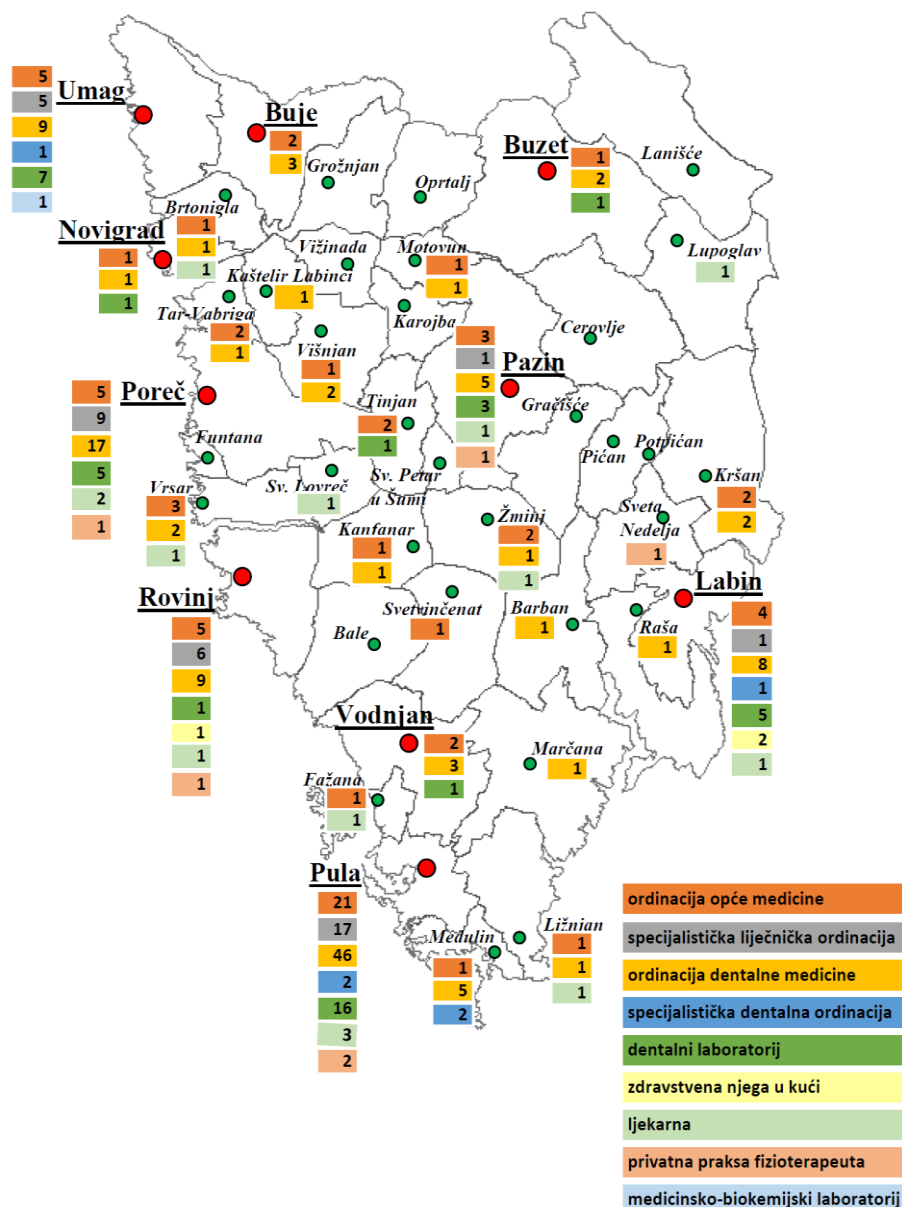
Registrirana su ukupno 58 **trgovačkih društava**, od toga 54 sa sjedištem u IŽ, što čini oko 8% trgovačkih društava u RH. Najviše trgovačkih društava evidentirano je iz djelatnosti dentalne medicine i laboratorija - 31 subjekat (3 sa sjedištem izvan IŽ), 25 dentalne medicine (2 sa sjedištem izvan IŽ) i 6 dentalnih laboratorija (1 sa sjedištem izvan IŽ). Trgovačka društva iz djelatnosti dentalne medicine i laboratorija većinom su evidentirani na području zapadne i južne Istre (26 subjekata). U ostalim djelatnostima registrirano je 27 trgovačko društvo (1 sa sjedištem izvan IŽ), od toga 13 ima u djelatnosti opću medicinu. U odnosu na lani registrirano je 6 novih trgovačkih društava, od toga 1 doktora medicine, 3 specijalista doktora medicine i 2 dentalne medicine. Nije zatvoreno niti jedno trgovačko društvo.

Slika 1 - Zdravstvene ustanove i trgovačka društva sa sjedištem u Istarskoj županiji u 2022. godini

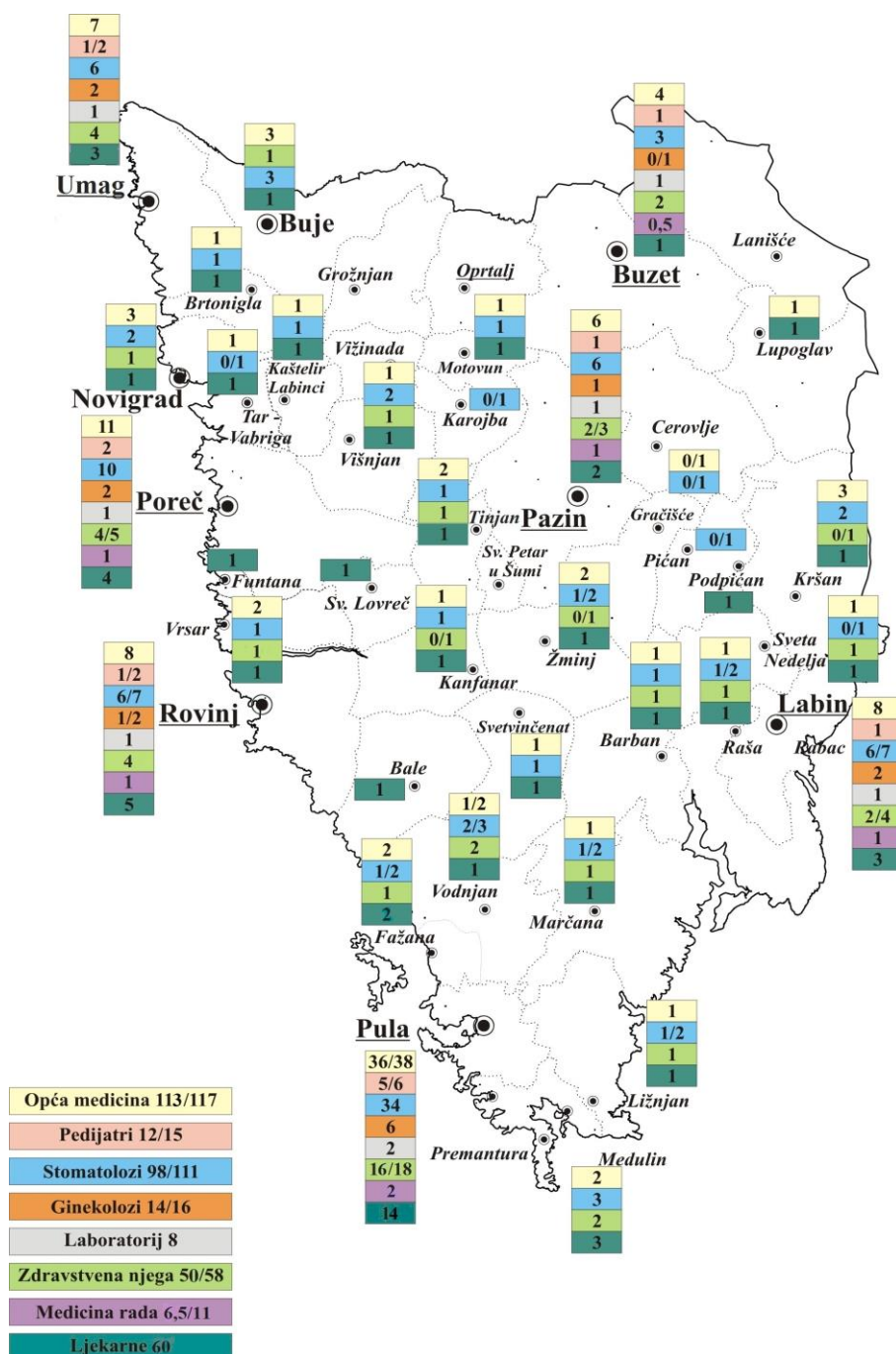
Krajem 2022. godine bilo je registrirano 303 **jedinica privatne prakse** (ordinacije, laboratoriji, privatna praksa ljekarnika, privatna praksa fizioterapeuta i zdravstvene njege u kući), od čega je 252 (83,2%) registrirano u gradovima. Najviše je ordinacija doktora dentalne medicine (42,9%), zatim ordinacija doktora medicine (35,3%), većinom opće/obiteljske medicine, slijede dentalni laboratoriji (13,5%), ljekarne (5,0%), te privatnih praksi fizioterapeuta (2,0%). U odnosu na prethodnu godinu bilo je za 3,2% manje jedinica privatne prakse (7 doktora medicine (4 obiteljske medicine, 1 pedijatar, 1 radiolog i 1 internist), 1 dentalni laboratorij, 1 ljekarna i 1 medicinsko-biokemijski laboratorij). U prostoru županijskih ustanova je 41,3% jedinica privatne prakse, a u odnosu na prethodnu godinu ima ih 2,3% manje.

Slika 2 – Jedinice privatne prakse u Istarskoj županiji (kraj 2022.g.)

1.2. MREŽA JAVNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE

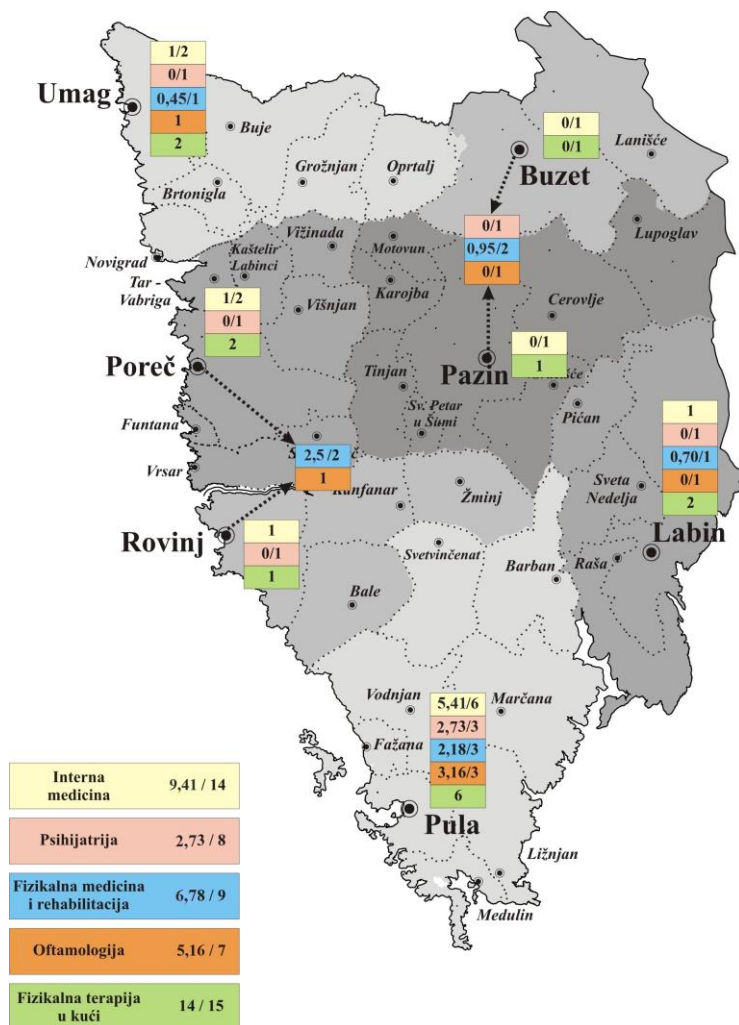
U Mreži nedostaje 13 timova **dentalne medicine** (po 4 na Puljštini i Labinštini, po 2 na Pazinštini i Rovinjštini te 1 na Poreštini), 4 tima **opće/obiteljske medicine** (1 Cerovlje i Vodnjan te u Puli 2 tima), 3 tima **pedijatrije** (po 1 u Puli, Rovinju i Umagu), 2 **ginekološka** tima (Buzet i Rovinj), 4,5 tima **medicine rada** i 8 medicinskih sestara u djelatnosti **zdravstvene njege u kući** (po 2 u Labinu i Puli te po 1 u Kršanu, Pazinu, Poreču i Žminju).

Slika 1 - Popunjenost Mreže u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u 2022. godini

Izvor: HZZO

Mrežom su na **lokalnoj razini** predviđene osnovne **specijalističko-konzilijarne djelatnosti**. Buzet i Pazin nemaju niti jedan tim interne medicine, psihijatrije ni oftalmologije, a nedostaje im još 1,05 tima fizikalne medicine i rehabilitacije. Labin nema tim oftalmologije, psihijatrije, a nedostaje mu i 0,30 tima fizikalne medicine i rehabilitacije. Poreč i Rovinj nemaju niti jedan tim psihijatrije, a nedostaje im 0,50 tima fizikalne medicine i rehabilitacije. Umag nema niti jedan tim psihijatrije, a nedostaje im i 1 tim interne i 0,55 fizikalne medicine i rehabilitacije. Puli nedostaju 0,82 tima fizikalne medicine i rehabilitacije, 0,59 tima interne medicine, 0,27 tima psihijatrije.

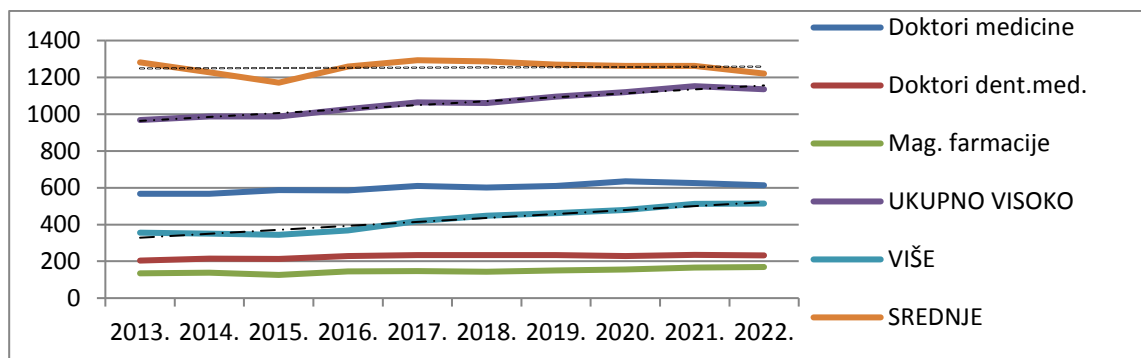
Slika 2 - Popunjenost lokalne Mreže u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti u 2022. godini

Osim 15 timova koji nedostaju u lokalnoj Mreži, u djelatnosti specijalističko konzilijarne i dijagnostičke zdravstvene zaštite nedostaje još 18,43 timova (po 2 radioterapije i onkologije, ginekologije i opstetricije, otorinolaringologije, dentalne protetike i urologije, po 1 medicinske mikrobiologije s parazitologijom, medicinske biokemije, ortodoncije, maksilofacijalne kirurgije, neurokirurgije, dječje kirurgije, anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja, pedijatrije, infektologije, a manje od 1 kliničke citologije, neurologije, radiologije i opće kirurgije. Iznad standarda ugovoreni su timovi ortopedije (5,05/4), nuklearne medicine (3,50/0), dermatologije i venerologije (3,75/3), transfuzijske medicine (4,80/2) i patohistološke dijagnostike (3,00/2). Mreža je u potpunosti popunjena u djelatnosti oralne kirurgije (2).

1.3. ZDRAVSTVENI RADNICI I SURADNICI U ZDRAVSTVU

Prema podacima HZJZ-a krajem 2022. godine u sustavu zdravstva u IŽ bilo je **ukupno zaposleno** 2.896 zdravstvenih radnika i suradnika, a njihov broj blago pada (za 1,7%) u odnosu na prošlu godinu (2.947). Žene čine 80,6% ukupno zaposlenih.

U posljednje četiri godine (2022. u odnosu na 2019.g.) stagnira broj ukupno zaposlenih doktora medicine (veći za 0,5%) i broj doktora dentalne medicine (manji za 0,4%), dok raste broj magistara farmacije (za 12,7%), ukupno radnika visokog stručnog obrazovanja (za 3,7%), radnika višeg stručnog obrazovanja (za 11,5%), a pada broj radnika srednjeg stručnog obrazovanja (za 3,9%).

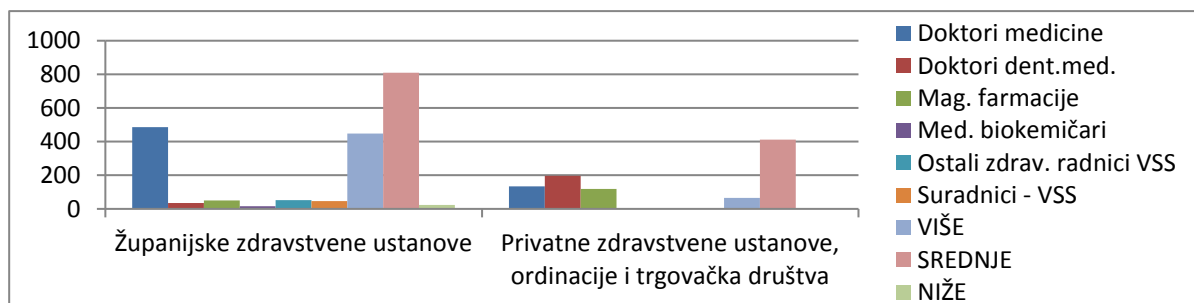

Slika 1 – Ukupan broj zdravstvenih radnika i suradnika od 2013.-2022.godine

U odnosu na RH, u IŽ je manji broj ukupno zaposlenih zdravstvenih radnika - na jednog zdravstvenog radnika u IŽ dolazi 67,4 stanovnika, dok ih u RH ima 51 (2021.g.).

U IŽ veći je broj doktora dentalne medicine (na jednog zaposlenog u IŽ ima 841,5 stanovnika, a u RH 985) i nešto veći broj magistara farmacije (IŽ 1.155, RH 1.233)

Dvije trećine (67,7%) ukupno zaposlenih zdravstvenih radnika i suradnika radi u županijskim zdravstvenim ustanovama, petina (19,3%) u jedinicama privatne prakse, a 13,1% u privatnim zdravstvenim ustanovama i trgovačkim društvima. U županijskim ustanovama zaposlena je većina (78,3%) doktora medicine, 83,3% medicinskih biokemičara, 98,1% ostalih zdravstvenih radnika visokog stručnog obrazovanja, 92,0% suradnika visokog stručnog obrazovanja, 87,2% višeg i 66,3% srednjeg stručnog obrazovanja. Većina (84,9%) doktora dentalne medicine i 70,4% magistara farmacije zaposleno je u privatnom dijelu zdravstva.

Slika 2 – Zdravstveni radnici i suradnici (ukupno) prema ustanovama rada u 2022.g.

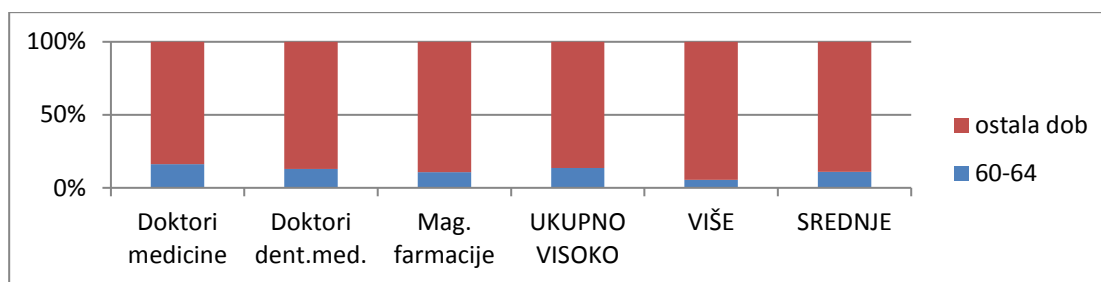
Većina zdravstvenih radnika u radnom je odnosu na neodređeno vrijeme (89,5%).

Najviše ukupno zaposlenih ima Opća bolnica Pula (1.042 ili 36,0% ukupno zaposlenih), dok privatne ustanove, ordinacije i trgovačka društva zajedno čine 32,3% ukupno zaposlenih, a slijede Istarski domovi zdravlja (483 ili 16,7%).

Prosječna dob ukupno zaposlenih radnika je 44,3 godina, a stalno zaposlenih 45,2. Doktori medicine i doktori dentalne medicine su najstarije skupine: prosječna dob ukupno zaposlenih je 47,6 g., a stalno zaposlenih 48,0 odnosno 48,1 g.

Među ukupno zaposlenim 3,9% su u dobi iznad 65 godina, visoko obrazovani čine 76,8% starijih radnika, a najviše je doktora medicine. U dobi iznad 65 godina je 9,6% ukupno zaposlenih doktora medicine.

U nadolazećih pet godina moglo bi se umiroviti 285 stalno zaposlenih zdravstvenih radnika i suradnika (oni su 2022.g. bili u dobnoj skupini 60-64 g.), od toga 162 zaposlenih u županijskim zdravstvenim ustanovama, 123 u privatnom vlasništvu (od toga 59 u zakupu i koncesiji). Najviše će se umiroviti radnika visokog stručnog obrazovanja (139), a manje srednjeg (118) i višeg (26). U sljedećih pet godina u mirovinu bi moglo otići 35,3% stalno zaposlenih medicinskih sestara-primalja, 16,2% doktora medicine, 14,8% dentalnih i fizioterapeutskih tehničara, 14,0% laboratorijskih tehničara, 12,8% doktora dentalne medicine, 10,8% magistara farmacije i 10,2% medicinskih sestara srednje razine obrazovanja.

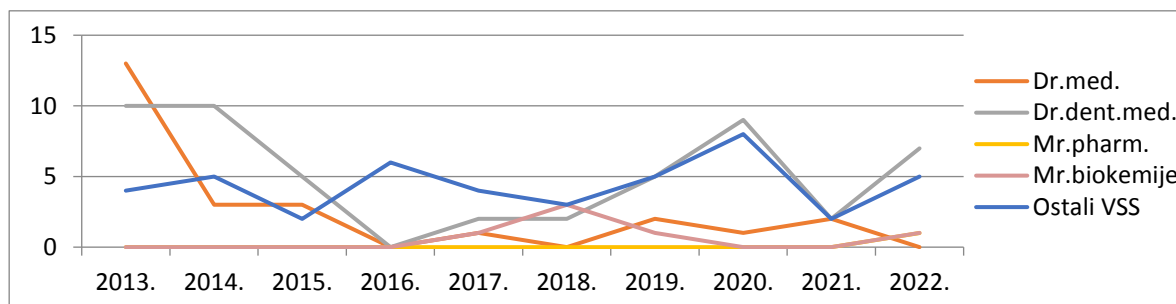
Slika 3 – Udio zdravstvenih radnika koji bi se mogli umiroviti u sljedećih pet godina (2023.-2027.)

1.4. NEZAPOSLENI ZDRAVSTVENI RADNICI

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područnog ureda Pula, na dan 31.12.2022. godine, u IŽ bilo je evidentirano 92 **nezaposlenih zdravstvenih radnika** (od toga 75 ili 81,5% žena). Najviše nezaposlenih ima srednje stručno obrazovanje - 34 osoba (najviše 16 fizioterapeuta), zatim više - 28 osoba (24 fizioterapeuta), niže - 16 osoba (14 njegovatelja starijih i nemoćnih), odnosno visoko stručno obrazovanje - 14 osoba (7 dr.dent. med.).

Među nezaposlenim zdravstvenim radnicima nema niti jednog doktora medicine, dipl.med.tehničara, dipl.fizioterapeuta, dipl.primalje, prvostupnika: sestrinstva, radiološke tehnologije, primaljstva, viših dentalnih tehničara, viših farmaceutskih tehničara odnosno laboratorijskog tehničara, radiološkog tehničara.

Broj nezaposlenih zdravstvenih radnika u zadnjih pet godina, u odnosu na prethodnih pet, pao je za 35,6% , a doktora medicine za 75,0%, srednjeg stručnog obrazovanja za 35,9% odnosno višeg za 31,5%.

Slika 1 - Nezaposleni zdravstveni radnici u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područnog ureda Pula od 2013. do 2022. godine

2. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Prema podacima HZZO-a, na dan 31.12.2022. u IŽ bilo je 213.218 osiguranih osoba: 12.111 do 7 g., 21.969 od 7-18 g., 129.282 18-64 g., 49.856 u dobi 65 i više godine, te 97.545 žena iznad 12 godina.

2.1. OPĆA / OBITELJSKA MEDICINA

2.1. 1. UGOVORNE ORDINACIJE OPĆE / OBITELJSKE MEDICINE

Prema podacima iz CEZIH-a, evidentirano je 182.459 korisnika zdravstvene zaštite, od toga 53,0% žena.

Zdravstvenu zaštitu u obiteljskoj medicini koristilo je 85,6% ukupno osiguranih osoba:

- 20,1% osigurane dojenčadi i predškolske djece,
- 87,8% školske djece,
- 62,5% odraslih,
- 98,6% starijih osiguranih osoba.

Ostvareno je 2.392.833 kontakata, 13,1 kontakata po korisniku, najviše 22,4 u dobi iznad 80 g. odnosno 19,0 u dobi 65-79 g.

Evidentirano je 497.004 ukupnih pregleda, od toga 15.429 (3,1%) pregleda kod kuće, odnosno 1.585 (0,3%) posjeta u palijativnoj skrbi.

U odnosu na prethodnu godinu, evidentirano je za 14,3% više pregleda, za 3,6% manje palijativnih i za 14,3% manje pregleda u kući.

Evidentirano je 843.195 savjetovanja / konzultacije, od toga 99,2% kurativnih savjetovanja.

Evidentirana su 2,7 pregleda i 4,6 savjetovanja/konzultacije po korisniku.

Pregledi čine 20,8% u ukupnom broju kontakata sa zdravstvenom zaštitom, a 35,2% su savjetovanja/konzultacije.

Preventivnih savjetovanja bilo je 3,5 na 100 korisnika.

Prosječno je svako dojenče u skrbi obiteljske medicine 3,0 puta sistematski pregledano, a malo djeteta (1-6g.) 0,1 puta.

U odnosu na prethodnu godinu, broj ostalih sistematski pregledanih osoba iz rizične skupine (28) povećan je za 14,0%.

Kod odraslih i starijih korisnika evidentirano je 33,9 *preventivnih aktivnosti na 100 korisnika*, a najčešće je praćenje kardiovaskularnog rizika (22,6%), glukometrija (16,6%), preventivni program za prevenciju pušenja i edukacija (13,4%), preventivni program za prevenciju prekomjerne konzumacije alkohola i edukacija (13,3%), preventivni program za prevenciju prekomjerne tjelesne težine i edukacija (13,1%).

Od ukupnog broja izdanih uputnica, većina (55,0%) se odnosila na dijagnostičke pretrage, 25,3% na (prvi ili kontrolni) konzilijarni pregled (RH 31,7%), a 3,4% na hitne specijalističke ambulante (OHBP) (RH 2,7%) po čemu smo na osmom mjestu među županijama koje najviše upućuju u hitne specijalističke ambulante.

Izdano je 3,8 uputnica po korisniku (RH 3,8). Najviše uputnica po korisniku izdavano je u dobi iznad 50 godina.

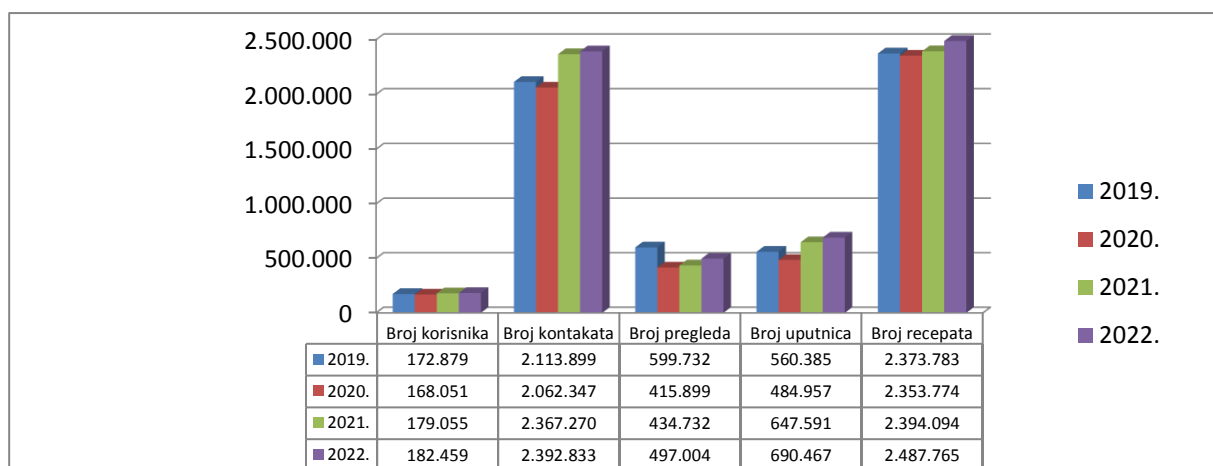
Najčešće su izdavane uputnice za medicinsku mikrobiologiju (15,1%), medicinsku biokemiju (12,4%) i radiologiju (klasične i kontrastne pretrage) (6,9%), a slijede ultrazvuk (4,3%) te oftalmologija (4,1%). U odnosu na prethodnu godinu, a zbog usporavanja pandemije COVID-19 bolesti, izdano je za 2,9% manje uputnica za medicinsku mikrobiologiju.

U ugovornim ordinacijama izdano je 13,6 recepata po korisniku (RH 15,7).

Više od četvrtine (28,4%) izdanih recepata bila je za srce i krvožilje, a gotovo petina (17,6%) za živčani sustav. Najčešće su izdavani recepti iz podgrupe anksiolitika (7,0%).

Kod najvećeg broja korisnika evidentirana je dijagnoza akutne infekcije gornjeg dišnog sustava (6,3%), *osobe s potencijalnom opasnošću po zdravlje zbog zaraznih bolesti* (5,6%), slijede bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije (4,9%), *osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi pregleda i istraživanja* (4,7%), hipertenzivne bolesti (4,6%), dijagnosticirana COVID-19 bolest (4,3%), dermatitisi, egzemi i urtikarije (2,3%) i poremećaji štitnjače (2,1%).

U odnosu na 2021. godinu, veći je broj pregleda za 14,3%, broj izdanih uputnica za 6,6%, broj izdanih recepata za 3,9%, broj korisnika za 1,9% i broj kontakata za 1,1%. U odnosu na 2019. godinu, manji je broj pregleda (za 17,1%), a veći broj uputnica (za 23,2%) i kontakata (za 13,2%).

Slika 1 – Pokazatelji rada u djelatnosti obiteljske (opće) medicine od 2019. do 2022. godine

2.2. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DOJENČADI I PREDŠKOLSKJE DJECE

2.2.1. UGOVORNE ORDINACIJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DOJENČADI I PREDŠKOLSKJE DJECE

Prema podacima iz CEZIH-a, u ugovornim ordinacijama evidentirano je 15.240 korisnika zdravstvene zaštite, od toga 51,5% muškog. Većinu (73,7%) korisnika čine djeca predškolske dobi 0-6 g.

Zdravstvenu zaštitu kod pedijataru u primarnoj zdravstvenoj zaštiti koristilo je 7,2% od ukupnog broja osiguranih osoba:

- 92,7% osigurane dojenčadi i predškolske djece,
- 17,0% školske djece.

Ostvareno je 153,410 kontakata, 10,1 kontakata po korisniku. Korisnici predškolske dobi ostvarili su 11,9 kontakata.

Evidentirano je 52.893 ukupnih pregleda, od toga 66 (0,1%) posjeta i pregleda kod kuće, a posjeta u palijativnoj skrbi nije bilo. U odnosu na prethodnu godinu, evidentirano je za 12,4% više pregleda, a za 43,6% manje pregleda u kući.

Evidentirano je 63.858 ukupnih savjetovanja, od toga 12,9% preventivnih savjetovanja, a 87,1% kurativnih.

Evidentirana su 4,3 pregleda i 5,1 savjetovanja/konzultacije po korisniku.

Pregledi čine 35,7% u ukupnom broju kontakata sa zdravstvenom zaštitom, a 42,4% su savjetovanja/konzultacije.

Prosječno je svako dojenče kao korisnik 4,0 puta sistematski pregledano, a malo djeteta (1-6g.) 0,4 puta.

Izdano je 2,1 uputnica po korisniku (RH 2,3). Od ukupnog broja izdanih uputnica (31.359), većina (47,1%) se odnosila na dijagnostičke pretrage (RH 46,2%), a 33,5% na (prvi ili kontrolni) konzilijarni pregled (RH 35,9%). Uputnice za hitne specijalističke ambulante su u udjelu od 3,8% (RH 3,8%).

Najčešće su izdavane uputnice za medicinsku mikrobiologiju (24,7%), medicinsku biokemiju (6,4%), zatim za pedijatrijsku alergologiju i kliničku imunologiju (5,6%), otorinolaringologiju (5,4%) te pedijatrijsku neurologiju (5,4%).

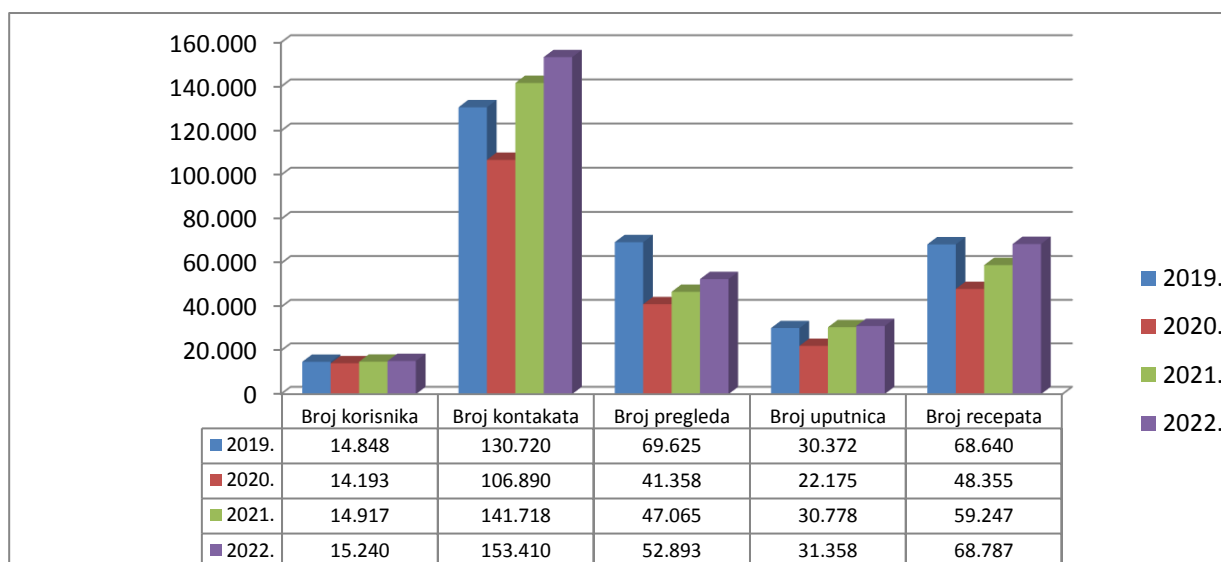
U ugovornim ordinacijama izdano je 4,5 recepata po korisniku (RH 4,8).

Više od trećine (35,4%) izdanih recepata bila je za sustav dišnih organa, a petina (23,4%) za liječenje sustavnih infekcija. Najčešće su izdavani recepti za antihistaminike za sustavnu primjenu (13,4%).

Kod najvećeg broja korisnika evidentirane su akutne infekcije gornjeg dišnog sustava (16,8%), osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi pregleda i istraživanja (11,2%), osobe s potencijalnom opasnošću po zdravlje zbog zaraznih bolesti (9,6%), vrućica nepoznatog podrijetla (6,3%), osobe koje se koriste uslugama zdravstvene službe zbog ostalih okolnosti (5,0%), dermatitisi, egzemi i urtikarije (4,1%), simptomi i znakovi koji se odnose na cirkulacijski i dišni sustav (4,0%), bolesti srednjeg uha i mastoida (3,5%), bolesti spojnice (3,1%) te akutni bronhitis i bronhiolitis (2,5%) .

U odnosu na 2021.godinu, veći je broj izdanih uputnica za 1,9%, broj kontakata za 8,3%, broj izdanih recepata za 16,6%, broj pregleda za 12,4% i broj korisnika za 2,2%. U odnosu na 2019. godinu, veći je broj korisnika (za 2,6%), kontakata (za 17,4%), manji je broj pregleda (za 24,0%), a broj recepata je približno isti.

Slika 1 - Pokazatelji rada u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece od 2019. do 2022.godine

2.3. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA (OBITELJSKA MEDICINA I PEDIJARIJA)

2.3.1. UGOVORNE ORDINACIJE PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Prema podacima iz CEZIH-a, evidentirano je 197.699 korisnika zdravstvene zaštite, od toga 52,6% žene.

Zdravstvenu zaštitu koristilo je 91,7% osiguranih osoba:

- 112,8% osigurane dojenčadi i predškolske djece,
- 104,8% školske djece,
- 86,5% odraslih,
- 98,6% starijih osiguranih osoba.

Ostvareno je 2.546.243 kontakata, 12,9 kontakata po korisniku:

- 11,2 kod dojenčadi i predškolske djece,
- 7,0 kod školske djece,
- 19,0 u dobi 65-79 g.,
- 22,4 u dobi iznad 80 g.

Zdravstvenu zaštitu koristilo je ukupno 13.660 dojenčadi i predškolske djece (od toga 82,2% kod pedijataru, u RH 86,0%) i 23.030 školske djece (83,8% u skrbi obiteljske medicine). Dvije trećine (63,9%) predškolske djece Bujštine je u skrbi obiteljskih liječnika (prema Mreži nedostaje 1 pedijatar), zatim 24,8% na Poreštini, 21,9% Labinštini, a najmanje na Puljštini (3,3%).

Evidentirano je 549.897 ukupnih pregleda, od toga 15.495 (2,8%) pregleda kod kuće, odnosno 1.585 (0,3%) posjeta u palijativnoj skrbi. U odnosu na prethodnu godinu, evidentirano je za 14,9% manje palijativnih i za 5,0% manje pregleda u kući.

Evidentirano je 907.053 savjetovanja / konzultacije, od toga 98,4% kurativnih. Evidentirana su 2,8 pregleda i 4,6 savjetovanja / konzultacije po korisniku.

Pregledi čine 21,6% u ukupnom broju kontakata sa zdravstvenom zaštitom, a 35,6% su savjetovanja/konzultacije.

Preventivnih savjetovanja bilo je 7,5 na 100 korisnika: 67,3 kod predškolske djece, 12,8 kod školske djece, 1,0 kod odraslih i 3,1 kod starijih osoba.

Prosječno je svako dojenče u skrbi 3,8 puta sistematski pregledano, a malo djeteta (1-6g.) 0,4 puta.

Izdano je 3,7 uputnica po korisniku, većina (54,7%) se odnosila na dijagnostičke pretrage, 25,6% na (prvi ili kontrolni) konzilijarni pregled, a 3,4% na hitne specijalističke ambulante (OHBP). Najviše uputnica po korisniku izdavano je u dobi iznad 50 godina.

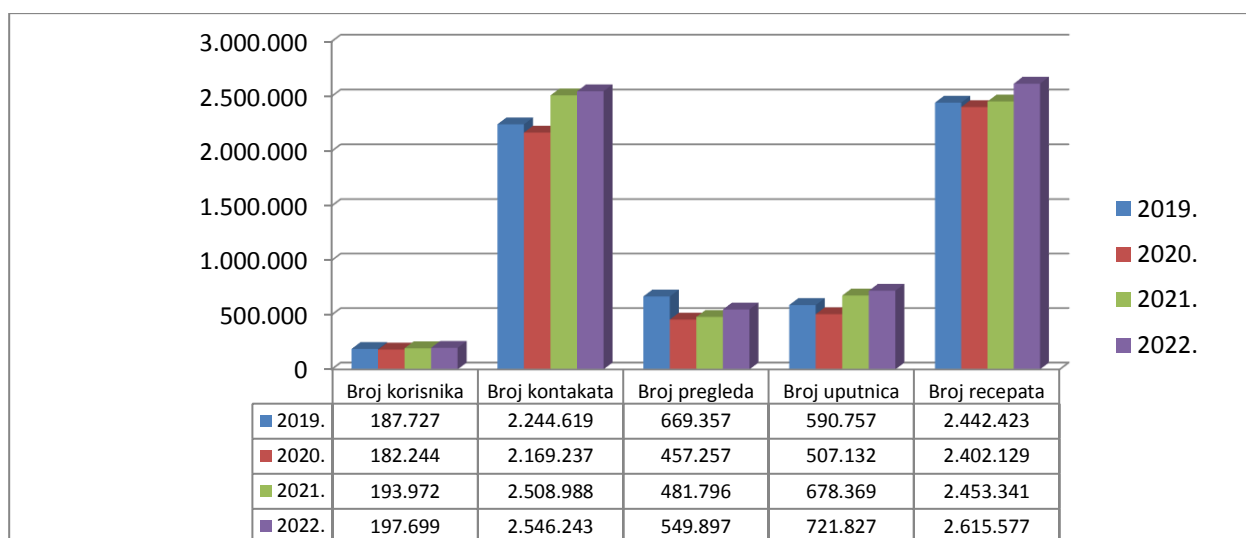
Najčešće su izdavane uputnice za medicinsku mikrobiologiju (15,5%), medicinsku biokemiju (12,1%), te radiologiju (klasične i kontrastne pretrage) (6,7%), a slijede ultrazvuk (4,1%), fizikalna medicina (4,0%) te oftalmologija (3,9%).

U ugovornim ordinacijama izdano je 13,2 receptata po korisniku. Više od četvrtine (27,0%) izdanih receptata bilo je za srce i krvožilje, a gotovo petina (16,8%) za živčani sustav. Najčešće su izdavani recepti iz podgrupe anksiolitika (6,6%).

Najčešće registrirani dijagnostički entiteti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti bili su:

- akutne infekcije gornjeg dišnog sustava (7,1%),
- dijagnosticirana COVID-19 bolest (6,6%),
- bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije (4,5%),
- hipertenzivne bolesti (4,2%),
- dermatitis, egzemi i urtikarije (2,4%).

U odnosu na 2021.godinu, veći je broj izdanih uputnica za 6,4%, broj kontakata za 1,5%, broj korisnika za 1,9%, broj pregleda za 14,1% i broj izdanih receptata za 6,6%. U odnosu na 2019. godinu, manji je broj pregleda za 17,2% a veći je broj korisnika (za 5,3%), kontakata (za 13,4%), uputnica (za 22,2%) i receptata (za 7,1%).

Slika 1 - Pokazatelji rada u primarnoj zdravstvenoj zaštiti od 2019. do 2022.godine

2.4. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ŠKOLSKE DJECE I MLADEŽI

Školska medicina ima 4.034,2 korisnika po timu. U odnosu na prethodnu školsku i akademsku godinu ukupan broj učenika i studenata stagnira.

U školskoj godini 2021./2022. godine rad timova školske medicine je, obzirom na epidemiološku situaciju (bolovanje djelatnika i / ili učenika, samoizolacije), kao i na manji broj liječnika, usporen. Postavljeni su prioriteti u radu: sistematski pregledi 8. razreda sa cijepljenjem i profesionalnom orijentacijom te pregledi prije upisa u osnovnu školu sa cijepljenjem. Sve ostale usluge provođene su ovisno o trenutnim mogućnostima i situaciji.

Obuhvat sistematskim pregledima u osnovnoj školi je kod upisa u prvi razred (89,9%), a u osmom razredu visok (iznad 90%). Obuhvat kod učenika petih razreda, prvih razreda srednjih škola, kao i kod studenata prve godine fakulteta je niži.

Prema rezultatima sistematskih pregleda kod dječaka i djevojčica najviše je pretilih u prvom razredu osnovne škole (29,9% dječaka, 35,0% djevojčica) te kod dječaka u petom razredu osnovne škole (21,1%), dok se u osmom razredu udio pretilih smanjuje.

Pothranjeno je 0,9% - 3,9% djece u osnovnoj školi, 4,6% srednjoškolaca i 7,3% srednjoškolki.

Svako treće dijete u osnovnoj školi je preuhranjeno, od toga svako šesto dijete pretilo.

Svaka treća učenica i svaki peti učenik osmog razreda imaju poremećaje refrakcije i akomodacije (najčešće kratkovidnost).

Svaki četvrti učenik i svaka šesta učenica u petom razredu imaju ravna stopala.

Svako četvrti učenik i svaka peta učenica na upisu u osnovnu školu ima nesanirane kariozne zube.

Svaki šesti učenik i svaka četvrta učenica osmog razreda ima ortodontske nepravilnosti (položaj zuba, zagriz) koje su nesanirane tijekom školovanja.

Svaki sedmi učenik/ica osmog razreda ima nepravilno držanje.

U osnovnim školama obavljena su 2.962 skrining pregleda (poremećaji vida i vida na boje, deformacije lokomotornog sustava, poremećaji sluha).

Obavljeno je ukupno 4.277 cijepljenja.

Obavljeno je 834 ekspertiza, timskih sinteza i drugih nužnih aktivnosti kao dio rada povjerenstava u postupcima utvrđivanja najpogodnijeg oblika školovanja za djecu s posebnim potrebama. Odluku o primjerenom obliku školovanja bilo je potrebno donijeti za 6,9% (128) djece koja su pregledana prije upisa u prvi razred (1.850).

Radi prilagođenog programa tjelesne kulture pregledano je 0,7% osnovnoškolaca i 4,6% srednjoškolaca.

Broj savjetovanja učenika i studenata bio je manji za 59,8% u odnosu na prethodnu školsku godinu (smanjen je broj savjetovanja vezan uz reproduktivno zdravlje za 81,2%). U savjetovalištu je bilo 2,3% od ukupnog broja učenika i studenata u skrbi, odnosno 2,4% učenika.

Svako drugo savjetovanje učenik/ca osnovne škole bilo je radi odabira budućeg zanimanja, svako šesto radi reproduktivnog zdravlja odnosno radi kroničnih bolesti.

Svako drugo savjetovanje srednjoškolaca bilo je radi kroničnih bolesti odnosno svako četvrto radi mentalnog zdravlja.

Zdravstvenim odgojem obuhvaćeno je 9,2% učenika (RH 15,9%), za 45,1% djece manje u odnosu na prošlu godinu.

2.5. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ŽENA

2.5.1. UGOVORNE ORDINACIJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA

Evidentirano je 27.970 korisnica zdravstvene zaštite, od toga 59,3% su korisnice dobi 19-49 godina. Djevojke do 18 godina čine 1,5% korisnica.

Zdravstvenu zaštitu u ugovornim ordinacijama koristilo je 28,7% osiguranih žena starijih od 12 godina.

Evidentirano je 103.759 kontakata, 3,7 kontakata po korisnici, najviše u dobi 19-34 g. (5,9 kontakata).

Evidentirano je 43.401 pregleda, 1,6 pregleda po korisnici, najviše u dobi 19-34 g. (2,4). Prvih preventivnih pregleda bilo je 56,1 na 100 korisnica (nešto više od polovine korisnica je preventivno pregledano).

Provedeno je ukupno 51.080 savjetovanja, od toga većina 82,3% kurativnih.

Ukupno je obavljeno 23.275 Papa testova. Papa test je uzet kod 19.960 korisnica. Ponovljeno je 6.141 Papa testova (14,2% žena kod kojih je uzet). Obavljeno je 11.275 transvaginalna ultrazvuka. Napravljeno je 12 ultrazvučnih pregleda dojki.

U odnosu na prošlu godinu, uzeto je za 4,8% više Papa testova i za 21,6% više transvaginalne sonografije.

Kod 71,4 na 100 korisnica napravljen je Papa test barem jedanput, po čemu je IŽ vodeća županija u RH (RH 59,3).

Papa test je uzet kod gotovo tri četvrtine korisnica, odnosno svakoj četvrtoj ženi u skrbi.

Na 100 korisnica obavljeno je 40,3 transvaginalnih sonografija, odnosno kod svake treće do četvrte korisnice.

Ukupno je bilo 11.176 pregleda trudnica, od toga 1.480 prvih posjeta/trudnica, što je nešto manje od broja rođene djece u Županiji (2022.g. 1.531). Evidentirano je 9.315 pregleda ultrazvukom u trudnoći i 396 poduka o pravilnoj prehrani i oralnoj higijeni trudnica.

Trudnice su najčešće u dobi 30-39 godina (54,5%), a slijede one u dobi 19-29 godina (39,1%).

Svaka trudnica posjetila je ginekologa u prosjeku 7,6 puta (RH 6,8), a 6,3 puta je napravljen ultrazvuk u trudnoći (jednako kao u 2021.).

Poduka o pravilnoj prehrani i oralnoj higijeni bilo je za 43,5% više u odnosu na prethodnu godinu.

Zbog planiranja obitelji bilo je ukupno 3.231 savjetovanja, od toga 1.270 prvih savjetovanja.

U odnosu na prethodnu godinu broj savjetovanja oko planiranja obitelji bio je za 0,6% manji, a prvih savjetovanja za 7,3% manje.

Na 100 korisnica obavljeno je 11,6 savjetovanja oko planiranja obitelji (RH 17,3).

Većina žena koja je zbog kontracepcije došla prvi put bila je u dobi 19-29 godina (53,6%), odnosno 30-39 godina (27,2%).

Evidentirano je 3.790 edukacija o prevenciji raka dojke, 878 savjetovanja za prevenciju spolnoprenosivih bolesti i 677 savjetovanja o prevenciji pretilosti.

Navedenih preventivnih aktivnosti ukupno obavljeno je za 36,9% više u odnosu na prošlu godinu.

Izdane su 2,2 uputnice po korisnici (RH 2,1), odnosno 1,4 uputnica po pregledu (RH 1,3).

Od ukupnog broja izdanih uputnica (62.634), većina (82,0%) se odnosila na dijagnostičke pretrage, 9,2% na ambulantno liječenje, a 3,3% na (prvi ili kontrolni) konzilijarni pregled (RH 9,2%).

Najčešće su izdavane uputnice za kliničku citologiju (34,0%), medicinsku mikrobiologiju (19,1%), medicinsku biokemiju (12,8%), transfuzijsku medicinu (5,6%), fetalnu medicinu i opstetriciju (5,2%) te ginekologiju i opstetriciju (4,2%).

U ugovornim ordinacijama izdano je 1,4 recepata po korisnici (RH 1,6).

Dvije trećine izdanih recepata (65,9%) bili su lijekovi za mokraćni sustav i spolni hormoni. Najčešće su izdavani ginekološki antiinfektivi i antiseptici (27,2%).

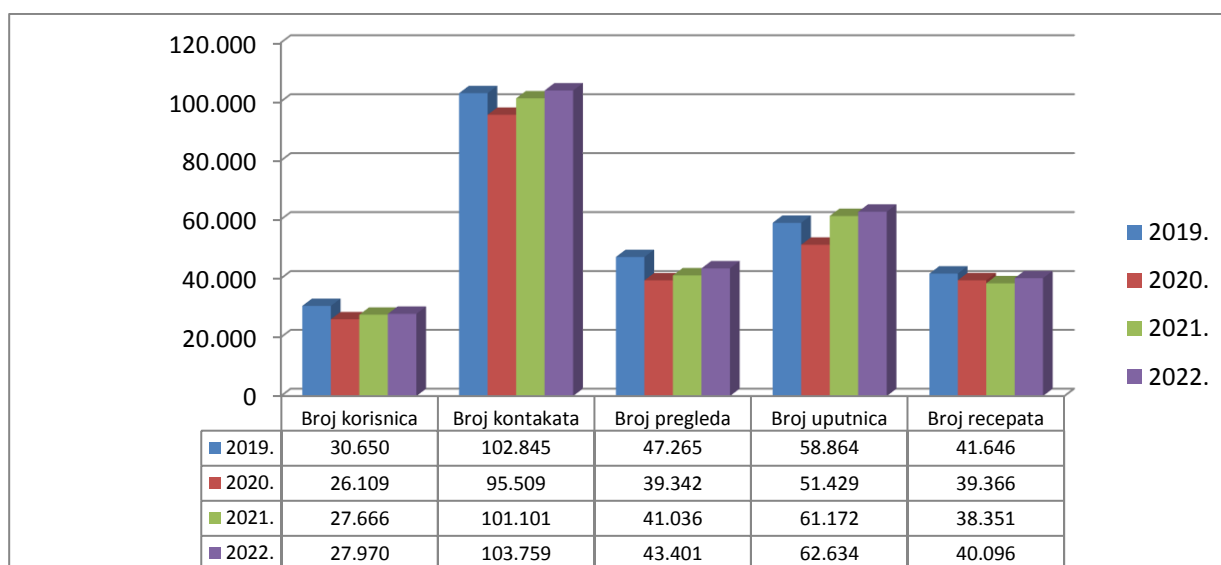
Prepisano je 6.120 oralnih kontraceptiva. Žena fertilne dobi je 2021.g. prema Popisu stanovništva 2021. bilo 38.861.

Oralni kontraceptivi izdani su za 15,7% žena fertilne dobi.

Najčešće su evidentirani *specijalni pregledi osoba bez tegoba* (24,5%), druge upale rodnic i stidnice (7,2%), *osobe koje traže savjete* (6,8%), benigna (dobroćudna) displazija dojki (5,0%), *postupci u vezi sa sprječavanjem neželjene trudnoće* (4,6%), menopauzalni i drugi perimenopauzalni poremećaji (4,4%), poremećaji menstruacije (3,7%) i upala vrata maternice (3,1%).

Evidentirano je ukupno 6.337 dijagnoza u poglavlju Trudnoća porođaj i babinje (4,3 na 1 trudnoću). Najčešće su evidentirane dijagnoze krvarenje u ranoj trudnoći (20,2%) te infekcije mokraćnog i spolnog sustava u trudnoći (17,5%).

U odnosu na 2021.godinu, veći je broj pregleda za 5,8%, izdanih recepata za 4,6%, broj kontakata za 2,6%, izdanih uputnica za 2,4% te broj korisnica za 1,1%. U odnosu na 2019.g., manji je broj korisnica za 8,7%, pregleda za 8,2%, recepata za 3,7%, a veći je broj uputnica za 6,4%.

Slika 1 – Pokazatelji rada u djelatnosti zdravstvene zaštite žena od 2019.-2022.g.

2.5.2. NEUGOVORNE ORDINACIJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA

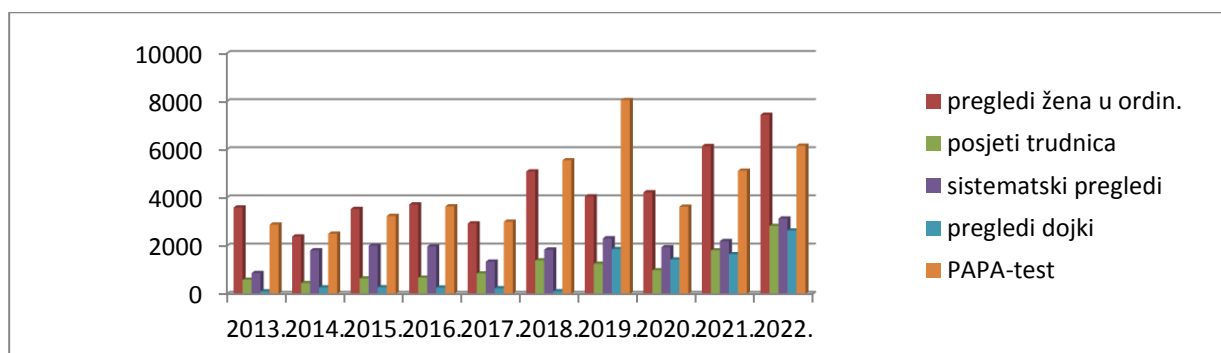
Prema prikupljenim godišnjim izvješćima iz neugovornih ordinacija (8 lokaliteta / ordinacije), bilo je 7.036 korisnica, obavljeno je 7.441 pregleda, 4.807 preventivna pregleda, uzeto je 6.157 Papa testova, a kod 25,1% utvrđeno je patološko stanje.

U neugovornim ordinacijama zdravstvenu zaštitu je koristilo 20,1% ukupnih korisnica (u ugovornim i neugovornim ordinacijama), odnosno 7,2% osiguranih žena u dobi iznad 12 godina.

U neugovornim ordinacijama bilo je 1.207 prvih posjeta trudnica odnosno 2.826 ukupnih posjeta trudnica, što znači da ih je svaka trudnica posjetila samo 2,3 puta, te je trudnoću nastavila pratiti u ugovornim ordinacijama. Obavljeno je u neugovornim ordinacijama 20,2% ukupnih posjeta trudnica (ukupno u ugovornim i neugovornim ordinacijama).

Broj korisnica bio je za 33,3% veći u odnosu na 2021.g.(prikupljena dva izvješća više), a broj pregleda u neugovornim ordinacijama veći je za 21,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Broj preventivnih pregleda je 10,8 % veći u odnosu na 2021.g., a broj Papa testova za 20,4% veći nego lani.

Slika 1 - Rad privatnih neugovornih ginekoloških ordinacija od 2013. do 2022.g.

2.6. ZAŠTITA I LIJEČENJE USTA I ZUBI

2.6.1. UGOVORNE ORDINACIJE U ZAŠTITI I LIJEČENJU USTA I ZUBI

Prema podacima iz CEZIH-a, evidentirano je 63.469 korisnika zdravstvene zaštite, od toga 54,8% ženskog spola.

U ugovornim ordinacijama uslugama se koristilo 29,8% ukupno osiguranih osoba:

- 32,9% predškolske djece,
- 51,6% školske djece i mladih,
- 28,3% odraslih i
- 23,1% starijih.

Ostvareno je 197.136 kontakata, 3,1 kontakata po korisniku, broj kontakata po korisniku najveći je u dobi 65 do 79 godina (3,9).

Obavljeno je 67.571 pregleda, od toga 54,7% kod osoba ženskog spola. Pregleda na 100 korisnika bilo je 106,5, najviše u predškolskoj (133,1) i u dobi od 65-79 godina (107,4).

Obavljeno je ukupno 240.286 radova, od toga najviše liječenja mekih tkiva (52,5%), zatim ispuna (36,6%), vađenja zubi (8,4%) i protetskih radova (2,5%).

Ispuna na 100 izvađenih zuba bilo je 437,6 (476,4 kod ženskog i 400,3 kod muškog spola). Najviše ispuna na 100 izvađenih je u dobi 19-34 godine.

Svakom korisniku u prosjeku je napravljeno 1,4 ispuna, 2,0 liječenja mekih tkiva, svakom trećem je izvađen zub, a svakom desetom su rađeni protetski radovi. Na jedan izvađeni zub, napravljeno je 4,5 ispuna.

Izdano je 36,3 uputnica na 100 korisnika.

Od ukupnog broja izdanih uputnica (23.050), većina (57,1%) se odnosila na dijagnostičke pretrage, a 24,1% na (prvi ili kontrolni) konzilijarni pregled. Za ambulantno liječenje je izdano 17,3% uputnica, odnosno 1 upućivanje na 49 kontakta (RH 30).

Najčešće su izdavane uputnice za radiologiju (dentalna radiološka dijagnostika) (37,2%), ortodonciju (19,9%) i radiologiju (klasične i kontrastne pretrage) (19,2%).

Izdano je 29,8 recepata na 100 korisnika.

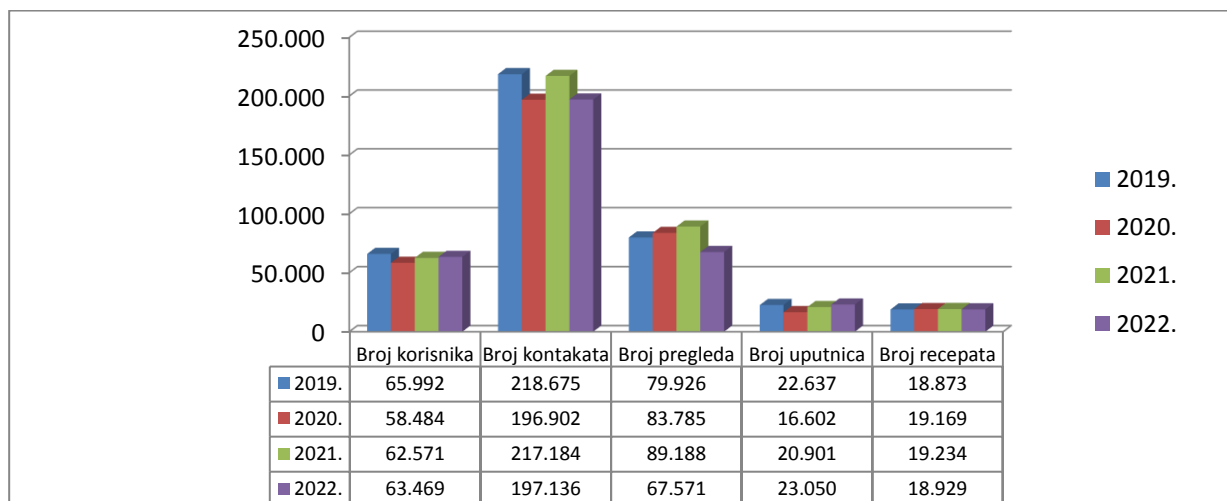
Najčešće su izdavani recepti iz podgrupe beta-laktamskih penicilina (52,0%), makrolida i linkozamida (20,0%), nesteroidnih antireumatika – derivata octene kiseline (13,8%) te amebicidi i slični pripravci (5,0%).

Najčešće zabilježene dijagnoze bile su:

- drugi specijalni pregled i ispitivanje osoba bez tegoba i utvrđene dijagnoze (24,7%),
- zubni karijes (22,3%),
- ostale bolesti čvrstog zubnog tkiva (15,3%)
- bolesti pulpe i periapikalnih tkiva 14,3%),
- ostali poremećaji zubi i potpornih struktura (7,0%) te
- gingivitis i periodontalne bolesti (6,6%).

Svaka četvrta dijagnoza u ugovornim ordinacijama dentalne medicine je zubni karijes.

U odnosu na 2021.godinu, veći je broj izdanih uputnica za 10,3%, broj korisnika veći je za 1,4%, dok je broj kontakata manji za 9,2%. U odnosu na 2019.g., manji je broj korisnika za 3,8%, veći je broj uputnica za 1,8%, dok je broj recepata gotovo jednak kao u 2019.g.

Slika 1 – Pokazatelji rada u djelatnosti dentalne medicine od 2019. do 2022.godine

2.6.2. NEUGOVORNE ORDINACIJE U ZAŠTITI I LIJEČENJU USTA I ZUBI

Prema dostavljenim godišnjim izvješćima o radu u djelatnosti za liječenje usta i zubi, radilo je 140 ordinacija (u 85 subjekata/djelatnosti) s punim radnim vremenom i 2 s djelomičnim. Radilo je 126 doktora dentalne medicine i 17 specijalista te 4 radnika višeg

stručnog obrazovanja i 95 zdravstvenih radnika srednjeg stručnog obrazovanja. Neugovorne dentalne ordinacije smještene su u obalnom području IŽ.

Bilo je 47.324 korisnika usluga. U odnosu na 2021.g., bilo je 5,4% više korisnika.

U neugovornim ordinacijama usluge je koristilo 42,7% ukupnih korisnika (ugovornih i neugovornih ordinacija).

Evidentirano je 87.358 posjeta i 10.593 sistematskih pregleda. Obavljeno je ukupno 90.177 radova, od toga najviše ispuna (46,8%), protetskih radova (25,6%), liječenja mekih tkiva (13,9%) i vađenja zubi (13,8%).

Svaki korisnik je prosječno 1,8 puta posjetio neugovornu ordinaciju. U odnosu na 2021.godinu, bilo je 1,3% više posjeta.

Prema broju korisnika, u neugovornim ordinacijama IŽ je druga županija u RH (iza Primorsko-goranske županije), a prema broju posjeta i obavljenih radova prva (podaci HZJZ).

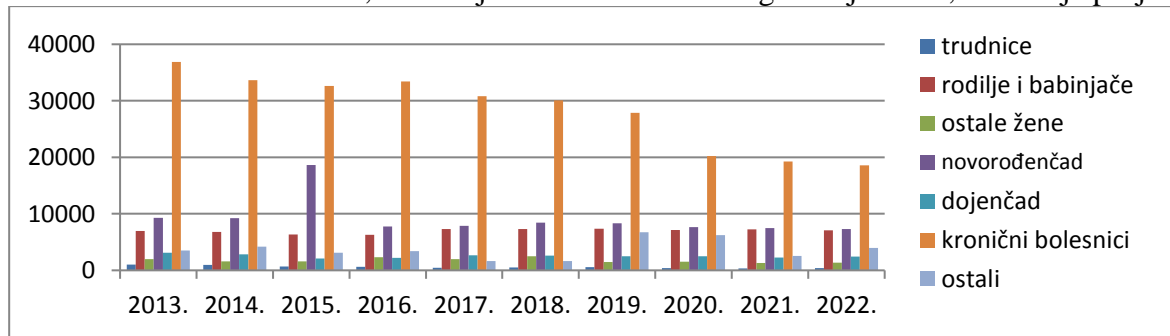
2.7. PATRONAŽA

Patronažnu djelatnost Istarskih domova zdravlja u 2022. godini pružale su 41 prvostupnica sestrinstva: u Ispostavi Buzet 2, Pazin, Poreč, Rovinj i Umag po 4, Labin po 5 te Pula 18.

Tijekom godine u patronažnoj djelatnosti bilo je registrirano 41.135 posjeta. Najviše je bilo posjeta kroničnim bolesnicima (45,2%), zatim novorođenčadi (17,8%) te roditeljima i babinjama (17,2%).

Najčešće su patronažne posjete kod žena (69,8%), ali ne samo zbog ostvarenih posjeta vezanih uz trudnoću i porod, već i zbog posjeta kroničarima (68,7% posjeta kroničarima su posjeti ženama).

U odnosu na 2021.godinu, bilo je ukupnih posjeta za 1,8% više, odnosno posjeta kroničnim bolesnicima za 3,5% manje. U odnosu na 2019.g. bilo je za 25,0% manje posjeta.

Slika 1 - Patronažni posjeti od 2013. do 2022. godine prema vrsti

2.8. ZDRAVSTVENA NJEGA U KUĆI

Zdravstvenu njegu u kući u 2022.godini u Istarskoj županiji pružala su 51 (isto u 2021.g.) zdravstvena radnika: 5 prvostupnika/ica sestrinstva i 46 medicinskih sestara srednje stručne spreme.

Korisnika je bilo 5.0467 (6,7% više nego lani), od toga 77,1% bili su novi korisnici.

Novi korisnici su većinom prihvaćeni u skrb od kuće (94,4%), zatim iz bolnice (5,5%).

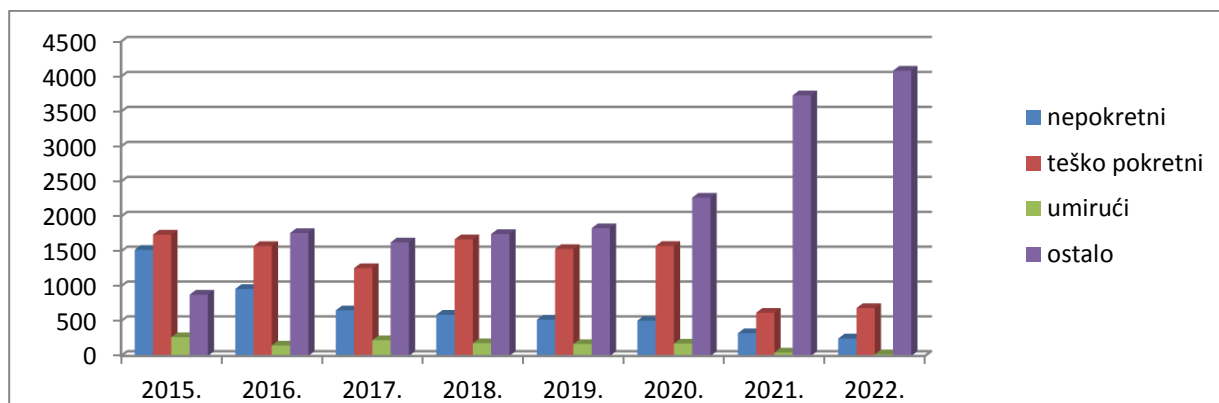
Tijekom godine umrlo je 509 korisnika (10,1% ukupnog broja korisnika), većinom kod kuće (90,2% umrlih). Oko 2/3 korisnika (64,4%) zdravstvene njege u kući je u dobi iznad 75 godina.

Većina korisnika su žene (60,6%). Žene u dobi iznad 75 godina čine gotovo 1/2 korisnika

(42,4%). Obzirom na funkcionalnu sposobnost većina korisnika je u kategoriji „ostalo“ (81,0%), teško pokretne osobe (13,6%), nepokretne osobe (5,0%) i umirući (0,5%), dakle oko 1/5 korisnika su teško pokretni, nepokretni ili umirući.

U dobi 20-44 godine najčešće su bolesti živčanog sustava (21,4%), ozljede i otrovanja (16,7%) te novotvorine (10,3%).

Slika 1 - Korisnici prema funkcionalnim sposobnostima od 2015. do 2022. godine

Provedeno je 311.810 postupaka, za 1,2% više postupaka nego lani. Najveći broj postupaka odnosio se na zbrinjavanje kronične rane (21,1%), slijedi kompletna zdravstvena njega nepokretnog ili teško pokretnog bolesnika (15,6%) te poduka obitelji (13,9%) i sprječavanje komplikacija dugotrajnog ležanja (13,1%). Bilo je 61,8 postupaka po 1 korisniku (lani 65,2).

2.9. HITNA MEDICINA

Prema izvješćima Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Istarske županije radilo je 45 timova, 168 radnika od čega 45 liječnika, 15 radnika više i 50 srednje stručne sprema te 58 vozača. Nastavni zavod raspolaže s 31 sanitetskih vozila.

Prosječno je jedan tim hitne medicine skrbio za 4.738,2 stanovnika, a pružaju usluge i turistima.

Registrirali su ukupno 39.378 intervencija, od toga 55,8% intervencija u ordinaciji, 27,8% intervencija u kući pacijenata i 16,4% intervencija na terenu. Prema podacima HZJZ-a 46,2% intervencija u IŽ je prioriteta V – nehitni pacijenti (RH 47,0%).

Najviše intervencija u ordinaciji po osiguraniku imale su ispostave Buzet (34,7 intervencija na 100 osiguranika Umag (25,3), Pazin (18,6) i Labin (17,6). Ove ispostave pokrivaju područja koja nemaju dežurnu ambulantu obiteljske medicine odnosno hitni bolnički prijem.

Najviše intervencija u kući po osiguraniku imale su ispostave Buzet, Pula, Poreč i Pazin, a intervencija na terenu Poreč.

Sve dobne skupine, osim starijih, najčešće koriste intervencije u ordinaciji. Kod predškolske djece intervencije u ordinaciji čine 89,6%, dok školska djeca i mladi osim ordinacije (74,9%), koriste i intervencije na terenu (17,6%). Odrasli najčešće koriste usluge u ordinaciji 65,0%, zatim na terenu 17,0% i u kući 18,0%. Starije osobe nakon najčešćih intervencija u kući (55,1%) koriste usluge u ordinaciji (27,2%) i na terenu 17,7%.

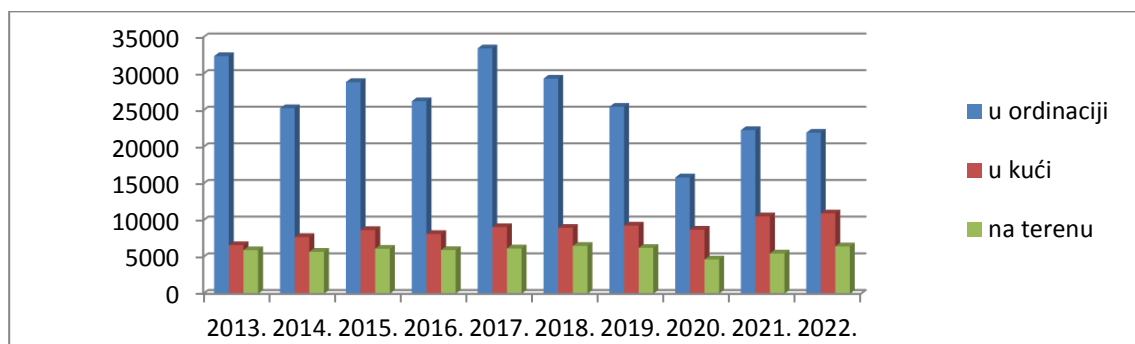
Na 100 osiguranika bilo je 18,5 intervencija: 10,3 u ordinaciji, 5,1 u kući i 3,0 na terenu.

Na 100 osiguranika, najviše intervencija u ordinaciji pruženo je predškolskoj djeci (24,5).

Starijim osobama pruženo je najviše intervencija u kući (13,9 intervencija na 100 osiguranika) i najviše intervencija na terenu na 100 osiguranika (4,5 na 100 osiguranika).

Intervencije su pružene većinom muškarcima (53,1%), osim u starijoj dobi (51,7% žene). Muškarcima je pruženo 57,6% intervencija na terenu i 53,6% u ordinaciji. Ženama je pruženo 50,5% intervencija u kući. U starijoj dobi sve vrste intervencija (osim na terenu) su većinom pružene ženama (51,7%), dok su u srednjoj dobi sve intervencije većinom pružene muškarcima (55,5%).

U odnosu na prethodnu godinu, zabilježen je porast broja intervencija za 2,6% (RH porast za 0,9%). U odnosu na 2019.g., manji je broj intervencija za 4,1% i broj intervencija u ordinaciji za 13,9%, a veći je broj intervencija u kući za 18,0% i broj intervencija na terenu za 3,2%.

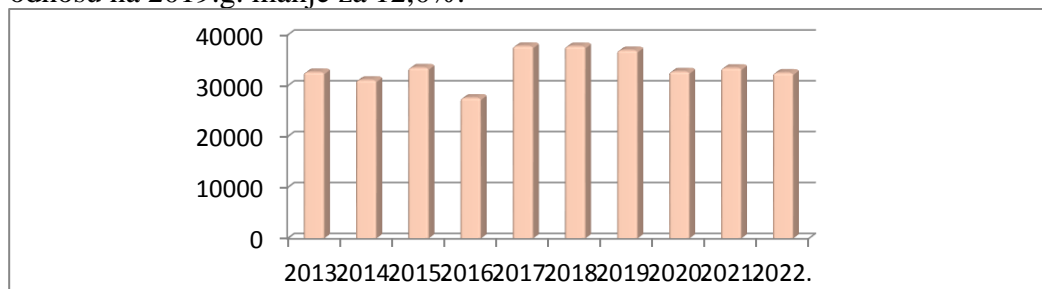
Slika 1 - Broj intervencija hitne medicine od 2013. do 2022. godine

Najčešće registrirane bolesti i stanja u djelatnosti hitne medicine bile su:

- osobe koje se koriste zdrav. službom radi pregleda i istraživanja (11,0%)
- bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije (4,2%),
- akutne infekcije gornjeg dišnog sustava (3,0%),
- hipertenzivne bolesti (2,6%),
- osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi specifičnih postupaka i njege (1,9%),
- druge srčane bolesti (I26-I53) (1,8%),
- prijelomi (1,7%),
- dermatitis, egzemi i urtikarije (1,6%).

2.10. SANITETSKI PRIJEVOZ

Prema godišnjim izvješćima, u **sanitetskom prijevozu (ugovorni i neugovorni)** radila su 109 radnika od čega 63 zdravstvenih radnika srednje stručne spreme i 46 vozača, sa 46 sanitetskih vozila. Obavljeno je 32.588 sanitetskih prijevoza, za 2,9% manje nego lani, a u odnosu na 2019.g. manje za 12,0%.

Slika 1 - Broj sanitetskih prijevoza od 2013. do 2022. godine

Broj sanitetskih prijevoza na 100 osiguranika bio je 15,3.

Više od $\frac{3}{4}$ (78,9%) sanitetskih prijevoza bilo je za osobe iznad 65 godina. U polovini (51,1%) sanitetskih prijevoza korisnici su bili muškog spola.

2.11. MEDICINA RADA

U 2022. godini djelatnost medicine rada provodilo je 10 timova s punim radnim vremenom (6 ima ugovor s HZZO-om) i 1 tim s djelomičnim radnim vremenom. Uz 11 specijalista medicine rada radilo je 12 medicinskih sestara /tehničara više i srednje stručne spreme. Evidentirana su i 3 nezdravstvena radnika (psihologa) u godišnjim izvješćima neugovonih ordinacija.

Ugovorne ordinacije medicine rada imale su u skrbi 41.309 radnika, za 28,9% manji u odnosu na lani (rezultat prestanka ugovora s HZZO-om u jednoj ordinaciji.) Na mjestima s posebnim uvjetima rada bilo je 24.214 (58,6%) radnika. Muškarci čine 70,0% radnika u skrbi medicine rada i 76,6% radnika na mjestima s posebnim uvjetima rada.

Prosječni broj osoba po ugovorenom timu medicine rada iznosio je 6.884,8, a prosječan broj radnika na mjestima s posebnim uvjetima rada 4.035,7.

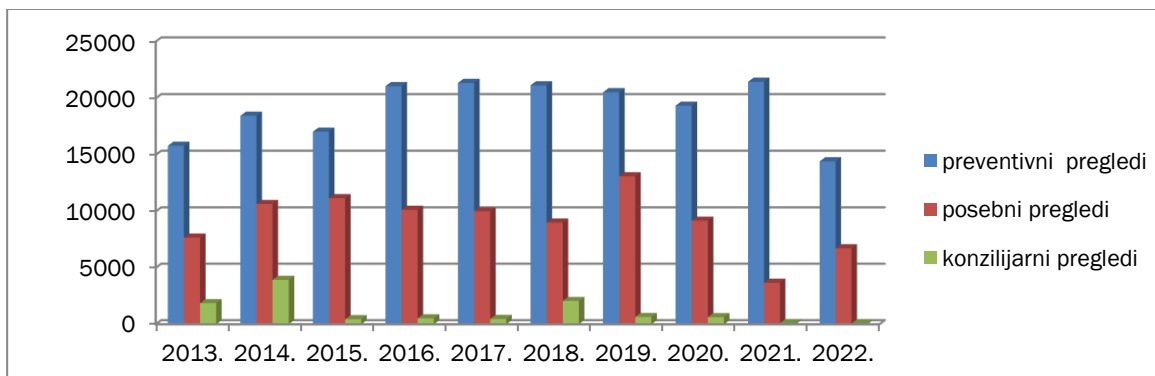
U djelatnosti medicine rada obavljeno je ukupno 31.829 pregleda, za 3,1% više nego lani. Od toga u ugovornim ordinacijama 21.221 pregleda, za 15,9% manje nego lani.

Većina pregleda (66,7%) obavljena je u ugovornim ordinacijama.

Oko $\frac{3}{4}$ (73,9%) pregleda u medicini rada bilo je kod muškaraca.

Preventivnih pregleda bilo je 20.284 i oni čine 63,7% ukupnih pregleda, a 71,1% preventivnih pregleda obave ugovorne ordinacije. $\frac{3}{4}$ preventivnih pregleda u medicini rada bilo je kod muškaraca. Preventivni pregledi u IŽ čine 6,5% preventivnih pregleda u RH.

Među preventivnim pregledima najveći udio čine periodični (65,2%), zatim prethodni pregledi (23,7%).

Slika 1 - Rad u djelatnosti medicine rada 2013.-2022. godine (ugovorne ordinacije)

Obavljeno je 13.224 periodičnih pregleda, od toga 68,8% u ugovornim ordinacijama. Prethodnih pregleda bilo je 4.799, od toga 77,4% u ugovornim ordinacijama.

Sistematski pregledi čine samo 0,7% preventivnih pregleda, a evidentirani su većinom u ugovornim ordinacijama (95,7%).

Na preventivnim pregledima 1,4% pregledanih je ocijenjeno radno nesposobnima, 11,8% sposobnima uz ograničenje. Kod 0,8% pregledanih utvrđeno je patološko stanje, a kod 0,2% potrebna je promjena radnog mjesta.

Posebni pregledi (pregledi vozača profesionalaca i amatera, pomoraca, za držanje oružja, upis u obrtnička zanimanja i ostalo) bilo je 11.480, a 58,6% ovih pregleda obave ugovorne ordinacije. Posebni pregledi u IŽ čine 8,3% posebnih pregleda u RH.

Najčešće registrirane bolesti u djelatnosti medicine rada kod muškaraca bile su: osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi pregleda i istraživanja (54,4%), osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi drugih razloga (11,8%), poremećaji refrakcije i akomodacije (6,8%), hipertenzivna bolest (3,9%), prekomjerna težina (2,4%), dijabetes melitus (1,9%) i bolesti intervertebralnih diskova (1,2%).

Najčešće registrirane bolesti u djelatnosti medicine rada kod žena bile su: osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi pregleda i istraživanja (54,6%), poremećaji refrakcije i akomodacije (11,1%), osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi drugih razloga (8,1%), prekomjerna težina (2,4%), hipertenzivna bolest (1,8%), bolesti intervertebralnih diskova (1,6%) te poremećaj štitnjače (1,5%).

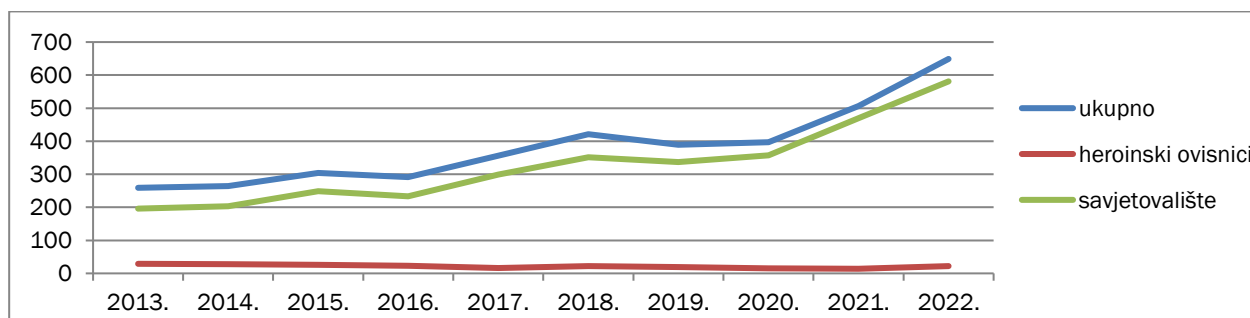
2.12. MENTALNO ZDRAVLJE, PREVENCIJA I IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI

Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti NZZJZIŽ imala je 2.259 korisnika, 29,8% korisnika zbog konzumacije ili ovisnosti o drogama te 70,2% korisnika savjetovališta za mentalno zdravlje. Dodatno se radilo i s 605 roditelja i članova obitelji (480 zbog problema mentalnog zdravlja i 125 zbog problema s drogom).

U odnosu na prethodnu godinu Služba je ukupno imala veći broj korisnika za 12,6%. Više od 3/4 korisnika je s prebivalištem na Puljštini.

U 2022.g. broj korisnika koji su došli zbog problema mentalnog zdravlja veći je za 29,2% od broja osoba u 2021. godini što govori o povećanoj potrebi koja postoji u zajednici za ovom vrstom usluge.

Postoji trend smanjivanja broja novoevidentiranih heroinskih ovisnika, a oni već registrirani su starije životne dobi, kada se kao posljedica uzimanja droga javljaju različiti zdravstveni problemi.

Slika 1 - Broj novoevidentiranih osoba od 2013. do 2022. godine

Godišnje premine desetak ovisnika. Najveći udio u broju korisnika zbog zlouporabe droga čine heroinski ovisnici (78%).

Broj novoevidentiranih korisnika u 2022. godini veći je za 28,3% u odnosu na prethodnu godinu. Većina (75,3%) novih korisnika je s prebivalištem na Puljštini.

Najveći udio novoevidentiranih čine korisnici savjetovališta za mentalno zdravlje (90%), a slijedi marihuana (4%), heroin (3%), amfetamin (2%) i kokain (0,2%).

Broj korisnika savjetovališta za mentalno zdravlje nastavio se povećavati i veći je od broja korisnika koji su dolazili zbog problema s drogom.

Broj novoevidentiranih ovisnika o heroinu (22) veći je za 8 u odnosu na 2021.g. (14).

Od početka rada (veljača 1996. godine) do kraja 2022. godine evidentirano je ukupno 6.591 korisnika, 43,8% zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari i 56,2 % zbog različitih problema s područja mentalnog zdravlja. Prikupljanjem podataka o liječenim ovisnicima koji se više ne javljaju u Službu provjerava se uspješnost liječenja te poboljšava skrb o onim ovisnicima koji imaju neku vrstu problema kako bi smanjili razvoj negativnih posljedica na njihovo psihofizičko stanje.

Dugogodišnjom provedbom testiranja na krvlju prenosive bolesti, cijepljenjem negativnih na HBV i motiviranjem pozitivnih na HCV na liječenje, utječe se na smanjenje broja oboljelih od hepatitisa i HIV-a.

U program resocijalizacije liječenih ovisnika uključeno je 5 korisnika zbog nezainteresiranosti poslodavaca i nedostatka financijskih sredstava za podršku doškoloavanja i prekvalifikacije.

Kroz rad savjetovališta za trudnice ovisnice i roditelje ovisnike obuhvaćeno je oko 15% ovisnika koji su ujedno i roditelji.

Posredovalo se za osobe u ostvarivanju prava iz područja socijalne skrbi (suradnja sa socijalnom skrbi, Crvenim križem i Gradom Pula), u ostvarivanju zdravstvenog i dopunskog osiguranje te ostvarivanja drugih prava na zdravstvenu zaštitu (HZZO), uz status osiguranika (HZMO), pružena pomoć pri izradi osobnih dokumenata i ostale dokumentacije (MUP, matični ured). Kontaktirani su liječnici radi pronalaženja liječnika obiteljske medicine te Zavod za zapošljavanje. Također se radilo s beskućnicima, praćene su osobe koje su aktivne u Udruzi UZPIRO. Pratilo se osobe koje su izašle iz zatvora i komune te su osobe upućivane u komunu.

Najveći broj korisnika savjetovališta za mentalno zdravlje dolazi iz Pule i njene okolice – 81,1 %.

Prema dobi najveći udio korisnika savjetovališta za mentalno zdravlje čine odrasli (57,6%), dok djeca i adolescenti čine 42,4%.

U odnosu na prošlu godinu, udio djece i adolescenata u ukupnom broju korisnika savjetovališta za mentalno zdravlje, kao i udio odraslih korisnika ostao je isti.

Najveći udio odraslih osoba (57,2%) potražio je pomoć zbog poremećaja raspoloženja, anksioznih poremećaja i reaktivnih stanja, slijede osobe koje su potražile pomoć zbog obiteljskih i partnerskih problema (21,4%), poremećaja osobnosti (3,5%), alkohola (5,8%), te zbog psihoza (2,8%). Najzastupljenije dobne skupine među odraslim korisnicima su od 31 do 50 godina starosti (48,1% odraslih korisnika).

Najveći udio djece i adolescenata dolazi zbog emocionalnih poremećaja u djetinjstvu i adolescenciji te adolescentskih kriza (80,0%), slijede poremećaji u ponašanju (6,2%) te poremećaji učenja i prilagodbe na školu (3,6%). Među djecom i adolescentima najbrojniji su bili korisnici u dobi od 10 – 14 godina starosti (46,3%) i 15-19 godina (46,3%).

Tijekom 2022. godine provedeno je trijažno psihologijsko testiranje u 6 pulskih osnovnih škola. U testiranju je sudjelovao 175 učenika 5. razreda. Kroz provedbu trijažnog psihologijskog testiranja u osnovnim školama prepoznata su djeca koja imaju poteškoća te je dana preporuka da se uključe u tretman kako bi se prevenirao nastanak težih poremećaja. Na ovaj način ojačani su resursi škola i poboljšana suradnja.

Ukupno je na organiziranim tribinama, predavanjima i webinarima sudjelovala 926 osoba.

3. SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

3.1. LIJEČNIČKE ORDINACIJE

U **specijalističko – konzilijarnoj djelatnosti** u IŽ radi 78 timova s punim radnim vremenom i 84 tima s djelomičnim radnim vremenom. Ugovor s HZZO-om imalo je 54 timova s punim i 50 timova s djelomičnim radnim vremenom.

Pregledi u ugovornim ordinacijama čine 80,0% ukupnih pregleda u SKZZ, a svaki peti pregled obavlja se privatno.

U odnosu na 2021.g., u 2022.g. ukupan broj pregleda je za 1,6% veći, u ugovornim ordinacijama za 0,5%, u neugovornim ordinacijama za 6,4%, što znači da se sve više traži usluga privatno, uz plaćanje.

U odnosu na predpandemijsku 2019.g., broj pregleda u ugovorenim specijalističkim djelatnostima u 2022. godini bio je manji (za 26,9%) i to u svim djelatnostima, osim u dermatologiji u kojoj je evidentiran porast broja pregleda (za 121,0%).

Najveći udio čine pregledi u specijalnosti fizikalne medicine i rehabilitacije (15,5%), interne medicine (14,4%), oftalmologiji (13,2%), kirurgiji (10,5%) i objedinjenom hitnom bolničkom prijemu (OHBP) (8,4%).

Na OHBP-u je obavljeno 23.559 pregleda. U odnosu na 2021.g., u 2022.g. broj pregleda na OHBP-u je za 1,4% manji.

U **neugovornim ordinacijama** obavljeno je 99,0% ukupnih pregleda u urologiji, 43,5% dermatologije i venerologije, 30,8% u fizikalnoj medicini i rehabilitaciji, 30,0% u internoj medicini, 21,7% pregleda u psihijatriji.

U Puli je obavljeno 75,3 % ukupnih pregleda u ugovornim ordinacijama, odnosno 75,8% ukupnih pregleda u SKZZ, što također ukazuje na nedovoljnu dostupnost pregleda u SKZZ u ostalim dijelovima Županije. Na Poreštini je obavljeno 9,2% pregleda u SKZZ, u Rovinju 6,6% i na Bujštini 5,3%.

Najčešće evidentirane skupine bolesti su:

- bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva s učešćem u ukupnom pobolu od 18,9%,
- čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom (12,2%),
- bolesti oka i očnih adneksa (10,8%),
- novotvorine (8,6%)
- ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka (8,0%).

Vodeće pojedinačne dijagnoze kod oba spola ukupno su:

- osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi pregleda i istraživanja (9,7%),
- bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije (7,6%),
- novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode (5,3%),
- artroze (3,3%),
- prijelomi (2,9%),
- poremećaji refrakcije i akomodacije (2,9%).

3.2. SPECIJALISTIČKE DENTALNE ORDINACIJE (UGOVORNE)

U 2022. godini radilo je 8 ugovornih specijalističkih dentalnih ordinacija: 6 ordinacija za ortodonciju i 2 za oralnu kirurgiju.

Kod ugovornih ortodonata obavljeno je 6.558 posjeta i načinjeno 2.741 protetskih radova/aparata. Većina posjeta bila je u dobi 7-19.g. (89,2%). Zabilježeno je 8,1% više posjeta nego lani, te 23,3% manje izrađenih aparata.

Kod ugovornih oralnih kirurga registrirano je 4.539 posjeta, 1.034 izvađenih zubi i 766 liječenja mekih tkiva. Većina posjeta bila je u dobi 20-64 g. (48,4%) te 65 i više (14,7%). Zabilježeno je za 4,5% više posjeta nego lani, za 10,9% više izvađenih zubi i za 0,4% više liječenja mekih tkiva.

4. BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

4.1. KAPACITETI I RAD STACIONARNIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Stacionarne zdravstvene ustanove u IŽ su: Opća bolnica Pula, Specijalna bolnica za ortopediju i rehabilitaciju "Martin Horvat" Rovinj - Rovigno te stacionari u Umagu, Labinu i Pazinu i hemodijalize u Labinu i Umagu pri Istarskim domovima zdravlja.

U stacionarnim ustanovama u IŽ ukupno ima 729 kreveta (3,7 na 1.000 stanovnika), a s HZZO ima ugovoreno 529 kreveta (2,7/1.000 stanovnika).

U 2022. godini zabilježeno je 19.307 otpuštenih bolesnika (98,9 na 1.000 stanovnika). Prosječna dužina liječenja u OB Pula iznosila je 5,8 dana, u stacionarima IDZ od 16,8 do 17,9 dana, a u Bolnici Rovinj 17,7 dana.

U odnosu na 2021.g. bilo je 6,9% više ispisanih bolesnika i 6,3% više evidentiranih bolničkih dana.

U OB Pula najduža prosječna dužina liječenja je u djelatnosti neurologije (8,3 dana), psihijatrije (8,1 dana), infektologije (7,1 dana), interne medicine (6,8 dana) te palijativne skrbi (5,8 dana).

U stacionarnim ustanovama umrlo je 1.190 bolesnika, najviše u OB Pula (952 ili 80,0% od umrlih u zdravstvenim ustanovama u IŽ), dok je u stacionarima Istarskih domova zdravlja umrlo 238 osoba: u stacionaru Pazin 105 (8,8%), Labin 79 (6,6%) i Umag 54 (4,5%).

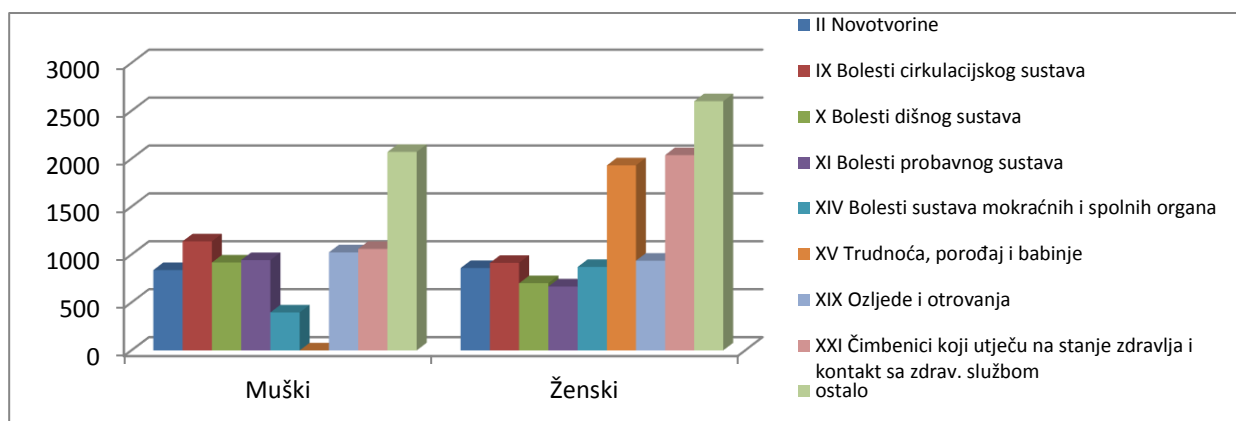
Broj umrlih u OB Pula najveći je u djelatnosti interne medicine (54,2% ukupno umrlih), infektologije (24,5%), kirurgije (13,3%) i neurologije (6,6%).

4.2. BOLESTI I STANJA EVIDENTIRANI U STACIONARNOM LIJEČENJU U USTANOVAMA U ISTARSKOJ ŽUPANIJ

Tijekom 2022. godine u bolnicama u Istarskoj županiji zabilježeno je 20.351 hospitalizacija u stacionarima (najviše u OB Pula – 86,7%) uz 144.808 ostvarenih dana bolničkog liječenja.

Među ustanovama postoje razlike u dobnom sastavu bolesnika: OB Pula liječi osobe svih dobnih skupina; stacionari IDZ-a većinom osobe starije dobi -97,6% bile su osobe iznad 50 godina; Bolnica Rovinj rehabilitira osobe raznih dobnih skupina, ali je 78,3% bolesnika bilo iznad 50 godina.

Slika 1 - Vodeće skupine bolesti ili stanja evidentiranih u bolnicama u Istarskoj županiji (stacionarno liječenje) u 2022. godini po spolu

U OB Pula najveći udio hospitaliziranih osoba oba spola bio je kao *novorođenčad prema mjestu rođenja* (6,0%), slijede *osobe u kontaktu sa zdravstvenom službom u drugim okolnostima* (4,9%) – većinom žene (92,4%) i to kao zdravi pratilac bolesnika, virusna pneumonija (3,7%), jednoplodni spontani porođaj (3,7%), prijelom bedrene kosti (2,3%) te cerebralni infarkt (2,0%).

U IDZ najveći je udio bolesnika hospitaliziran zbog palijativne skrbi (32,6%).

Vodeće pojedinačne dijagnoze po broju pacijenata u bolnici Rovinj u 2022. godini bile su: poremećaj mišićno-koštanog sustava (21,7%), zdravi pratilac bolesnika (21,6%), paraplegija i tetraplegija (10,4%), prisutnost drugih funkcionalnih implantata (5,7%) i prijelom bedrene kosti (5,5%).

Vodeće dijagnoze po broju bolničkih dana liječenja u stacionarnim ustanovama u IŽ bile su: osobe u kontaktu sa zdravstvenom službom u drugim okolnostima (6,2%), poremećaji mišićno-koštanog sustava nakon određenih postupaka (4,8%), virusna pneumonija (4,2%), ostale medicinske skrbi (3,7%) i prijelom bedrene kosti (3,6%).

4.3. BOLESTI I STANJA EVIDENTIRANI U DNEVNIM BOLNICAMA U USTANOVAMA U ISTARSKOJ ŽUPANIJI

Tijekom 2022. godine zabilježeno je 63.396 boravaka u dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i hemodijalizi u Istarskoj županiji uz 74.704 ostvarenih dana liječenja. Najviše boravaka bilo je u OB Pula (90,7%). Prosječna dužina liječenja u dnevnim bolnicama iznosila je 1,2 dana.

U dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i hemodijalizi u ustanovama u Istarskoj županiji najčešće su bolesti mokraćnih i spolnih organa (37,3%), novotvorine (24,9%), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva (6,9%), simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski znakovi (3,9%) te endokrine bolesti i bolesti prehrane (3,3%).

Najčešće dijagnoze u 2022. godini bile su kronično bubrežno zatajenje (35,0%), što je i očekivano obzirom da se hemodijaliza kod pacijenata provodi svaka 2-3 dana, slijedi rak dojke (3,6%) te rak debelog crijeva (2,5%).

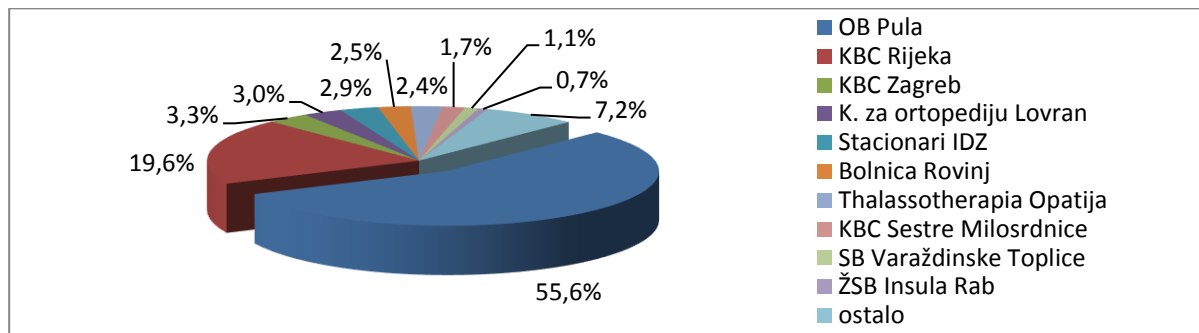
4.4. BOLESTI ILI STANJA EVIDENTIRANA KOD STANOVNIKA ISTARSKE ŽUPANIJE U SVIM BOLNICAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

U svim bolnicama u RH u 2022. godini liječeno je 27.292 bolesnika s prebivalištem u IŽ, 12.643 muškaraca i 14.649 žena. Stopa bolničkog liječenja bila je 139,3/1.000 stanovnika.

Prema skupinama bolesti, najveći je udio bolesnika hospitaliziran zbog novotvorina (13,6%), bolesti cirkulacijskog sustava (13,1%), čimbenika koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom (12,8%), trudnoće, porođaja i babinja (8,1%) te bolesti probavnog sustava (7,4%).

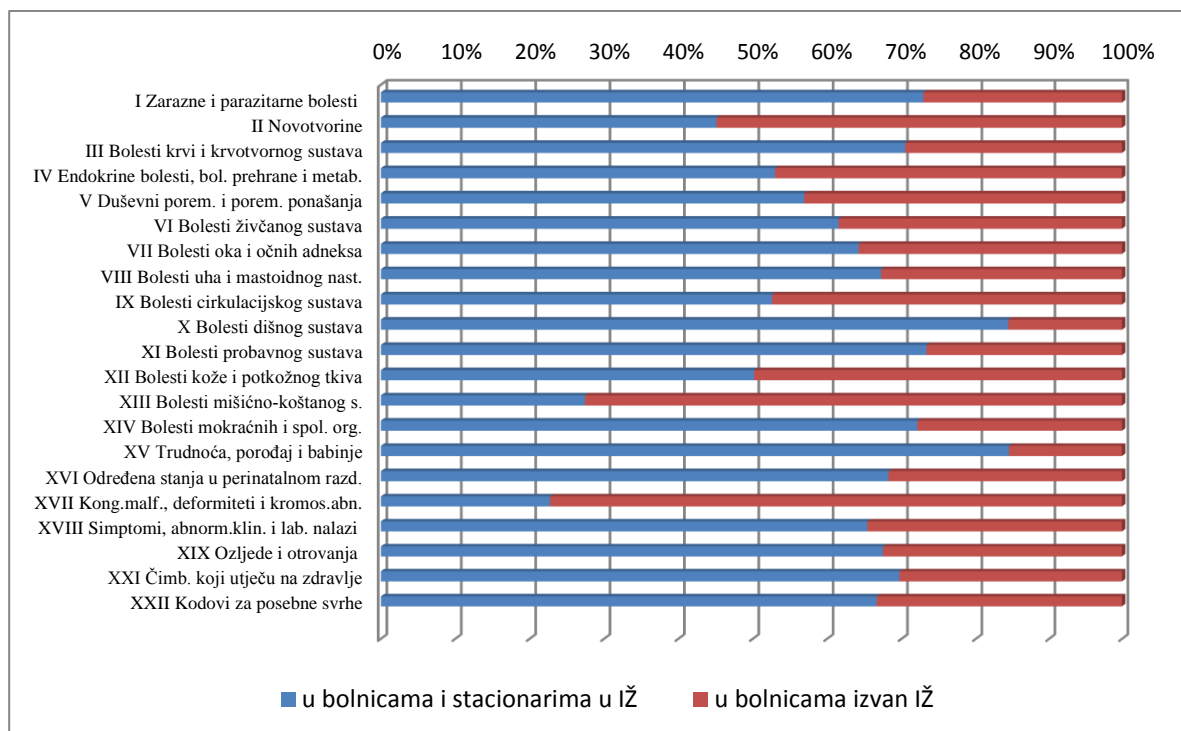
Prema podacima HZZJ-a, najviše pacijenata iz Istarske županije gravitiralo je u 2022. godini u OB Pula (55,6%), zatim u KBC Rijeka (19,6%), %, KBC Zagreb (3,3%), Kliniku za ortopediju Lovran (3,0%), stacionare IDZ (2,9%) te u Bolnicu Rovinj (2,5%).

Slika 1 - Gravitacije pacijenata (stacionarno liječenje, uključeni porodi, živorođena djeca, prekidi trudnoće i bolnička rehabilitacija) iz Istarske županije prema stacionarnim ustanovama u RH u 2022.godini

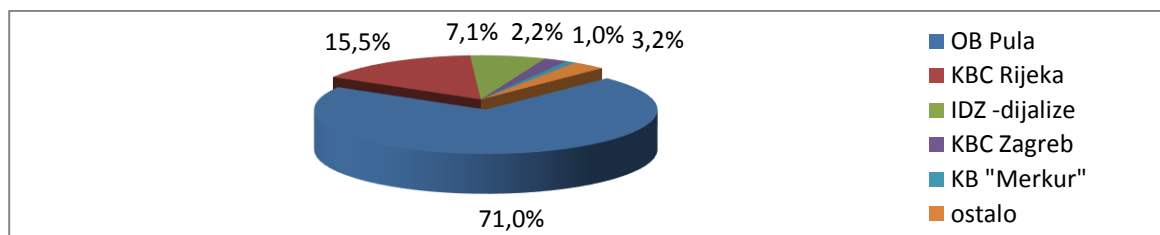
U bolnicama u IŽ (OB Pula, Bolnica Rovinj, stacionari IDZ) u 2022. godini liječena je većina (61,0%) bolesnika s prebivalištem u IŽ, 57,7% muškaraca s prebivalištem u IŽ i 66,8% žena s prebivalištem u IŽ.

U bolnicama izvan IŽ su stanovnici IŽ hospitalizirani u većem udjelu zbog kongenitalnih malformacija, deformiteta i kromosomskih abnormalnosti (77,2% hospitalizacija zbog ove skupine bolesti), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva (72,6%) te novotvorina (54,9%).

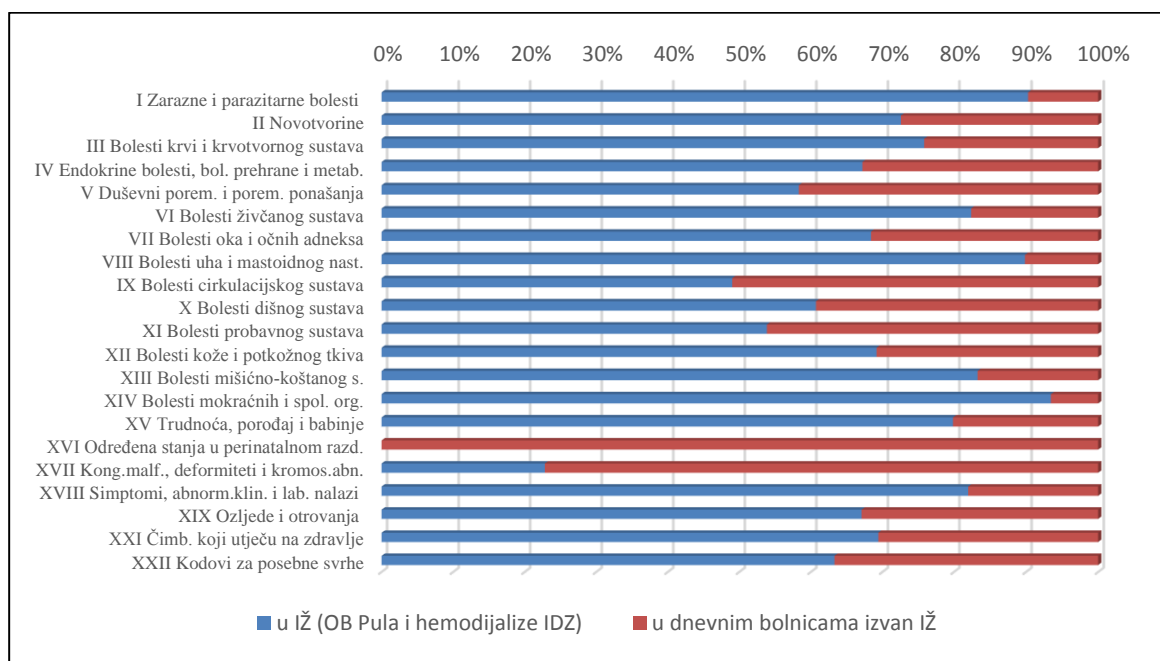
Slika 2 - Struktura bolesti ili stanja evidentiranih kod hospitaliziranog stanovništva s prebivalištem u IŽ u 2022. godini po liječenju u bolnicama u IŽ ili izvan nje

U svim **dnevnim bolnicama** u RH u 2022. godini zabilježeno je 79.450 ispisanih bolesnika s prebivalištem u IŽ. U dnevne bolnice u Istarskoj županiji gravitiralo je 78,1% stanovnika Istarske županije (71,0% OB Pula i 7,1% hemodijalize u IDZ-u), 15,5% u KBC Rijeka, 2,2% u KBC Zagreb, 1,0% u KB Merkur te 3,2% u ostale zdravstvene ustanove u RH.

Slika 3 - Gravitacije pacijenata (dnevna bolnica) iz Istarske županije prema stacionarnim ustanovama u RH u 2022.godini

Stanovnici IŽ su u dnevnim bolnicama izvan IŽ najčešće boravili zbog određenih stanja nastalih u perinatalnom razdoblju (100,0%), kongenitalnih malformacija, deformiteta i kromosomskih abnormalnosti (77,2%), te bolesti cirkulacijskog sustava (51,0%).

Slika 4 - Struktura bolesti ili stanja evidentiranih u dnevnoj bolnici, jednodnevnoj kirurgiji i hemodijalizi u 2022. godini kod stanovništva IŽ prema liječenju u Istarskoj županiji ili izvan nje

Kod stanovnika IŽ evidentirano je 1.896 **bolničkih rehabilitacija** u RH, češće kod osoba ženskog spola (56,3%). Najčešće bolesti ili stanja bile su bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (53,8%), zatim čimbenici koji utječu na zdravlje i kontakt i zdravstvenom službom (19,5%), bolesti živčanog sustava (16,9%) te ozljede (7,2%).

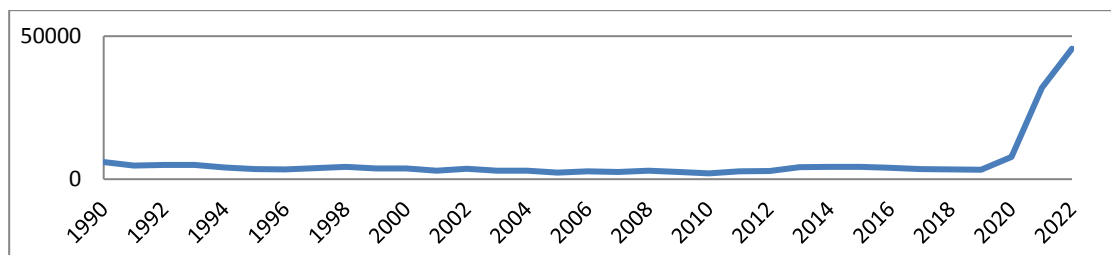
U Bolnicu Rovinj radi bolničke rehabilitacije gravitiralo je 38,3% stanovnika IŽ, slijede Varaždinske Toplice (16,3%), Thalassotherapie Opatija (14,4%), Daruvarske Toplice (6,5%) te Thalassotherapie Crikvenica (5,5%).

5. ZARAZNE BOLESTI, CIJEPLJENJE, MIKROBIOLOŠKI I ZDRAVSTVENO – EKOLOŠKI POKAZATELJI, HRANA I PREHRANA

5.1. ZARAZNE BOLESTI

U 2022. godini u IŽ prijavljeno je 45.642 osoba oboljelih od zaraznih bolesti i kliconoštva (stopa 233,8/1.000 stanovnika).

Najčešće prijavljena zarazna bolest u 2022. godini bila je COVID-19 bolest (95,3% ukupno prijavljenih), a slijede varicella, herpes zoster (2,2%) te enterovirosis i angina streptococcica, erysipelas (po 0,3%).

Slika 1 - Kretanje zaraznih bolesti u Istarskoj županiji od 1990. do 2022. godine (prijavljeni slučajevi)

U 2022. godini broj prijavljenih slučajeva COVID-19 bolesti je za 41% veći od broja prijavljenih slučajeva u prethodnoj godini.

Broj oboljelih od salmoneloze (40 oboljelih u 2022.) u promatranih deset godina varira (od 20 - 78 oboljelih godišnje). U 2022. godini zabilježeno je 8 slučajeva hepatitisa A, povezanih s porastom akutnog virusnog hepatitisa tipa A u MSM populaciji koja se dešavala 2022.g. u RH. Pad bakterijskih crijevnih zaraznih bolesti je posljedica općeg poboljšanja higijensko-sanitarnih prilika.

Zahvaljujući provedbi programa obveznih cijepljenja, bolesti protiv kojih se cijepi također pokazuju nisku učestalost: u posljednjih 10 godina nije zabilježen niti jedan oboljeli od difterije, tetanusa, rubeole, dječje paralize (eradikacija proglašena 2002.g.), u 2022. g. nije bilo oboljelih od ospica (3 slučaja bila su 2015.g.), ni pertussisa, a 1 je obolio od zaušnjaka.

U 2022. godini u Istarskoj županiji prijavljeno je 19 oboljelih od spolno prenosivih bolesti. Najveći broj prijava (11) odnosi se na HIV. Od ostalih spolno prenosivih bolesti prijavljeno je 3 slučaja hepatitisa B, 2 slučaja klamidijaze te po 1 slučaj sifilisa, hepatitisa C i nosilaštva HBsAg, a nije prijavljen ni jedan slučaj gonoreje. U razdoblju od 2013. do 2022. godine prijavljeno je 470 spolnih bolesti (prosječna stopa 22,6/100.000), od toga 7 slučajeva gonoreje (0,3/100.000), 21 sifilisa (1,0/100.000) i 316 klamidijaza (15,2/100.000). Stope prijavljenih spolno prenosivih bolesti u Istarskoj županiji deseterostruko manje od onih u državama EU/EEA.

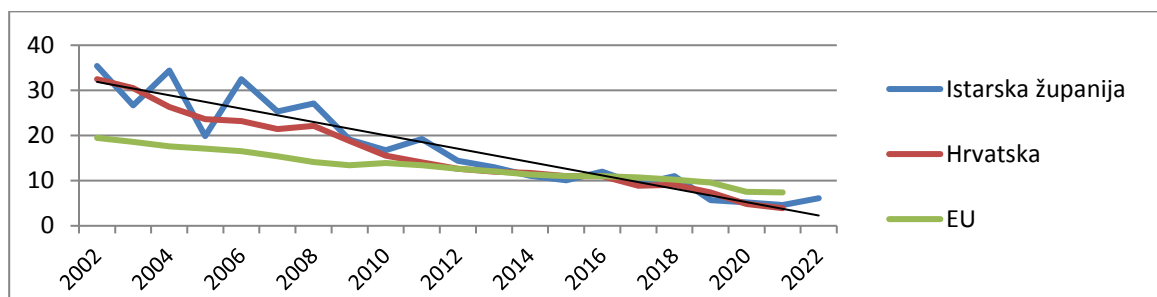
Prema podacima Registra za HIV/AIDS, od 1985. do 2022. godine u Istarskoj županiji je evidentirano 96 osoba (4,8% u RH) kojima je dijagnosticirana HIV infekcija, a od kojih je 33 osoba (5,5% RH) oboljelo od AIDS-a, a umrlo je 18 osoba (5,2% RH). Među zaraženima HIV-om najviše je muškaraca (82 ili 86,3%), kao i među oboljelima od AIDS-a (93,9%). Najviše je zaraženih u dobi od 20 do 44 godine (70 ili 72,9%), a najviše oboljelih u dobi od 30 do 44 godine (18 ili 54,5%).

Kod zaraženih osoba najčešći put prijenosa je spolni put - muški homoseksualni put (54,2%) odnosno heteroseksualni (29,2%). Kod oboljelih osoba najčešći put prijenosa je spolni put - muški homoseksualni put (45,5%) odnosno heteroseksualni (39,4%).

U Centru za dobrovoljno, anonimno i besplatno savjetovanje i testiranje na HIV pri Službi za epidemiologiju ZZJZ IŽ provedeno je 124 savjetovanja, od toga 65 predtestna i 59 posttestnih savjetovanja. Testirano je 65 osoba, na HIV je testirano 65 osoba (1 osoba s pozitivnim nalazom), na hepatitis B 62 osobe (svi negativni) i hepatitis C virus 62 osobe (svi negativni). Na sifilis (TPHA/VDRL) testirano je 62 osoba i tri osobe su bile reaktivne.

U 2022. godini prijavljeno je 12 oboljelih od tuberkuloze, od čega 5 na području Poreštine. U 2022.godini stopa incidencije tuberkuloze u Istarskoj županiji bila je 6,1/100.000.

U promatranih dvadeset godina stope incidencije aktivne tuberkuloze u IŽ su u padu te su od 2012.g. na razini stopa RH i EU.

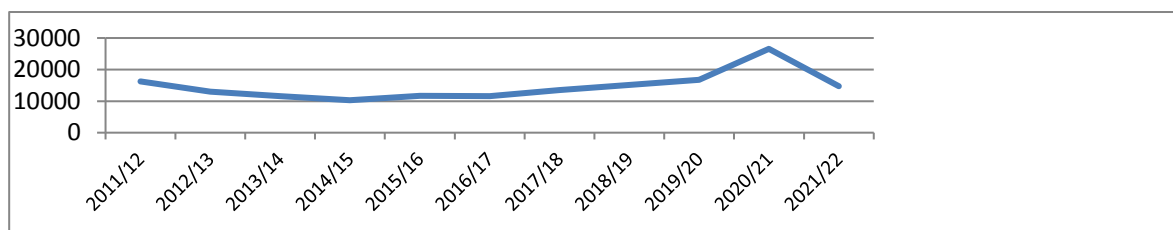

Slika 2 - Kretanje incidencije tuberkuloze svih organa (A15-A19) od 2002. –2022. godine (na 100 000 stanovnika)

Izvor: za IŽ izračun ZZJZ IŽ; prilagođeno prema European Health Information Gateway, WHO do 2016.g.; od 2017.g. ECDC

U sezoni 2021./2022. prijavljeno je 246 oboljelih od sezonske gripe od čega je najveći broj prijavi s područja Puljštine (85,0%) i Poreštine (12,2%).

Protiv sezonske gripe, u sezoni 2021./2022.g. cijepljeno je 14.672 osoba (indeks 2021./2020. – 55,2%), većinom umirovljenika iznad 65 godina (sa i bez kroničnih bolesti) (47,6%) i kroničnih bolesnika do 65 godina (28,5%). Protiv gripe u sezoni 2021./2022.g. u Istarskoj županiji cijepljeno je 9.831 ili 20,6% starijih osoba (2022. RH 31%; EU 44%).

Slika 3 - Cijepljeni protiv sezonske gripe u Istarskoj županiji od sezone 2011./2012. do 2021./2022.

U 2022. godini evidentirano je 156 osoba koje su se obratile Službi za epidemiologiju NZZJZ IŽ zbog ugriza, ogrebotine ili kontakta s nekom životinjom (indeks 2022./2021. – 128,9%). Protiv bjesnoće je potpuno cijepljeno 15 osoba (9,6%), a nitko nije primio serum. Sve cijepljene osobe je ozlijedila ili su bile u kontaktu sa životinjom sumnjivom na bjesnoću, odnosno većina s nepoznatom, uginulom, odlutalom, ubijenom ili divljom životinjom.

Tijekom 2022. godine zabilježene su 4 epidemije s ukupno 290 oboljelih osoba. Sve prijavljene epidemije bile su epidemije COVID-19 bolesti.

5.2. CIJEPLJENJE

Rezultati provedbe obveznog cijepljenja u IŽ u 2022. godini nešto su slabiji nego 2021. godine, zakonski minimum cjepnog obuhvata ($\geq 95\%$) postignut je u cijepljenju novorođenčadi protiv tuberkuloze (99,2%). Kod većine cijepljenja, cjepni obuhvat je ispod 90%. Između 90 - 95% su primovakcinacije protiv hepatitisa B (94,4%) i pneumokoka (94,0%) te revakcinacija protiv difterije i tetanusa (90,8%). Protiv ospica obuhvat kod primovakcinacije je 88,1%, a kod revakcinacije 80,7%, što je nedovoljno. Tradicionalno najniži obuhvati u Programu cijepljenja postižu se pri docjepljivanju 60-godišnjaka protiv tetanusa, pa tako u IŽ iznosi 6,2%.

5.3. MIKROBIOLOŠKI POKAZATELJI

Služba za mikrobiologiju NZZJZIŽ u 2022. godini obavila je 213.361 pretraga (53,1% manje nego lani). Najveći broj mikrobioloških pretraga obavljen je iz područja COVID-19 (90.945 ili 42,6%), zatim urogenitalnih infekcija (17,8%), crijevnih infekcija (9,1%) i parazitologije (8,4%).

Najčešće izolirani uzročnici iz stolice bolesnika bili su *Candida albicans* (27,0%), Rotavirusi (21,9%) i *Salmonella spp.* (15,1%).

Najčešće izolirani uzročnici iz urina bili su *Escherichia coli* (55,0%), *Enterococcus faecalis* (12,6%), *Klebsiella pneumoniae* (9,4%) i *Proteus mirabilis* (8,5%).

Najčešće izolirani uzročnici iz obrisaka ždrijela, nosa i usta bili su beta hemolitički streptokok grupe A (31,4%), *Candida albicans* (29,5%), *Streptococcus pneumoniae* (13,6%) i *Staphylococcus aureus* (5,7%).

Najčešće izolirani uzročnici iz obrisaka urogenitalnog trakta bili su Humani papiloma virus (HPV) (33,3%) *Ureaplasma urealyticum* (18,7%) i *Mycoplasma hominis* (11,8%).

5.4. ZDRAVSTVENO-EKOLOŠKI POKAZATELJI

5.4.1. KVALITETA ZRAKA

Na području Istarske županije praćene su kontinuirano uz pomoć automatskih i ručnih mjernih postaja razine sumporova dioksida (SO_2), dušikova dioksida (NO_2), ozona (O_3), ugljikova monoksida (CO), sumporovodika (H_2S), frakcije lebdećih čestica PM_{10} i $\text{PM}_{2.5}$, ukupne taložne tvari (UTT) i sadržaj metala u njoj (TM u UTT).

U 2022. godini u IŽ zrak je bio **prve kategorije** - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) za sve praćene parametre, osim za *prizemni ozon* za koji je zrak na praćenom području Istarske županije **druge kategorije** - onečišćen zrak: prekoračene su GV i ciljne vrijednosti za prizemni ozon (osim na užem području postaje Koromačno – Brovinje – zrak prve kategorije) te za *lebdeće čestice* (PM_{10}) na području praćenja mjerne postaje ŽCGO Kaštijun kvaliteta zraka **druge kategorije** - onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti za mjerne srednje 24 satne vrijednosti i premašen je dozvoljen broj prekoračenja (od 35 puta). Utvrđenom prekoračenju može se pripisati kao glavni uzrok radovi na sanaciji i zatvaranju odlagališta otpada „Kaštijun“ koje je izvedeno u samoj blizini mjerne postaje.

Prizemni ozon nastaje kao rezultat složenih kemijskih reakcija njegovih prekursora (dušikovi oksidi, hlapivi organski spojevi, ugljikov monoksid i slično) potaknutih sunčevim zračenjem. Visoke vrijednosti ozona mjerene su i u područjima značajno opterećenim njegovim prekursorima (urbane i industrijske sredine), ali i u područjima neopterećenim emisijama

(pozadinske i ruralne postaje), a posebno u priobalju gdje je intenzitet sunčevog zračenja visok, što je uočeno i u IŽ. Ti rezultati ukazuju na problem koji prelazi regionalne granice i postaje globalnim problemom kao i na značajan utjecaj prekograničnog transporta.

Tablica 1 - Kategorija zraka prema razinama onečišćenosti pojedinom tvari na mjernim postajama Istarske županije u 2022. godini

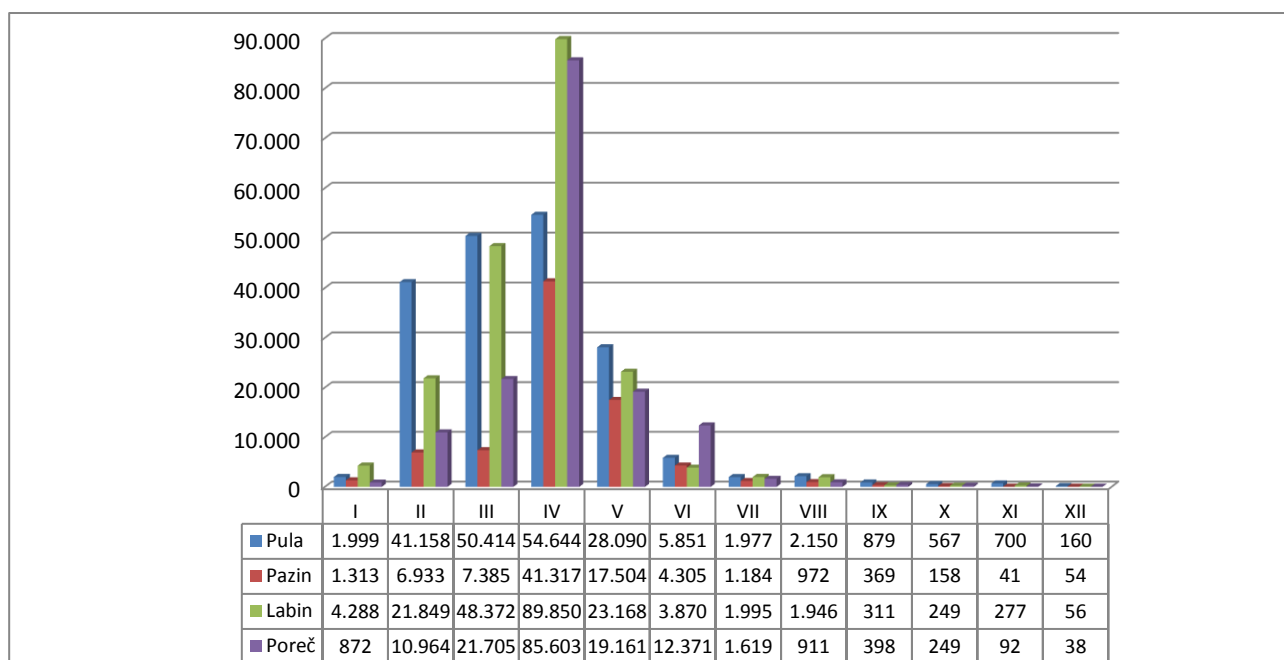
Mjerna mreža	Mjerna postaja		Onečišćujuća tvar							
			SO ₂	NO/NO ₂	CO	O ₃	PM 2,5	PM 10	UTT	TM u UTT
Grad Pula	02 Veli Vrh		I KAT.	I KAT.	-	-	-	-	-	-
	05 Ulica J.Rakovca		I KAT.	I KAT.	-	-	-	-	-	-
	14 Fižela A.P.		-	-	-	-	-	-	I KAT.	I KAT.
	Fižela Pula		-	I KAT.	-	II KAT.	-	-	-	-
Općina Raša	01 Koromačno		I KAT.	-	-	-	-	-	I KAT.	I KAT.
	01 Most Raša		-	-	-	-	-	-	I KAT.	I KAT.
	Koromačno Brovinje		I KAT.	I KAT.	I KAT.	I KAT.	-	I KAT.	-	-
Rockwool - Pićan	Čambarelići		I KAT.	-	-	-	-	I KAT.	-	-
	Zajci		I KAT.	-	I KAT.	-	-	I KAT.	-	-
TE Plomin	Plomin Grad		I KAT.	I KAT.	-	-	-	-	-	-
	Ripenda Verbanci		I KAT.	I KAT.	-	II KAT.	-	I KAT.	-	-
	Sv. Katarina		I KAT.	I KAT.	-	II KAT.	-	-	-	-
	Klavar		-	-	-	-	-	I KAT.	-	-
ŽCGO Kaštijun	Kaštijun		-	I KAT.	-	-	I KAT.	II KAT.	-	-
Općina Višnjan	Višnjan		-	-	-	II KAT.	I KAT.	I KAT.	-	-

Na području Istarske županije u 2022. godini praćena je koncentracija sumporovodika na postaji Rockwool – Pićan i na Kaštijunu te koncentracija amonijaka i merkaptana na Kaštijunu kako bi se ocijenio **utjecaj na kvalitetu življenja – dodijavanje mirisom**, a granične vrijednosti koncentracija onečišćujućih tvari nisu prekoračene ni na jednoj postaji te je zrak na praćenom području **prve kategorije** – čist ili neznatno onečišćen zrak.

Koncentracije peludi biljaka u zraku mjerene su na području gradova Pule, Pazina, Labina i Poreča. U ukupnom peludnom spektru prevladava pelud drveća (Pula 91,3%, Pazin 93,0%, Labin 94,8%, Poreč 96,2%), slijedi korov (Pula 7,8%, Pazin 4,9%, Labin 4,5%, Poreč 3,0%), a najmanji je udio trava (Pazin 2,1%, Pula i Poreč po 0,9%, Labin 0,7%,).

Najzastupljenija je umjereno alergogena pelud čempresa: u Puli s 54,6%, u Pazinu s 29,0% i u Labinu s 62,8% ukupnog peludnog spektra. U Poreču je najzastupljenija slabo alergogena pelud borova s udjelom od 36,7% ukupnog peludnog spektra.

Slika 1 - Mjesečne koncentracije peludnih zrnaca u zraku na mjernim postajama u Puli, Pazinu i Labinu u 2022. godini

5.4.2. KVALITETA VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU I PRIRODNIH RESURSA VODA

Prema županijskom programu praćenja **vode za ljudsku potrošnju (voda za piće)** u 2022. godini, analizirano je 547 uzoraka na obavezne parametre i 63 uzoraka na parametre revizijskog monitoringa koja predstavlja sve fizikalno-kemijske, indikatorske i mikrobiološke pokazatelje iz Pravilnika. Monitoring je proveden u vodoopskrbnoj mreži u sva 3 vodoopskrbna sustava (Vodovod Pula, Vodovod Labin i Istarski vodovod Buzet) u 9 zona opskrbe. Stanje na vodoopskrbnoj mreži je u 2022. godini bilo izuzetno dobro. Nije bilo neispravnih uzoraka vode za ljudsku potrošnju i ukupan plan monitoringa je nesmetano i uspješno realiziran.

Program praćenja kvalitete **prirodnih resursa (podzemne i površinske vode)** koje se koriste u vodoopskrbnom sustavu IŽ ili se u slučajevima potrebe mogu uključiti u sustav obuhvaća sve prirodne resurse voda (neprerađena voda) koji se koriste u vodoopskrbi. Prema planu, prirodni resursi vode se ispituju četiri do osam puta godišnje osim akumulacije Butoniga koja se ispituje mjesečno te fosforovih spojeva na izvorima Kokoti i Fonte Gaja (mjesečno). Rezultati ispitivanja u 2022. godini ne pokazuju značajna odstupanja u odnosu na prethodna razdoblja ispitivanja. Svi prirodni resursi voda zahtijevaju preradu prije korištenja u vodoopskrbi za ljudsku potrošnju. Vode prirodnih resursa prerađuju se prije korištenja za ljudsku potrošnju.

5.4.3. KVALITETA MORA ZA KUPANJE, BAZENSKIH I OTPADNIH VODA

Ispitivanje **kvalitete mora za kupanje na plažama** u sezoni kupanja 2022. godine Zavod je proveo na 217 mjernih mjesta na morskim plažama, a praćenje se obavljalo od 15. svibnja do početka listopada, svakih 15 dana. Ispitano je ukupno 2.170 uzoraka u redovnom ispitivanju i 21 uzorak na osnovu pojava kratkotrajnih onečišćenja i dojava o iznenadnim onečišćenjima. U sezoni kupanja 2022. godine zabilježeno je 7 kratkotrajnih onečišćenja te 2

iznenadna onečišćenja. Kratkotrajna onečišćenja su onečišćenja koja se utvrde mikrobiološkim analizama u toku redovnog monitoringa, dok za iznenadna onečišćenja laboratorij zaprima dojave građana i obavlja obilazak plaže i uzorkovanja.

Godišnja ocjena plaža (mjernih mjesta) u IŽ pokazuje da izvrsnu kakvoću mora ima 97,2% plaža, dobru kakvoću mora 2,3% plaža, zadovoljavajuću 0,5% plaža, a niti jedna plaža nije ocijenjena nezadovoljavajućom ocjenom.

Rezultati praćenja kvalitete mora na morskim plažama u IŽ pokazuju izuzetno visok udio plaža s izvrsnom konačnom ocjenom kakvoće mora za kupanje (98,6%).

Kakvoću mora za kupanje građani mogu pratiti na internetskim stranicama Zavoda.

Tablica 1 - Općine/gradovi po broju točaka ispitivanja mora, broju ispitivanja i godišnjoj ocjeni

Grad/ Općina	Ukupno točaka	Broj ispitivanja	Godišnja ocjena plaža			
			Izvršno	Dobro	Zadovoljavajuće	Nezadovoljavajuće
Bale	2	20	2	-	-	-
Barban	1	10	1	-	-	-
Brtonigla	3	30	3	-	-	-
Buje	3	30	3	-	-	-
Fažana	4	40	4	-	-	-
Funtana	8	80	8	-	-	-
Kršan	3	35	2	1	-	-
Labin	9	98	9	-	-	-
Ližnjan	1	10	1	-	-	-
Marčana	2	20	2	-	-	-
Medulin	26	260	26	-	-	-
Novigrad	10	100	10	-	-	-
Poreč	30	302	28	2	-	-
Pula	23	230	23	-	-	-
Raša	8	86	8	-	-	-
Rovinj	36	360	34	1	1	-
Tar-Vabriga	10	100	10	-	-	-
Umag	25	250	24	1	-	-
Vodnjan	2	20	2	-	-	-
Vrsar	11	110	11	-	-	-
UKUPNO	217	2.191	211	5	1	-
%	100,0		97,2	2,3	0,5	-

Zavod je u 2022. godini **kvalitetu bazenske vode** kontrolirao na 500 bazena: 54 zatvorenih i 446 otvorenih, odnosno 69 punjenih morskom vodom i 431 slatkom vodom. Uzeto je 4.767 uzoraka bazenskih voda. U 2022. godini bilo je 8,1% neispravnih uzoraka (5,5% bakteriološki neispravnih i 2,6% kemijski neispravnih). Najveći udio neispravnih uzoraka bio je u otvorenim bazenima – 8,3% neispravnih uzoraka. Najčešći uzrok kemijske neispravnosti je prisutnost trihalometana (ukupnih) iznad vrijednosti propisanih Pravilnikom (113 neispravnih uzorka), a najčešći uzrok bakteriološke neispravnosti je prisutnost *Pseudomonas aeruginosa* (246 neispravnih uzoraka).

Zavod je analizirao 694 uzoraka **otpadnih voda**, od kojih je 15,1% bilo neispravno.

5.4.4. RAZINA BUKE CESTOVNOG PROMETA

Na području Istarske županije u 2022. godini provedena su sustavna mjerenja razina buke cestovnog prometa za dnevne, večernje i noćne uvjete, u dva razdoblja (ljetno-jesen), sa ciljem utvrđivanja razine okolišne buke. Mjerenjem je obuhvaćeno 6 gradova (Pula, Pazin,

Rovinj, Poreč, Umag, Labin), u svakom gradu određena su po 3 mjerna mjesta u stambenim, mješovitim i poslovnim zonama.

U **ljetnom razdoblju** rezultati mjerenja buke za dnevne uvjete ne zadovoljavaju na ukupno 7 mjernih mjesta, za večernje uvjete ne zadovoljavaju na 3 mjerna mjesta, a za noćne uvjete ne zadovoljavaju na 17 mjernih mjesta. Najviša prekoračenja graničnih vrijednosti razina buke za noćni period izmjerena su na mjernim mjestima u ulici M.B. Rašana u Pazinu (za 12,4 dB(A)), Riva u Puli (za 12,3 dB(A)), te Zelenice-centar u Labinu (za 12,2 dB(A)).

U **jesenjem razdoblju** rezultati mjerenja buke za dnevne uvjete ne zadovoljavaju na ukupno 5 mjernih mjesta, za večernje uvjete ne zadovoljavaju na ukupno 1 mjernom mjestu, a za noćne uvjete ne zadovoljavaju na 15 mjernih mjesta. Najviša prekoračenja graničnih vrijednosti razina buke za noćni period izmjerenja su na mjernim mjestima: ulica M.B. Rašana u Pazinu (za 11,4 dB(A)), ulica G.Kalčića u Poreču i J.Dobrole u Pazinu (za 9,7 dB(A)) dB(A) te ulica Riva u Puli (za 9,4 dB(A)).

U gotovo svim slučajevima su razine buke u ljetnom razdoblju bile više u odnosu na razdoblje jeseni. Razlog tome je da tijekom ljetnih mjeseci imamo povećan broj prolaska vozila glavnim prometnicama te povišenu rezidualnu buku zbog ugostiteljsko-turističke aktivnosti u gradovima uz more. U noćnom periodu se razine buke tokom ljeta i jeseni značajno razlikuju, a razlog je isti kao i kod dnevnih mjerenja.

Svjetska zdravstvena organizacija preporučuje da je za kvalitetan san potrebno da buka okoliša koja noću dopire u spavaće sobe (pri zatvorenim prozorima), ne prelazi 30 dB(A), a da je za dobre uvjete za (npr. predavanja i učenje) potrebno da buka u učionicama ne prelazi razinu od 35 dB(A).

5.4.5. KVALITETA HRANE I PREDMETA OPĆE UPORABE

Tijekom 2022. godine Zavod je na mikrobiološku ispravnost ispitao 3.468 uzoraka hrane, 162 predmeta opće uporabe i 24.142 briseva mikrobiološke čistoće odnosno na kemijsku ispravnost 1.649 uzorka hrane i 45 predmeta opće uporabe.

Na ispitivanje mikrobiološke i kemijske ispravnosti hrane najveći je broj uzoraka uzet iz proizvodnje (više od 80%). Iz obrtničke proizvodnje mikrobiološki je bilo neispravno 6,2%, a kemijski 0,3%. Iz industrijske proizvodnje mikrobiološki je bilo 0,6% neispravnih, a kemijski 2,6%. Kod uzoraka hrane iz prometa - dostavljenih od strane Sanitarne inspekcije odnosno uzetih putem županijskog programa ispitivanja zdravstvene ispravnosti hrane i predmeta opće uporabe, nađeno je 3,3% mikrobiološki i nijedan kemijski neispravan uzorak.

Nije bilo mikrobiološki ni kemijski neispravnih uzoraka predmeta opće uporabe.

Neispravnih briseva mikrobiološke čistoće bilo je 3,2%.

Mikrobiološki neispravnih uzoraka hrane bilo je 5,1%, najviše iz skupine kave, čaja, aditiva i začina (11,1% ukupno ispitanih iz ove skupine), zatim alkoholnih i bezalkoholnih pića (9,9%) te gotovih jela (7,2%).

Mikrobiološki neispravnih uzoraka iz prometa bilo je 4,0%, najviše iz skupine voća, povrća i proizvoda (4 od 23 ispitana uzorka - 17,4%). Kemijski neispravnih uzorka iz prometa nije bilo u 2022. godini.

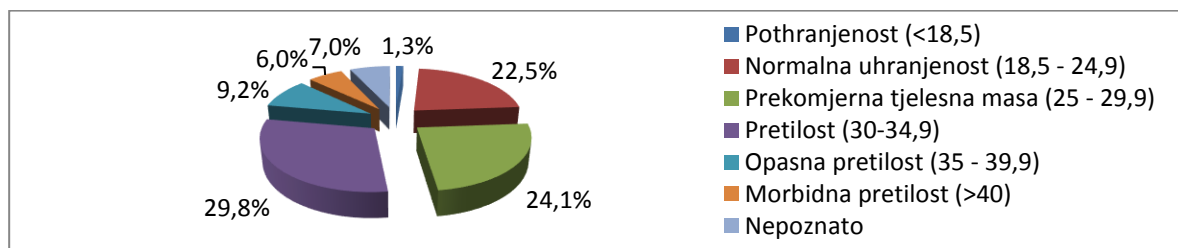
U 2022. godini u dječjim vrtićima i jaslicama, osnovnim školama, bolnicama, domovima za starije te učeničkim domovima i objektima društvene prehrane uzeto je ukupno 5.207 briseva mikrobiološke čistoće, 416 uzoraka hrane na mikrobiološku ispravnost i 98 uzoraka vode na zdravstvenu ispravnost.

5.5. SAVJETOVALIŠTE ZA PREHRANU

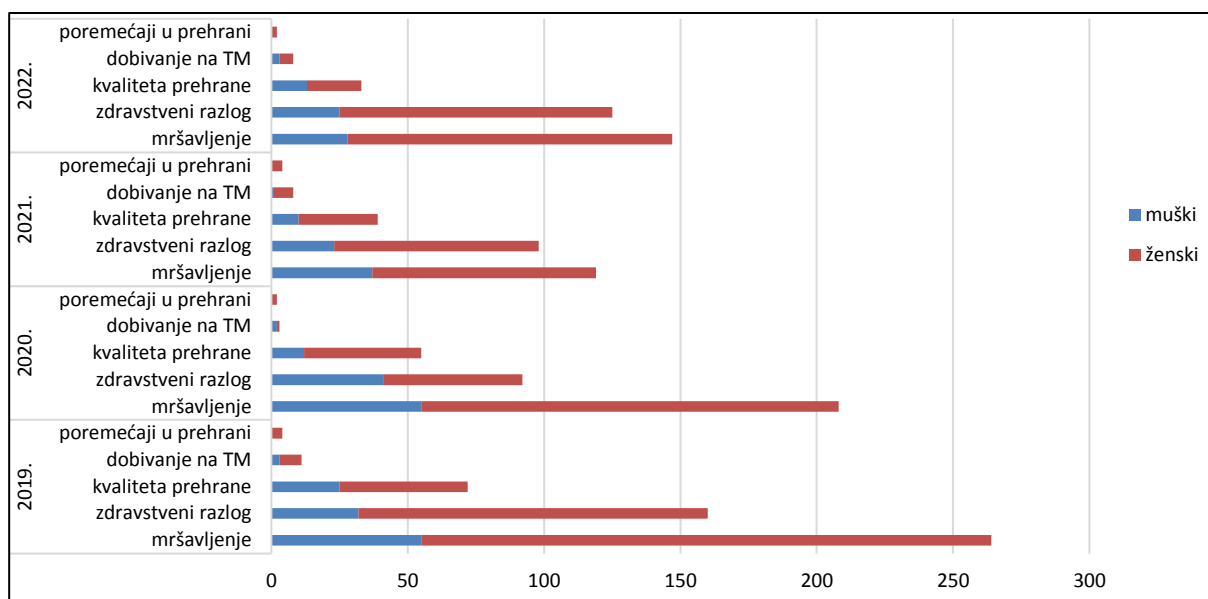
Savjetovanište za prehranu NZZJZIŽ djeluje u Puli, Labinu, Pazinu, Rovinju, Bujama, Buzetu, Poreču i Kanfanaru najmanje 2 puta mjesečno. Naglasak rada savjetovaništa je na prevenciji bolesti i promociji zdravlja. Aktivnosti su namijenjene svim građanima, a posebno djeci i njihovim roditeljima, adolescentima, studentima i mladima. U rad savjetovaništa uključeni su stručnjaci: magistri nutricionizma, specijalisti epidemiolozi, specijalisti školske medicine, psiholozi koji savjetima i preporukama pružaju podršku korisnicima, uče ih i jačaju u cilju poboljšanja i očuvanja zdravlja. Usluge Savjetovaništa su besplatne i nije potrebna uputnica. Aktivnosti Savjetovaništa uključuju analizu antropometrijskih parametara, nutritivnog statusa, izradu individualnih planova prehrane, edukaciju o prehrani, nutritivnu prevenciju bolesti, edukaciju roditelja, grupni rad s roditeljima, djecom, mladima i studentima, individualno savjetovanje pacijenata s kroničnim nezaraznim bolestima i izradu individualnog plana prehrane – dijetoterapija kod raznih bolesti i stanja, rad sa djecom i mladima koji se bave sportom, savjetovanje i izradu planova prehrane za osobe s posebnim prehranbenim potrebama, individualni i grupni rad s osobama starije životne dobi, e-savjetovanje, suradnja sa zdravstvenim, odgojnim, obrazovnim i sportskim ustanovama te udrugama.

U 2022.g. Savjetovanište za prehranu NZZJZIŽ obavilo je 1.061 savjetovanje. U prosjeku bila su 3,4 savjetovanja po korisniku. Ukupno je bilo 315 korisnika, od toga 246 (78,1%) žena i 69 muškaraca (21,9%). Najčešći razlozi dolazaka (46,7%) kod oba spola bili su želja za mršavljenjem, razni zdravstveni problemi (39,7%) te poboljšanje kvalitete prehrane (10,5%), dok se manje dolazilo zbog dobivanja na tjelesnoj masi (2,5%) ili poremećaja u prehrani (0,6%).

U odnosu na prethodnu godinu, u 2022. godini u porastu je broj korisnika (za 17,5%) i broj nutricionističkih savjetovanja (za 9,0%); povećao se broj korisnika koji dolaze zbog zdravstvenih problema za 27,6% i mršavljenja za 23,5% te se povećao broj korisnika koji su pretili (BMI 30,0-34,9) za 59,3% i opasno pretili (BMI 35,0-39,9) za 16,0%.

Slika 1 - Stupanj uhranjenosti korisnika pri dolasku u Savjetovanište za prehranu NZZJZIŽ u 2022.g. (Pula, Rovinj, Labin, Pazin, Buje, Buzet, Poreč, Kanfanar)

Slika 2 - Razlozi dolaska korisnika u Savjetovalište za prehranu NZZJZIŽ od 2019. do 2022.g.

6. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA TURISTA

Prema podacima DZS-a, u IŽ u 2022. godini ostvareno je 4.583.914 dolazaka i 27.690.426 noćenja gostiju.

U odnosu na lani u 2022.g. bilo je za 35,9% više dolazaka turista.

Zahvaljujući noćenjima turista IŽ je u 2022.godini imala za 38,8% više stanovnika od službenih procjena.

6.1. TURISTIČKE AMBULANTE

Turističke ambulante pružaju usluge ordinacija opće medicine (nemaju ugovor s HZZO-om). Prvenstveno su namijenjene gostima čime se djelomično smanjuje pritisak na redovne ordinacije, odnosno hitnu medicinsku pomoć i OHBP.

Tijekom 2022. godine u dostavljenim izvješćima registrirano je 17.596 (lani 62.242) osoba koje su koristile zdravstvenu zaštitu.

U odnosu na lani, registrirano je za 71,7% manje osoba koje su koristile zdravstvenu zaštitu što je uvjetovano popuštanjem epidemioloških mjera protiv COVID-19 bolesti (ukidanje briseva za prelasku granica).

Prosječni broj korisnika turista po ordinaciji bio je 977,6 na 18 timova koji su radili tijekom 2022. g.

6.2. STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U **Općoj bolnici Pula** tijekom 2022. godine bilo je 514 hospitalizacija (2,9% hospitaliziranih) osoba iz drugih županija RH te 922 stranih državljana (5,2% hospitaliziranih). Od stranih državljana najviše je bilo Nijemaca (41,1% stranaca), Austrijanaca (12,0% stranaca), Slovenaca (9,9%), Talijana (6,0%) i Nizozemaca (5,9%).

Po učestalosti prema skupinama bolesti, pacijenti iz drugih županija RH su u OB Pula hospitalizirani na prvom mjestu zbog ozljeda i trovanja, zatim duševnih poremećaja i bolesti

probavnog sustava, dok su strani državljani hospitalizirani zbog ozljeda i otrovanja, zatim bolesti cirkulacijskog sustava te čimbenika koji utječu na zdravlje i kontakt sa zdravstvom.

U **Bolnici Rovinj** tijekom 2022. godine liječeno je 727 osoba iz Istarske županije (39,8%), 489 osoba iz drugih županija RH (26,7% hospitaliziranih) i 613 stranih državljana (33,5%). Hospitalizirani stranci su većinom iz Austrije (95,8%). Približno 3/4 bolesnika iz ostalih županija i stranaca u Bolnici Rovinj bili su u dobi iznad 50 godina.

U **IDZ** tijekom 2022. godine liječeno je ukupno 868 osoba. Većina liječenih osoba je iz Istarske županije 861 (99,2%), iz ostalih županija 7 ili 0,8 %, dok stranaca nije bilo 6.

6.3. UMRILI STRANI DRŽAVLJANI I OSOBE S PREBIVALIŠTEM U OSTALIM ŽUPANIJAMA

U Istarskoj županiji u 2022.g. umrlo je 194 **osoba koje nemaju prebivalište** u toj županiji, od toga 113 (58,2%) stranih državljana i 81 osoba iz ostalih županija.

U 2022. godini među 81 umrlih iz ostalih županija, najčešće su osobe iz Primorsko-goranske županije (20), zatim iz Grada Zagreba (19) te iz Vukovarsko-Srijemske odnosno Zagrebačke županije (po 5).

U 2022. godini osobe iz ostalih županija umrle su najčešće od bolesti cirkulacijskog sustava (50,6%; najčešće I21 Akutni infarkt miokarda – 12 umrlih i I25 Kronična ishemična bolest srca – 10 umrlih), novotvorina (18,5%), ozljeda i otrovanja (9,9%) te endokrinih bolesti (4,9%).

Strani državljani u 2022.g. umrli su najčešće od bolesti cirkulacijskog sustava (68,1%; najčešće I21 Akutni infarkt miokarda - 28 umrlih), ozljeda i otrovanja (17,7% najčešće T75 Učinci drugih vanjskih uzroka, među koje se ubraja i utapanje – 9 umrlih), novotvorina (6,2%) te endokrinih bolesti (5,3%).

7. PORODI I POBAČAJI / PREKIDI TRUDNOĆE

7.1. PORODI

U 2022. godini u OB Pula je registrirano 1.339 poroda s 1.357 ukupno rođene djece (36 blizanca), od čega je 1.354 djece živorođeno i 3 mrtvorodeno. U dobi do 6 dana umrla su 3 živorođena djeteta, što uz 3 mrtvorodena, znači ukupno 6 perinatalno umrlih.

Oko polovine roditelja (48,5%) je prvi put rodilo, za 36,0% žena je ovo bio drugi porod, za 11,4% treći porod, a 4,1% roditelja rodilo je više od 3 puta.

Također 76,8% roditelja nije imalo prekide trudnoće, 17,4% su imale jedan prekid, a 5,8% je imalo više prekida trudnoće.

Stručno obrazovanje (završena srednja škola ili viši nivo obrazovanja) imalo je 74,6% roditelja, a zaposleno (redovan posao ili samostalna djelatnost) je bilo 58,2%. Otprilike 20% žena nema u prijavi poroda naveden obrazovni i radni status.

U 2022.g. većinu djece, gotovo dvije trećine (62,1%) rodile su majke u dobi iznad 30 godina. Najmanje je rođene djece kod majki u dobi 45-49 godina (7 djece) dok su djevojke u dobi 15-19 godina rodile 14 djece (od toga djevojke u dobi 15-17 g. 3 djece).

Najviše je živorođenih porodne težine 3.000-3.499 grama (39,4%). Djece niske porodne težine (ispod 2.500 grama) 2022. godine je bilo 4,1%, a njihov udio se već godinama kreće između 3 i 4%.

Antenatalne preglede je 60,3% roditelja obavilo 9 i više puta (optimalna antenatalna skrb). Jedna roditelja je bila s nekontroliranom trudnoćom (bez antenatalnih pregleda), a s

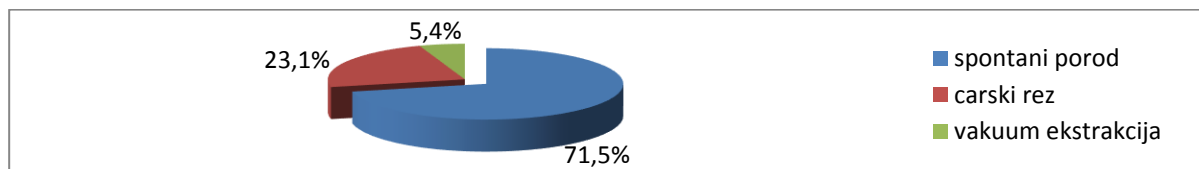
nezadovoljavajućim minimalnim brojem pregleda (1-2 pregleda) 0,7% roditelja. Prosječan broj antenatalnih pregleda bio je 8,9 po roditelji.

Komplikacije u trudnoći registrirane su kod 10,9% roditelja. Jednu komplikaciju u porodu imalo je 2,6% roditelja, 3,5% imalo je dvije, a 4,8% tri i više komplikacija. Najčešće evidentirane komplikacije u trudnoći bile su:

- gestacijski dijabetes (8,0%),
- prijevremena ruptura ovojnice i prijevremeni trudovi bez poroda (5,8%),
- nepravilnosti fetalnog položaja i/ili stava (5,0%),
- ostale hipotireoze (3,5%),
- preeklampsija (3,3%),
- dijabetes melitus prije trudnoće (3,0%).

U 6,1% roditelja zabilježene su porodne komplikacije. Najčešće porodne komplikacije bile su retinirana ili defektna posteljica (7,1%), prijevremeni porod (4,5%) te ruptura međice II/III stupnja (1,8%).

U 71,5% roditelja porod je bio spontani, 23,0% poroda je dovršeno carskim rezom, a 5,4% vakuum ekstrakcijom.

Slika 1 - Rodilje prema završetku poroda u Općoj bolnici Pula u 2022.g.

Poroda s epiziotomijom bilo je 15,2% i njihov je udio u kontinuiranom padu (2013.g. 33,1%) što doprinosi humanizaciji poroda.

Kod 21,2% rođene djece evidentirana su patološka stanja.

Najčešće su evidentirani:

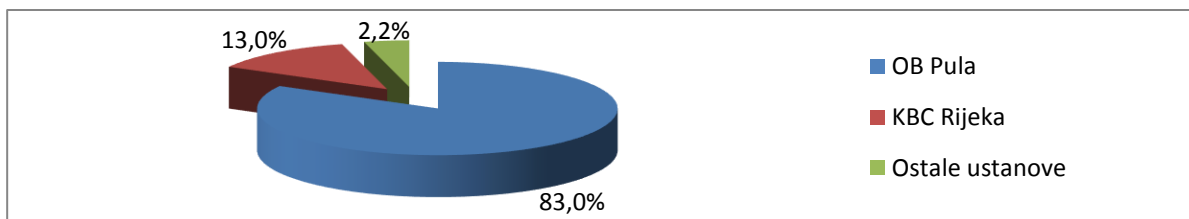
- poremećaji koji se odnose na kratko trajanje gestacije i nisku porođaj. težinu (13,9%),
- rana neonatalna infekcija (11,7%),
- hiperbilirubinemija (9,9%),
- kongenitalne malformacije i kromosomopatije (7,4%),
- intrakranijalno krvarenje (4,2%).

U 2022.g. zbog komplikacija u trudnoći, porodu ili babinjama u OB Pula nije umrla niti jedna žena. Prema podacima DZS, smrt roditelja s prebivalištem u IŽ zabilježena je 2007. godine, a prije toga 1999. godine.

U OB Pula u 2022.g. obavljeno je 83,0% od ukupnih poroda žena s prebivalištem u IŽ, a u KBC Rijeka obavljeno je 13,0% poroda žena s prebivalištem u IŽ. Iz godine u godinu sve je veći udio žena s prebivalištem u IŽ koje rađaju u OB Pula.

Tablica 3 - Udio poroda žena s prebivalištem u IŽ u OB Pula od 2013. do 2022. godine

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj poroda	1.835	1.808	1.713	1.661	1.720	1.711	1.622	1.702	1.704	1.588
- od toga OB Pula	1.286	1.346	1.260	1.292	1.330	1.348	1.301	1.406	1.470	1.318
% OB Pula	70,1	74,4	73,6	77,8	77,3	78,8	80,2	82,6	86,3	83,0

Slika 2 - Gravitacija roditelja s prebivalištem u IŽ po ustanovama u 2022. godini

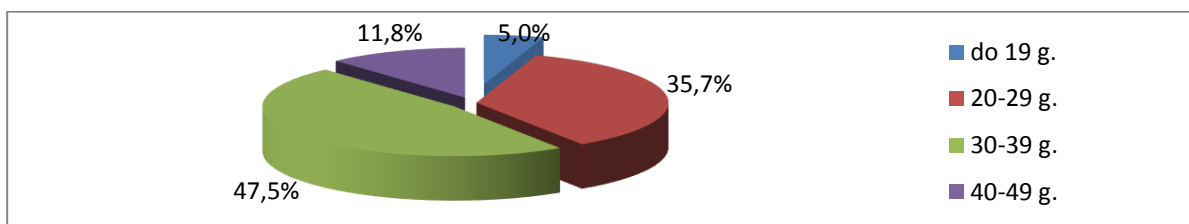
7.2. POBAČAJI / PREKIDI TRUDNOĆE

U OB Pula 2022. godine bilo je registrirano 452 pobačaja/prekida trudnoće. Pobačaj/prekid trudnoće je najčešće zabilježen kod žena u dobi 30-39 godine (52,4%). Najviše je bilo legalno induciranih prekida (52,7%), spontanih pobačaja bilo je 21,5%, a ostalih pobačaja/prekida (abnormalni produkti začeća te ostalo) bilo je 25,9%. Kod adolescentica u dobi do 19 godina evidentirano je 17 pobačaja/prekida trudnoće od čega su 12 bili legalno inducirani prekidi.

U 2022. godini registrirano je u OB Pula 419 (92,7%) pobačaja/prekida žena s prebivalištem u IŽ, 19 kod žena iz drugih županija i 14 kod žena iz drugih država.

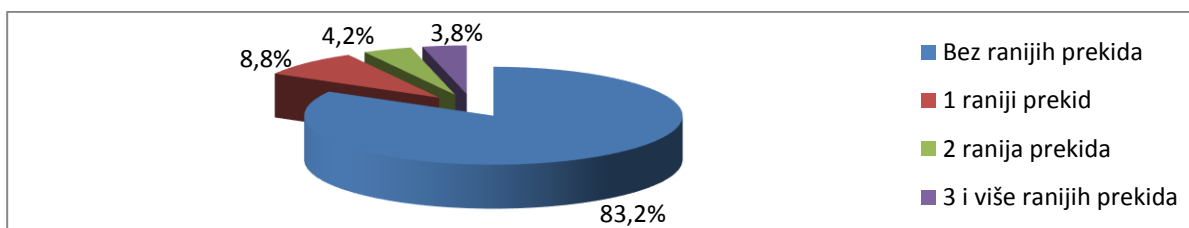
Od svih žena koje su imale **pobačaj/prekid trudnoće (sve grupe prekida)** najviše je onih koje nisu imale ranijih prekida trudnoće (77,4%).

Među ženama koje traže prekid trudnoće (**legalno inducirani prekid trudnoće**), većina je onih u dobi 30-39 godina (47,5%).

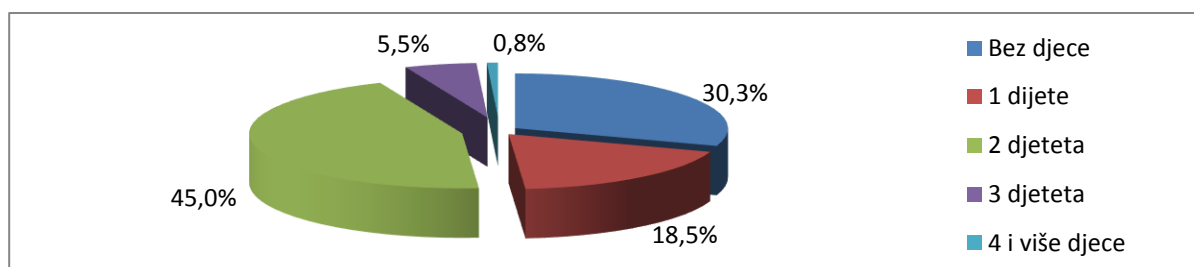
Slika 1 - Legalno inducirani prekidi trudnoće u OB Pula u 2022. godini prema dobi žene

Među ženama koje traže prekid trudnoće najviše je onih koje nisu imale ranijih prekida trudnoće (83,2%).

Slika 2 - Broj žena s prekidom trudnoće (legalno inducirani) prema broju ranijih prekida trudnoće u Općoj bolnici Pula 2022. godine

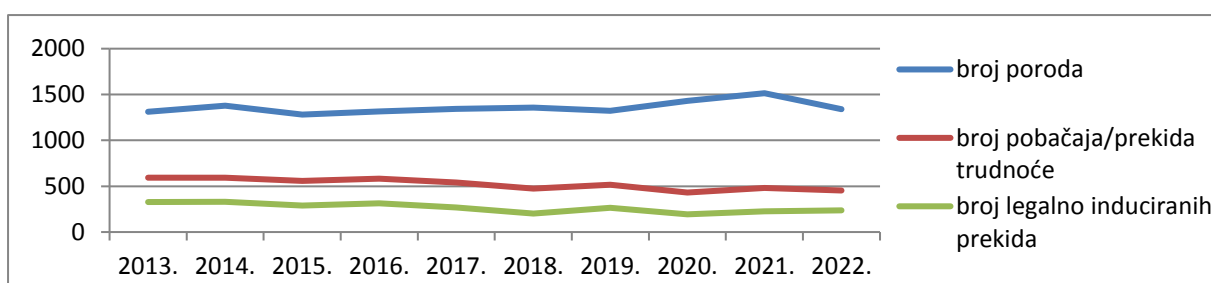
Oko dvije trećine (69,7%) žena koje su zatražile prekid već imaju djecu. Oko trećine (30,3%) žena koje su legalno inducirale prekid trudnoće je bez djece, većinom u dobi 20-29 godina.

Slika 3 - Broj žena s prekidom trudnoće (legalno inducirani) u Općoj bolnici Pula 2022. godine prema broju djece

Prekid trudnoće i dalje se koristi kao sredstvo kontracepcije bez obzira na obrazovanje, radni status i bračno stanje žene.

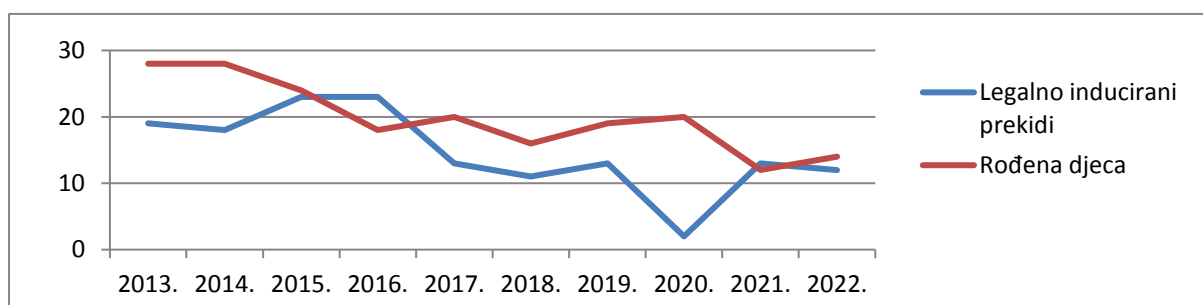
Na 3 poroda dolazi po 1 pobačaj/prekid trudnoće, odnosno na 5,6 poroda 1 legalno inducirani prekid. Posljednjih godina bilježi se trend pada prekida trudnoća i trend porasta poroda u OB Pula.

Slika 4 - Broj poroda i prekida trudnoće u Općoj bolnici Pula od 2013. do 2022. godine

U OB Pula u 2022.g. obavljeno je 89,1% ukupnih legalno induciranih prekida žena s prebivalištem u IŽ. Broj legalno induciranih prekida žena s prebivalištem u IŽ na 1.000 živorođene djece je u posljednjih deset godina u padu.

Kod **adolescentica** (15 - 19 godina) je u OB Pula u posljednjih deset godina broj pobačaja/prekida trudnoće i broj rođene djece u padu. U posljednjih pet godina (2018.-2022.) u odnosu na 2013.-2017. godinu broj legalno induciranih prekida kod adolescentica smanjen je za 41,8% (s 122 na 71), a broj rođene djece smanjen je za 31,4% (s 118 na 81).

Slika 5 - Broj zatraženih prekida trudnoće i rođene djece kod adolescentica (do 19. godina) u Općoj bolnici Pula od 2013. do 2022. godine

8. STANOVNIŠTVO I VITALNI DOGAĐAJI

Prema konačnim rezultatima Popisa 2021. godine u Istarskoj županiji (IŽ) bilo je 195.237 stanovnika. Prema **Procjeni stanovništva Državnog zavoda za statistiku (DZS) sredinom 2022. godine** u Istarskoj županiji (IŽ) bilo je 195.970 stanovnika. U odnosu na procjenu iz prethodne godine (195.326), broj stanovnika povećao se za 644 osoba ili za 0,3%. IŽ je jedna od 3 županije u RH koje su ostvarile povećanje ukupnog broja stanovnika (Zagrebačka županija porast od 0,5% i Zadarska županija (0,1%).

U 2022.g. muškarci čine 48,4%, a žene 51,6% stanovništva IŽ. Broj muškaraca u odnosu na broj žena veći je u dobnim skupinama do 34 g. i 40-49 godina. Razlike u broju muškaraca i žena postupno se povećavaju prema starijim dobnim skupinama da bi u dobi iznad 85 godina broj žena bio 2,2 puta veći od broja muškaraca (feminizacija starijih dobnih skupina).

Djece u dobi 0-19 godina prema Procjeni za 2022.g. bilo je 34.568 i čine 17,6% stanovnika (2021. g. 16,6%). Radno sposobnih stanovnika u dobi 15-64 godine prema Procjeni za 2022.g. bilo je 122.161 i čine 62,3% stanovnika. U fertilnoj dobi (15-49 godina) broj žena prema Procjeni za 2022.g. bio je 38.964 žena. Starijih osoba (65 i više godina) prema Procjeni za 2022.g. bilo je 47.720 i čine 24,4% stanovnika. Žene čine 57,0% ove dobne skupine.

Procjena stanovnika za 2022. godinu pokazuje daljnje starenje stanovništva - udio starijih od 65 godina je 24,4% (Popis 2021. 24,2%).

Svaki peti muškarac i svaka četvrta žena u IŽ su starije dobi.

Broj stanovnika porastao je u odnosu na Popis 2021. u svim skupinama starijih, osim kod najstarijih starih (85 i više godina) koji bilježe pad za 1,5%.

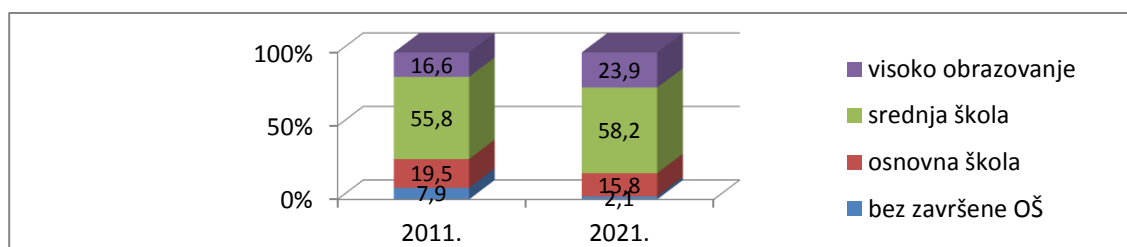
Osobe iznad 80 godina čine 2022.g. 6,2% stanovništva IŽ.

Prema podacima Popisa 2021., pokazatelji demografskog starenja za IŽ su: 24,2% starijih (u dobi 65 i više godina), 13,3% mlađeg stanovništva (u dobi do 14 godina), prosječna starost od 45,8 godina, 183,4 indeks starenja (starijih od 60 godina ima za 1,8 puta više od mladih do 19 g.), 38,6 koeficijent dobne ovisnosti starijih (na svaku stariju osobu dolaze otprilike tri osobe u radno-sposobnoj dobi). JLS s najnepovoljnijim pokazateljima u svim kategorijama demografskog starenja je općina Lanišće, dok najpovoljnije pokazatelje u svim kategorijama ima općina Sveti Petar u šumi.

Porast/pad broja stanovnika nije samo ovisan o razini fertiliteta i mortaliteta već i o dobnoj strukturi ženske fertile populacije (posebno njihovog broja). U Istarskoj županiji 2021.g. bilo je 38.861 **žena u fertilnoj dobi** što je za 16,8% manje nego 2011. Pad broja žena fertile dobi između popisa 2011. i 2021., prati 6,4% pad broja djece u dobi do 14 g. Žena u dobi 20-39 g. (glavna reproduktivna dob, one u Istarskoj županiji rađaju oko 94% djece) na popisu 2021. bilo je za 20,3% manje nego 2011.

Na popisu 2021. u dobi 20-39 godina bit će generacije koje su na Popisu 2011. imale 10-29 godine (bilo ih je 17.220), što znači za 19,8% manje te će se pad broja žena najfertilnije dobi nastaviti (indirektni pokazatelj daljnje depopulacije), a na njega mogu dodatno utjecati (pozitivno ili negativno) migracije stanovništva.

U Istarskoj županiji na Popisu 2021.g. 82,1% stanovništva ima **stručno obrazovanje** (srednjoškolsko ili visoko obrazovanje) i to 86,4% muškaraca i 78,1% žena. U odnosu na Popis 2011., porastao je udio stručno obrazovanog stanovništva (za 9,7%, muškarci za 8,1%, a žene za 11,7%).

Slika 1 - Obrazovna struktura (%) stanovništva starog 15 i više godina (Popisi 2011. i 2021.)

Tzv. radnosposobno stanovništvo u dobi 15-64 godine 87,6% ima stručno obrazovanje, a 25,3% ima visoko obrazovanje. U dobi iznad 65 godina samo je 67,6% stručno obrazovanih, 26,2% sa završenom osnovnom školom, a 6,2% je bez završene osnovne škole.

Petina muškaraca i dvije petine žena starije dobi imaju niže ili nikakvo obrazovanje.

Istarska županija ima 27,7% **visokoobrazovanih u dobi 25 do 64 godine**, 33,5% visokoobrazovanih žena što je iznad hrvatskog prosjeka (33,4%) i 21,8% muškaraca što je ispod hrvatskog prosjeka (24,8%). Po udjelu visokoobrazovanih u dobi 25 do 64 godina Istarska županija nalazi se na petom mjestu među županijama u RH po udjelu žena, a po udjelu visokoobrazovanih muškaraca na šestom mjestu.

Prema Popisu 2021. godine većina stanovnika Istarske županije (99,0%) žive u **privatnim kućanstvima** (75.710 privatnih kućanstava, 193.377 osoba), a ostalih 1,0% u 47 **institucionalnih kućanstava** (1.860 osoba). U prosjeku u privatnom kućanstvu žive 2,55 osobe.

Broj privatnih kućanstava je u odnosu na Popis 2011. smanjen za 3,8%, a broj institucionalnih kućanstava za 23,7% (s manjim brojem članova) i broj osoba u institucionalnim kućanstvima za 2,5%.

U instituciji je živjelo 0,1% djece u dobi do 19 g. (42 djece), 0,5% odraslih odnosno 2,8% starijih od 65 godina.

Među privatnim kućanstvima većinu (70,5%) čine obiteljska kućanstva (53.397), a ima i 22.313 neobiteljskih kućanstva (21.143 samačkih i 1.170 višečlanih).

U odnosu na Popis 2011., manje je obiteljskih kućanstava za 8,2%, a više je neobiteljskih višečlanih kućanstava za 10,8%.

U **stanovima** u privatnom vlasništvu ili suvlasništvu živi 83,8% kućanstava, a u srodstvu s vlasnikom ili najmoprimcem stana je još 9,6%.

U IŽ ima 112.415 stanova za stalno stanovanje, od čega je nastanjeno 75.653 stanova. Također ima 28.596 stanova koji se koriste povremeno (28.324 za odmor) i 14.902 stanova u kojima se samo obavlja djelatnost. U nastanjenim stanovima živi 193.286 osoba, 99,1% osoba živi u stanovima s kuhinjom, zahodom i kupaonicom, 100,0% ima instalacije električne energije i vodovoda, 99,9% kanalizacije, 73,7% klimatizaciju (2011. 46,6%), ali samo 22,3% plinske instalacije (2011. 19,0%). Nastanjeni stanovi su uglavnom u privatnom vlasništvu (98,1%), a 1,3% su u vlasništvu države, grada ili općine.

Prema Popisu 2021. u IŽ 10,8% **stanovnika živi samo**. Broj samačkih kućanstva odnosno osoba koje žive same je, u odnosu na 2011. godinu, porastao za 8,4%. Polovica (50,5%) samaca su osobe starije od 65 godina, odnosno 36,3% svih samačkih kućanstava su žene iznad 65 godina. 22,6% osoba starije dobi (65+) živi samo, uz velike razlike po spolu: 14,8% starijih muškaraca i više od četvrtine (28,5%) starijih žena žive same.

Najveći udio samaca u stanovništvu (IŽ 10,8%) imaju Lanišće (14,6%) i Pula (13,2%). Najmanji udio samaca imaju Karojba, Gračišće i Sveti Petar u šumi. 73,6% ukupnog broja samaca živi u gradovima.

U odnosu na Popis 2011.g., prema Popisu 2021. broj obitelji se smanjio za 6,0%, a za 9,1% smanjio se ukupan broj obitelji s djecom u IŽ. **Bračni i izvanbračni parovi s djecom** čine 48,2% obitelji prema Popisu 2021. (14,9% manje u odnosu na 2011.g.). Izvanbračnih parova s djecom ima za 80,0% više. **Bračni i izvanbračni parovi bez djece** čine 32,7% obitelji (1,2% više u odnosu na 2011.). Izvanbračnih parova bez djece ima za 29,8% više.

Jednoroditeljskih obitelji ima 19,2%, majki s djecom 15,6%, a očeva s djecom 3,6%. U odnosu na 2011., na Popisu 2021. bilo je za 9,7% više jednoroditeljskih obitelji, za 6,7% više majki s djecom, odnosno za 24,9% više očeva s djecom.

Većinu **obitelji s djecom** (srodstvo, bez obzira na starost djeteta) čine one s jednim djetetom (57,3%), s dvoje djece 35,5% obitelji, s troje djece 5,9%, s 4 i više djece 1,1%.

Broj djece do 17 godina koji žive u obiteljima je u 2021.g. bio 30.951, za 7,7% manji nego 2011., što je u skladu s padom broja stanovništva te dobi u stanovništvu Istarske županije. Maloljetna djeca najčešće žive u obitelji (83,9%) bilo kao bračni par s djecom (71,5%) odnosno izvanbračni par (12,4%), a 16,0% živi samo s jednim roditeljem: samo s majkom (13,2%), odnosno samo s ocem (2,8%). U odnosu na 2011.g. za 16,2% je povećan broj djece do 17 godina koja žive u jednoroditeljskim obiteljima odnosno za 12,6% broj djece koja **žive s majkom**, dok je za 36,7% veći broj djece koja **žive s ocem**. Za 11,1% smanjen je broj maloljetne djece koja žive s oba roditelja.

Djeca do 17 g. najčešće žive u obiteljima koje imaju dvoje djece (53,5% djece), jedno dijete (26,2%), troje djece (15,5%), a u obiteljima s 4 i više maloljetne djece živi 4,9% djece. Djeca najčešće žive u obitelji s oba roditelja (bračni ili izvanbračni par).

U jednoroditeljskim obiteljima (majka s djetetom i otac s djetetom) najčešće su s jednim maloljetnim djetetom (45,6%), odnosno s 2 djeteta (41,5%).

S jednim ili oba roditelja živi 12,0% (18.254) stanovnika iznad 25 godina (2011.g. 11,7%). Većina živi s oba roditelja (61,0%), a 39% samo s jedim roditeljem (većina s majkom).

Na osnovi podataka o stanovništvu prema starosti, spolu, tipu kućanstva i statusu u obitelji 2021. **20 djevojaka u dobi 15-19 godina živi u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici** (0,5% djevojaka) odnosno 6 mladića (0,1%), a 17 (0,3%) **djevojaka je rodilo živorođenu djecu** (nije poznato da li žive same u kućanstvu ili s drugim osobama), 16 jedno dijete. Također 11,9% **žena iznad 65 godina živi kao majka s djecom**, odnosno 3,5% **starijih muškaraca kao otac s djecom**. U dobi iznad 65 godina 210 osoba živi u statusu djeteta u obitelji, a u dobi iznad 50 godina 2.520 osoba.

U stanovništvu starijem od 15 godina prema Popisu 2021. bilo je 35,0% **neoženjenih** muškaraca i 25,0% **neudanih** žena, približno isto kao na Popisu 2011. Udio razvedenih muškaraca u stanovništvu iznad 15 godina je 6,6%, a žena 8,2%.

Struktura po dobnim skupinama pokazuje da je i u dobi od 30-39 godine veći udio neoženjenih muškaraca (53,8%) od neudanih žena (40,2%) kao i u dobi 40-49 godina (muškarci 30,6%, žene 19,9%). U 2021. u odnosu na Popis iz 2011.g. veći je udio neoženjenih muškaraca i neudanih žena u dobi 30-49 godina, što znači da sve manji udio osoba živi u braku odnosno vjerojatno kasnije stupa u brak.

Kod žena s dobi raste udio **udovica**, u dobi 70-74 godine veći je udio udanih (54,0%) u odnosu na udovice (33,4%), a u dobi iznad 75 godina veći je udio udovica (66,5% žena u dobi iznad 75 godina) od udanih žena (26,0%). Kod muškaraca u dobi iznad 75 godina udjeli su obrnuto – 20,1% su udovci, a 71,4% oženjeni.

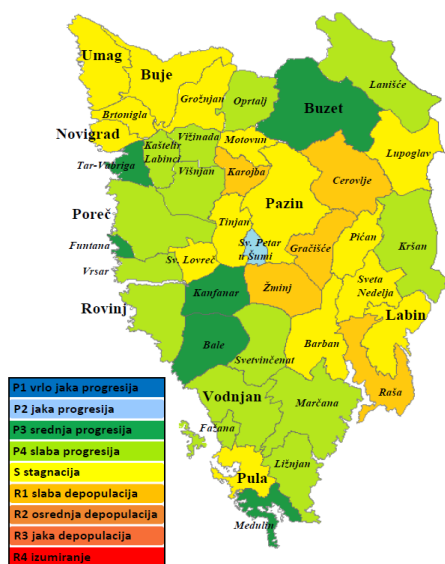
Na prostoru 10 gradova prema Procjeni stanovništva 2022.g. živi 134.037 ili 68,1% stanovnika IŽ, dok u 31 općini živi 62.830 ili 31,9% stanovništva.

U razdoblju od Popisa 2021. do Procjene stanovništva 2022.g. u Istarskoj županiji ima za 0,8% više stanovnika, što znači da je u tijeku stagnacija (promjena od -0,99% do 0,99%).

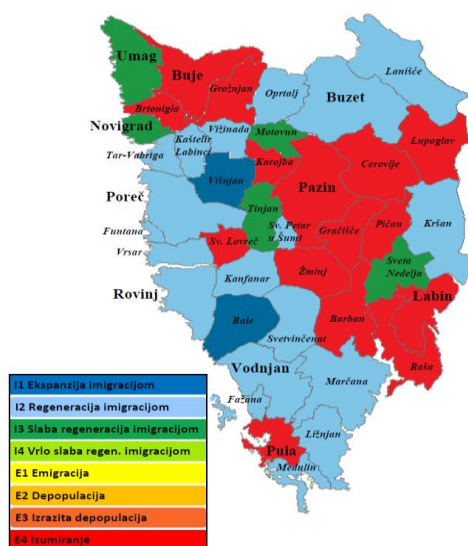
Progresija (rast broja stanovnika od 1,00% i više) u odnosu na 2021. zabilježena je, u 21 JLS (7 na Poreštini, 6 na Puljštini, 3 na Rovinjštini te po 1 na Bujštini, Labinštini i Pazinštini).

Stagnacija broja stanovnika u odnosu na 2021. (promjena od -0,99% do 0,99%) zabilježena je u 15 JLS 5 na Bujštini, 3 na Labinštini, 4 na Pazinštini, 1 na Poreštini, 2 na Puljštini). Stagnaciji i progresiji je dominantno pridonijela imigracija, obzirom da 35 od navedenih 36 JLS ima prirodni pad stanovnika.

Depopulacija (pad stanovništva od -1,00% i više) zabilježena je u 5 JLS: Raši, Cerovlju, Gračišću, Karolji i Žminju, a od toga za sada nema JLS koje su u izumiranju (međupopisni pad broja stanovnika 12,0% i više). Također, obzirom da su negativni kako prirodni prirast tako i međupopisna promjena, depopulacija prijeti u još 10 JLS koje su sada u stagnaciji.

Slika 2 - Tip općeg kretanja stanovništva od 2021.-2022.g. prema veličini promjene

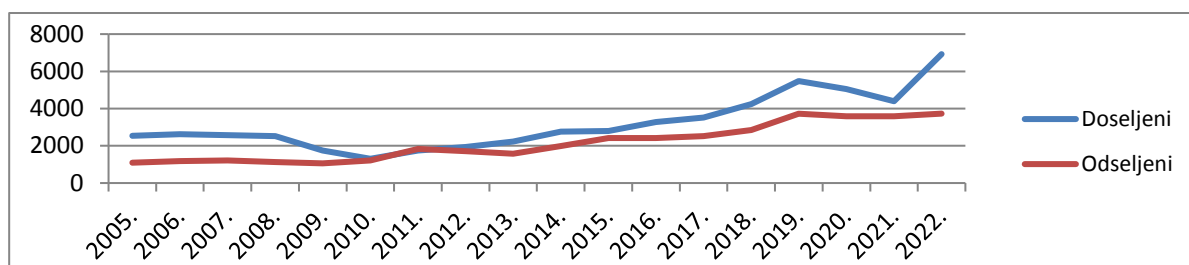
Slika 3 - Tip općeg kretanja stanovništva 2021.-2022.g. prema imigraciji i emigraciji

Saldo ukupne **migracije** je pozitivan (veći broj doseljenih od odseljenih) u 2022.g. i u prosjeku petogodišnjeg razdoblja (2018.-2022.g.), zahvaljujući doseljavanju iz inozemstva (76,5% u petogodišnjem saldu ukupne migracije), ali i doseljavanju iz drugih županija (23,5% u saldu ukupne migracije).

Prosječni godišnji migracijski saldo 2018.-2022.g. je 8,8 doseljenih na 1.000 stanovnika. Saldo migracija između županija za IŽ posljednjih petnaest godina je pozitivan (više doseljavanja). Također je u dvadeset godina i saldo s inozemstvom (broj doseljenih iz inozemstva veći od odseljenih u inozemstvo) uglavnom pozitivan.

Pozitivan saldo ukupne migracije stanovništva u 2022.g. u RH imalo je 11 županija, s tim da je Istarska s pozitivnim saldom od 3.196 na trećem mjestu iza Zagrebačke županije i Grada Zagreba. Pozitivan saldo migracije s inozemstvom imalo je 12 županija, a Istarska je na trećem mjestu (2.724) iza Splitsko-dalmatinske županije i Grada Zagreba.

Od ulaska u EU 2013.g., u porastu je broj doseljenih, ali i odseljenih. Od 2019. do 2021. godine u padu je broj doseljenih, a i broj odseljenih je u blagom padu. U 2022. godini ponovo se bilježi porast doseljenih, ali i odseljenih iako u nešto manjem broju.

Slika 4 - Doseljeni i odseljeni stanovnici Istarske županije, 2005.-2022.

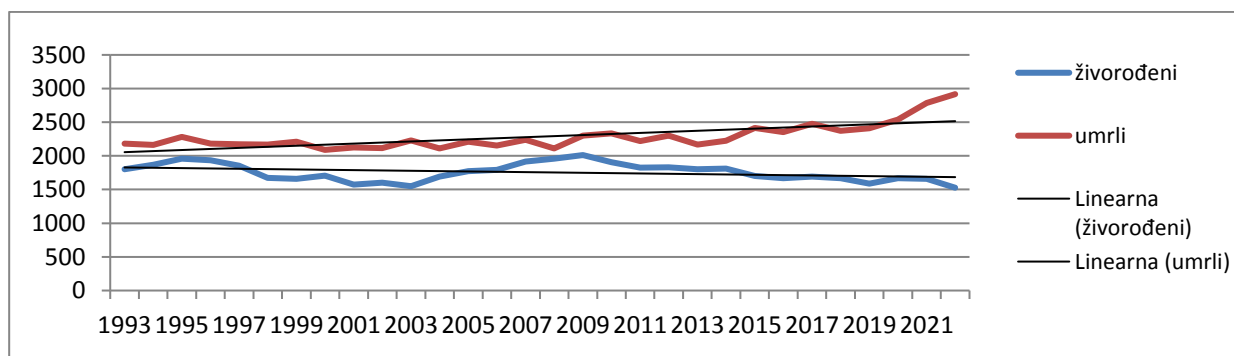
U posljednjih pet godina mjesto stanovanja unutar IŽ promijenilo je 14.722 osoba i to najviše (71,9%) osoba između različitih gradova/općina, a ostali između naselja istoga grada/općine.

U 2022. godini u IŽ je **živorođeno** 1.527 djece (stopa nataliteta 7,8/1.000 stanovnika, RH 8,8/1.000), a **umrlo** je 2.917 osoba (stopa mortaliteta 14,9/1.000, RH 14,8/1.000), odnosno umrlo je 1.390 osoba više no što je djece živorođeno, što znači da se u 2022.g. produbljuje prirodni pad stanovništva. Vitalni indeks (odnos živorođenih i umrlih) u IŽ iznosio je u 2022.g. 52,3 (RH 59,5).

Stopa **prirodnog prirasta** bila je negativna, -7,1/1.000 (-6,0 stopa u RH). Pozitivan prirodni prirast u 2022.g. nije imala niti jedna županija, pa tako niti Istarska.

U IŽ se u prosjeku (prosjeck 2018.-2022.) godišnje rodilo 1.622,6 žive djece, a stopa nataliteta iznosi 8,0/1.000. Opća stopa fertiliteta pokazuje broj živorođenih u odnosu na žensko stanovništvo u fertilnoj dobi (15-49 godina). Opća stopa fertiliteta za IŽ 2018.-2022.g. iznosila je 39,6 živorođene djece na 1.000 žena fertilne dobi. Stopom totalnog fertiliteta mjeri se prosječan broj djece koje bi žena rodila u toku fertilnog razdoblja kada bi radala prema sadašnjim stopama fertiliteta (očekivani broj djece). Kritična brojčana vrijednost stope totalnog fertiliteta iznosi 2,1 - stopa manja od 2,1 govori da u stanovništvu nije osigurana jednostavna reprodukcija stanovništva. U IŽ je u prosjeku (2018.-2022.) iznosila 1,4 djece te ne osigurava reprodukciju. U IŽ godišnje je u prosjeku (2018.-2022.) umrlo 2.604,8 osoba, a stopa mortaliteta iznosila je 12,8/1.000. Vitalni indeks iznosio je u prosjeku 62,3 (prosjeck od 2018.-2022.), a obzirom da je manji od 100 ukazuje na veći broj umrlih nego rođenih odnosno da je riječ o regresivnom stanovništvu.

U IŽ nakon porasta broja živorođene djece u razdoblju od 2004. do 2009. godine (2009.g. 2.012 živorođene djece), od 2010.g. njihov broj se smanjuje.

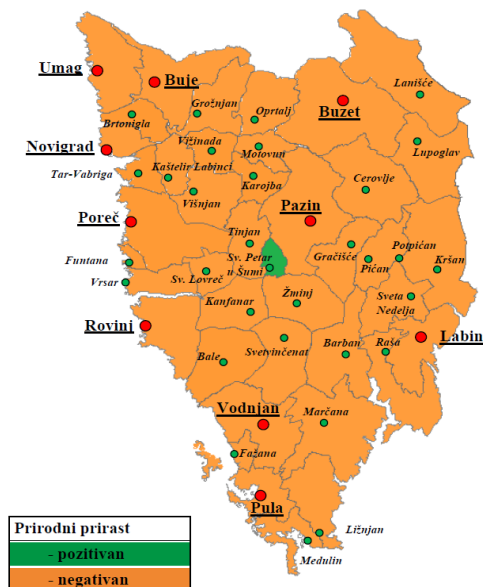
Slika 5 - Prirodno kretanje stanovništva Istarske županije od 1993.-2022. godine

Stopa prirodnog prirasta za IŽ je od 1992.g. negativna. Zbog negativnog prirodnog prirasta u posljednjih 5 godina nestalo je stanovništvo dvije prosječne istarske općine (4.911 stanovnika, a prosjeck stanovnika po općini na Popisu 2021. bio je 1.995,9).

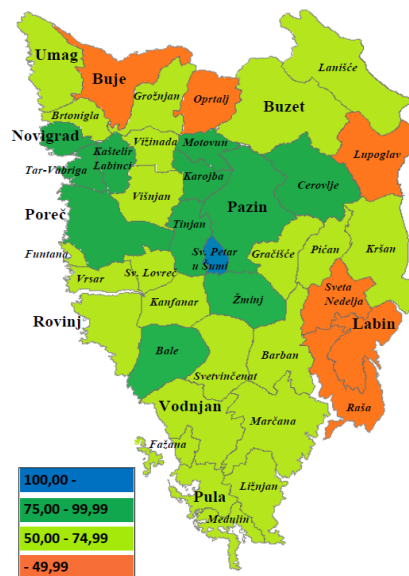

U zadnjem petogodišnjem razdoblju (prosjeak 2018.-2022.g.) pozitivan prirodni prirast ima samo 1 JLS: općina Sv. Petar u šumi.

U petogodišnjem razdoblju (2018.-2022.) najniži vitalni indeks imala je općina Lupoglav (37,1 odnosno na 1 rođeno dijete 2,7 osoba su umrle). Vitalni indeks manji od 50 imali su i gradovi Labin i Buje te općine Sv. Nedelja, Raša i Oprtalj.

Slika 6 - Prirodni prirast stanovništva po općinama i gradovima IŽ (prosjeak 2018.-2022. godine)

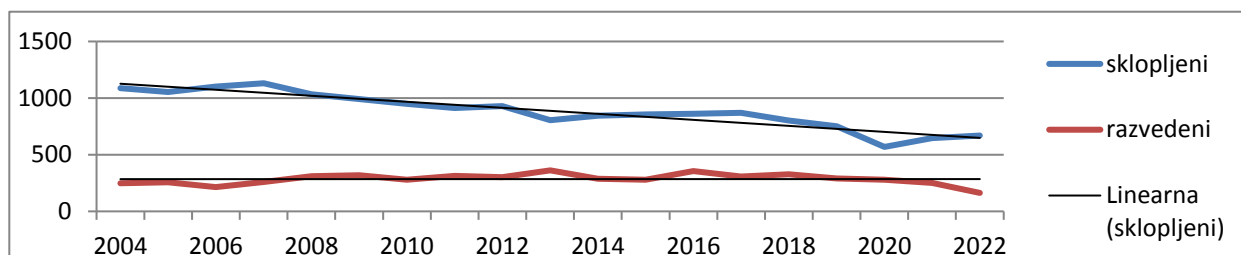

Slika 7 - Vitalni index stanovništva po općinama i gradovima IŽ (prosjeak 2018.-2022. godine)

Broj sklopljenih brakova u 2022. godini (670) nešto je veći u odnosu na 2021.g., pa je stopa sklopljenih brakova 3,4/1.000 stanovnika (RH 4,7/1.000). U 2022. godini **razvedeno** je 0,8 brakova na 1.000 stanovnika (RH 1,2/1.000), odnosno 243,3 razvedenih brakova na 1.000 sklopljenih (RH 266,0/1.000).

Broj sklopljenih brakova u Istarskoj županiji je kontinuirano u padu. Prosječna stopa sklopljenih brakova iznosi 3,4/1.000 stanovnika (2018.-2022.).

Broj razvedenih brakova u Istarskoj županiji je u blagom padu. Prosječna stopa razvedenih brakova iznosi 1,3/1000 stanovnika (2018.-2022.).

Slika 8 – Sklopljeni i razvedeni brakovi u Istarskoj županiji od 2004.-2022. godine

Sve je češći građanski oblik sklapanja braka (u razdoblju 2018.-2022.g. 62,1%, 2013.-2017.g. 56,9%), u 2022.g. 61,9% (RH 49,4%).

Sklapanje braka se sve više odgađa, ženici i nevjeste prilikom sklapanja braka sve su starije dobi. Veći je udio onih koji sklapaju brak iznad 30 godina: ženika je 2018.-2022.g. bilo 69,4%, 2013.-2017.g. 63,2%; nevjesta je 2018.-2022.g. bilo 52,1%, 2013.-2017.g. 45,3%.

U blagom porastu je udio razvoda u dobi iznad 50 godina: kod muževa 2018.-2022.g. 30,6%, 2013.-2017.g. 29,6%, odnosno kod žena 2018.-2022.g. 20,8%, 2013.-2017.g. 20,0%.

U razdoblju 2017.-2021.g. najčešće su razvedeni brakovi u trajanju dužem od 20 godina (26,4%) ili od 5-9 godina (23,3%).

U 2022.godini u 64,4% brakova koji su se razveli bilo je uzdržavane djece. U razvedenim brakovima s uzdržavanom djecom (105 brakova), najčešće je dvoje uzdržavane djece (51,4%) ili jedno dijete (41,9%). U većini razvedenih brakova s uzdržavanom djecom ona su dodijeljena na čuvanje i odgoj ženi (86,7% razvedenih brakova s uzdržavanom djecom).

Udio izvanbračne djece povećan je u razdoblju 2018.-2022.g. (37,1%) u odnosu na 2013.-2017.g. (27,5%).

U 2022.g. 50,9% živorođenih bilo je rođeno kao prvo dijete, 35,4% kao drugo dijete, a 13,7% kao treće i nakon trećeg (u RH 19,8%, EU 2020. 18,4%).

Starost majki živorođene djece je u porastu, većina majki je u dobi iznad 30 godina: u 2018.-2022.g. 64,5%, 2013.-2017.g. 58,4%.

U 2022.godini nije rodila niti jedna djevojčica u dobi mlađoj od 15 godina (a ni u promatranom razdoblju od 2013. do 2022.). U 2018.-2022.g. u padu je za 42,1% broj poroda majki u dobi 15-19 godina (u odnosu na 2013.-2017.g.).

U 2022.godini većina (96,4%) majki imalo je stručno obrazovanje: 50,6% srednjoškolsko te 45,8% više i visoko obrazovanje. Bez škole ili samo s osnovnom školom je 2,7% majki (RH 4,6%). U 2022.g. 95,2% majki koje su rodile bile su aktivne – radile su ili tražile posao, udio aktivnih majki u Istri je veći u odnosu na prosjek RH (87,8%).

U Istarskoj županiji (stanje na dan 01.09.2022.) živi 21.036 **osoba s invaliditetom**, od toga 11.390 su muškog (54,1%) i 9.646 ženskog spola (45,9%). Najveća prevalencija osoba s invaliditetom u stanovništvu je u starijoj dobi (20,4% starijeg stanovništva).

Istarska županija ima, u odnosu na ostale županije, najmanji udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije (10,7%) i ispod prosjeka RH prevalencije (16,0%) ukupno i u svim dobnim skupinama. Najveća prevalencija je zabilježena u Puli (13,5/1.000).

Iz Istarske županije, u Hrvatski registar osoba s invaliditetom HZJZ-a, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1.702 osoba s većim brojem muških osoba (68%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja.

U Istarskoj županiji živi 780 branitelja s invaliditetom te 187 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Najčešće vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osoba iz Istarske županije su oštećenja drugih organa (34,5%), višestruka oštećenja (31,3%), i oštećenja lokomotornog sustava (28,5%).

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju su zloćudna novotvorina dojke (C50) i ostali oblici srčanih bolesti (I30-I52), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54).

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom iz IŽ su kronične bolesti (29,0%, muški 23,7%, ženski 35,4%), psihičke bolesti (15,5%, muški 17,9%, ženski 12,8%) i tjelesno oštećenje (8,8%, muški 7,8%, ženski 10,1%). Kod osoba muškog i ženskog spola najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti su ista kao i u ukupnom stanovništvu.

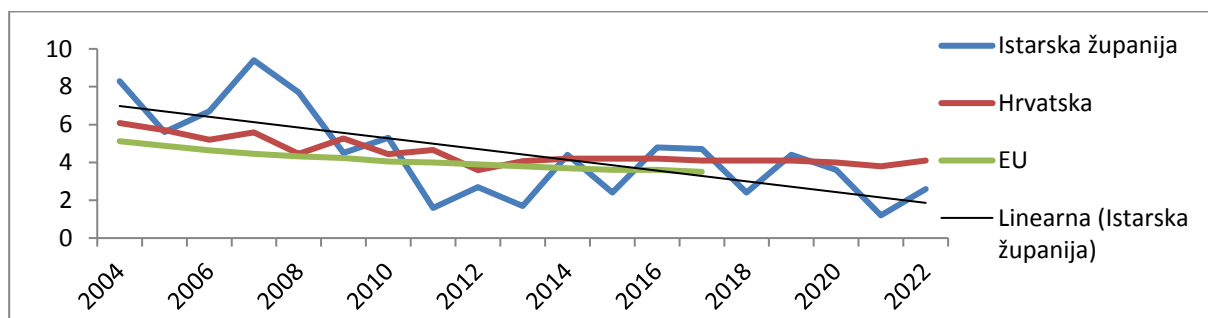

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba u dobi 0-19 g. u IŽ su poremećaji glasa, jezika i govora (27,8%), kronične bolesti kod djece (24,2%) te višestruke teškoće (16,2%). U dobi 20-64 g. najčešće su kronične bolesti (30,4%), psihičke bolesti (21,5%) i tjelesno oštećenje (8,8%). U starijoj dobi najčešće su kronične bolesti (33,1%), psihičke bolesti (11,0%) i tjelesno oštećenje (9,7%).

U IŽ je u 2022. godini 4 djece mrtвороđeno, umrlo je 4 dojenčadi (3 u dobi do 6 dana). **Dojenačka smrtnost** u IŽ u 2022. godini iznosila je 2,6/1.000 živorođenih (RH 4,1/1.000).

U prosjeku 2018.-2022.g. umrlo je 4,6 dojenčadi, a dojenačka smrtnost je bila 2,8/1.000 živorođenih. **Perinatalni mortalitet** je u prosjeku bio 5,5/1.000 ukupno rođenih.

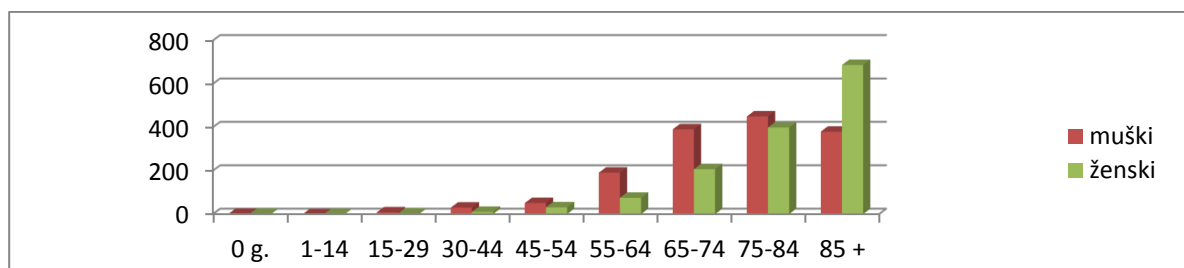
Stope mortaliteta dojenčadi u IŽ su na nivou RH i EU, a stope perinatalnog mortaliteta na nivou RH.

Slika 9 - Mortalitet dojenčadi u Istarskoj županiji, Hrvatskoj i Europskoj Uniji od 2004. - 2022. godine

Uzroci dojenačkih smrti (4 umrla dojenčeta) u IŽ 2022. godine bili su određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju (2) te novotvorine odnosno prirođene malformacije i kromosomske aberacije (po 1).

Prema podacima DZS u 2022. godini umrlo je 2.917 osoba čije je prebivalište bilo u IŽ (51,5% muškaraca i 48,5% žena). Zabilježeno je 133 umrlih više nego prošle godine ili za 4,8% više. Kroz sve dobne skupine (osim iznad 80 godina), broj **umrlih osoba** muškog spola dominira. U dobi iznad 85 godina broj umrlih žena je gotovo dvostruko veći (1,8 puta) od broja muškaraca (tome u prilog govori duži životni vijek žena odnosno u stanovništvu te dobi na 1 muškarca dolaze više od 2 žene).

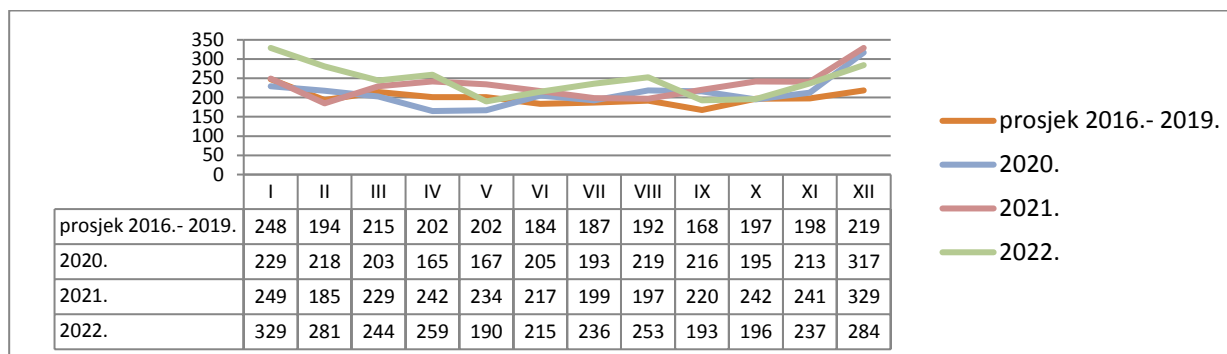
Slika 10 - Umrla po dobi i spolu u Istarskoj županiji u 2022. godini

Među umrlima 86,2% su osobe starije od 65 godina odnosno 65,7% su osobe starije od 75 godina.

Očekivano trajanje života pri rođenju u IŽ 2021. godine je iznosilo 79,0 godina, za muškarce 76,0 godina, a za žene 82,1 godina. Očekivano trajanje života pri rođenju u IŽ u 2021.g. najveće je među županijama u RH, a 2,5 godine veće od prosjeka RH.

U 2022. godini najviše je osoba umrlo u zdravstvenim ustanovama (49,3%), zatim u stanu (29,2%) i ustanovi za smještaj (18,3%) te na drugom mjestu (3,2%). U RH 28,8% umire u stanu, što je unutar prosjeka IŽ.

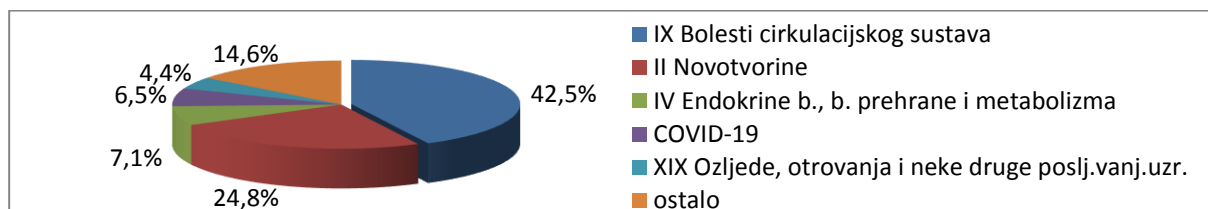
U 2021. g. umrlo je 514 (21,4%) stanovnika više u odnosu na prosjek 2016.-2019.g. Višak umrlih zabilježen je od siječnja do travnja, lipnja do rujna te od listopada do prosinca, a u veljači 2022.g. umrlo je za 45,0% više ili 87 osoba u odnosu na prosjek.

Slika 11 - Umrli u IŽ 2020.- 20212. i prosjek 2016.-2019.g. prema mjesecu smrti

Vodeće skupine uzroka smrti su bolesti cirkulacijskog sustava s 1.240 umrlih, što čini 42,5% ukupno umrlih. Drugi uzrok smrti su novotvorine sa 724 umrlih (24,8% umrlih), a na trećem mjestu su endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma s 206 umrlih osoba (7,1%). Smrti od posljedica COVID-19 infekcije s 191 umrlih (6,5%) su na četvrtom mjestu, a nasilne smrti (ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka) sa 129 umrlih (4,4%) na petom mjestu. Ostali uzroci smrti čine 14,6% ukupnih uzroka smrti.

U 2022. godini udio nepoznatog uzroka smrti kao najznačajnijeg pokazatelja kvalitete mortalitetne statistike prema podacima HZJZ-a u Istarskoj županiji iznosi 0,3% (8 umrlih).

Slika 12 - Vodeće skupine uzroka smrti u Istarskoj županiji u 2022. godini

U dobnoj skupini 0-64 godine vodeće skupine uzroka smrti su zloćudne novotvorine, slijede bolesti cirkulacijskog sustava te ozljede i otrovanja. U starijoj dobnoj skupini vodeće su bolesti cirkulacijskog sustava, slijede zloćudne novotvorine i endokrine bolesti.

Među vanjskim uzrocima smrti kojih je u 2022. godini bilo 129, najčešće su bile posljedice nezgoda pri padu (43,4%) i samoubojstva (20,2%), a slijede nezgode pri prijevozu i njihove posljedice (12,4%).

U 2022.g. umrlo je 1 dijete u dobi 1-19 godina (1 dječak). Od 2013. do 2022.godine umrlo je 56 djece (prosječno 5,6 djece godišnje), 40 dječaka i 16 djevojčica. Najviše umrlih (25 osoba) bilo je u dobi 15-19 godina, 19 dječaka i 6 djevojčica. Vodeće skupine uzroka smrti kod djece u posljednjih deset godina bile su ozljede (28 umrlih, 50,0% umrle djece, od toga 22 kod dječaka), kongenitalne malformacije (10 umrlih ili 17,9%) i novotvorine (6 umrlih ili 10,7%).

U 2022.g. u mlađoj odrasloj dobi (20-44 g.) umrlo je 50 osoba, od čega 37 muškog spola. Vodeći uzrok smrti bile su ozljede i otrovanja (14, od toga 12 osoba muškog spola), a

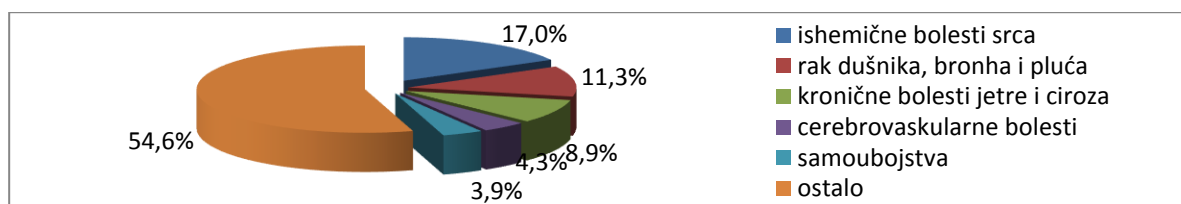
slijede novotvorine (12, od toga 9 kod muškog spola) i bolesti cirkulacijskog sustava (9 umrlih, 5 muškog spola).

U starijoj odrasloj dobi (45-64 g.) umrlo je 348 osoba, od čega 69,5% muškog spola. Vodeće skupine uzroka smrti bile su novotvorine (39,7%), bolesti cirkulacijskog sustava (27,9% umrlih) i bolesti probavnog sustava (8,0%).

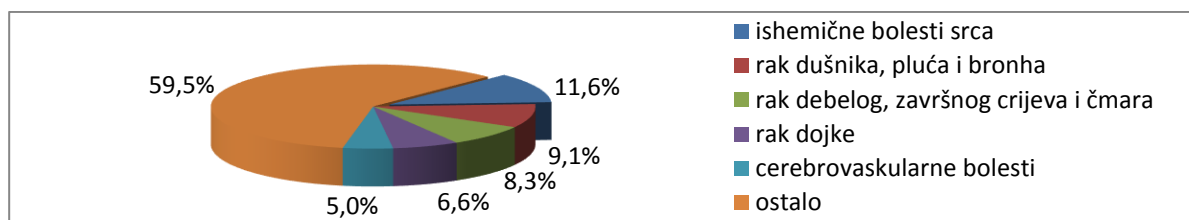
U starijoj dobi (65 i više g.) umrlo je 2.514 osoba, od čega 51,4% ženskog spola. Vodeće skupine uzroka smrti bile su bolesti cirkulacijskog sustava (45,1% umrlih), novotvorine (22,8%) i endokrine bolesti (7,6%).

U 2022. godini najviše je ljudi umrlo od ishemične bolesti srca (21,1%) te od dijabetesa mellitusa (7,0%). Treći i četvrti uzrok smrti su COVID-19 bolest (6,5%) te rak bronha i pluća (5,7%), a na petom mjestu su cerebrovaskularne bolesti (5,5%).

Vodeći uzroci smrti u dobi od 0-64 godine (u mlađoj dobi) bile su ishemične bolesti srca (15,4%), rak dušnika, bronha i pluća (10,7%) te kronične bolesti jetre i ciroza (6,2%).

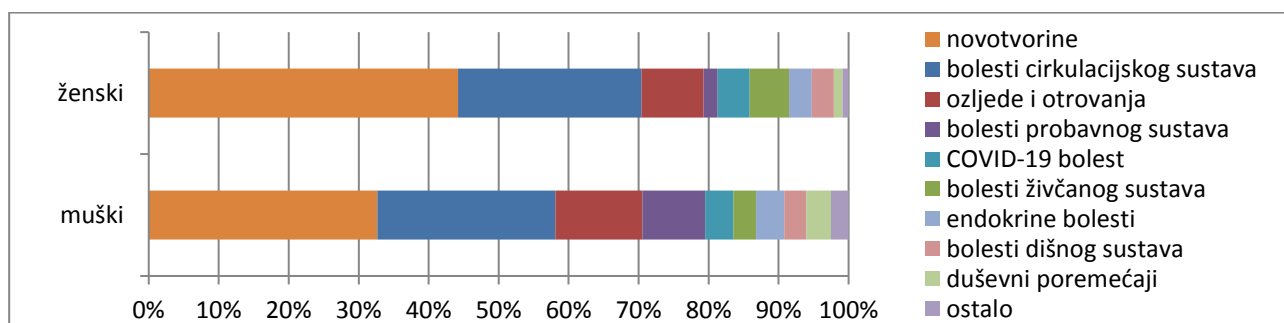
Slika 13 - Pet vodećih uzroka smrti osoba muškog spola u 2022 g. (0-64 godine)

Slika 14 - Pet vodećih uzroka smrti osoba ženskog spola u 2022 g. (0-64 godine)

Broj potencijalno izgubljenih godina života umrlih između 1 i 75 godina starosti u IŽ 2022.g. iznosio je 10.547,5 od toga kod muškog spola 69,3%. Najveći gubitak u ukupnom stanovništvu ostvaren je na račun novotvorina i to 36,2%, bolesti cirkulacijskog sustava s 25,6% te ozljeda i otrovanja s 11,4%, dok su na četvrtom mjestu bolesti probavnog sustava sa 6,8% i petom mjestu COVID-19 bolest s 4,2%. Potencijalno izgubljene godine života sumarna je mjera preranog mortaliteta, a ukazuju na potrebu prevencije ovih bolesti i nezgoda.

Najveći gubitak kod osoba muškog spola ostvaren je na račun novotvorina i to 32,7%, bolesti cirkulacijskog sustava s 25,4% i ozljeda i otrovanja s 12,5%. Kod osoba ženskog spola najveći gubitak ostvaren je na račun novotvorina i to 44,2%, bolesti cirkulacijskog sustava s 26,2% i ozljeda i otrovanja s 8,9%.

Slika 15 - Potencijalno izgubljene godine života (1-75 g.) u 2022.godini po spolu

Izbježive smrti su smrti do kojih je došlo iako postoje medicinska znanja i tehnologije da se one izbjegnu dobrom zdravstvenom skrbi (lječive bolesti uzroci smrti, *treatable causes of deaths*) ili su smrti mogle biti prevenirane preko determinanti zdravlja kroz javnozdravstvene intervencije u širem smislu (preventabilni uzroci smrti).

U Istarskoj županiji u 2022.g. bilo je 798 izbježivih smrti (27,4% smrti), u ukupnim smrtima 8,7% bilo je izlječivo, a 18,7% preventabilno. Većina izbježivih smrti bila je kod muškaraca (69,2%), kako lječivih (58,8%) tako i preventabilnih (74,0%). Među umrlima do 74 godina bilo je izbježivo 79,7% smrti: 25,2% je bilo lječivo, a 54,5% preventabilno.

Vodeće izbježive smrti su ishemične bolesti srca (20,7%), rak bronha i pluća (15,4%), COVID-19 bolest (6,8%), dijabetes melitus (6,6%), alkohol-specifični poremećaji i trovanja (5,9%), rak debelog i završnog crijeva i čmara (5,6%), cerebrovaskularne bolesti (4,8%), kronične bolesti donjeg dišnog sustava (3,3%), slučajne ozljede odnosno rak dojke kod žena (po 2,4%). Deset vodećih dijagnoza ukupno čine 73,8% izbježivih smrti.

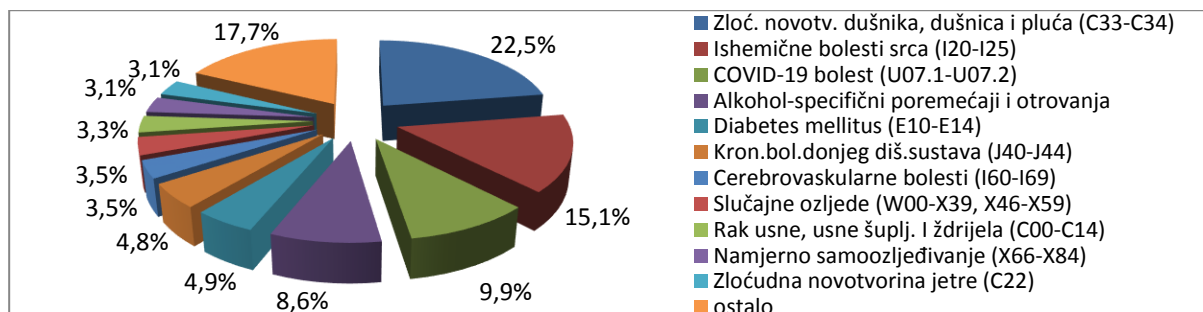
Pet vodećih uzroka koji se pribrajaju **lječivim bolestima uzrocima smrtima** su ishemične bolesti srca (32,7%), rak debelog, završnog crijeva i čmara (17,8%), dijabetes melitus (10,5%), cerebrovaskularne bolesti odnosno rak dojke žena (po 7,5%). Pet vodećih dijagnoza ukupno čine 76,0% lječivih bolesti uzroka smrti.

Slika 16 - Struktura lječivih bolesti kao uzroka smrti u Istarskoj županiji 2022.g.

Kod muškaraca su vodeće lječive bolesti kao uzrok smrti ishemične bolesti srca (39,7%) te rak debelog, završnog crijeva i čmara (18,9%), a kod žena ishemične bolesti srca (22,6%) i rak dojke (18,3%).

Pet vodećih uzroka koji se pribrajaju **preventabilnim smrtima** su rak dušnika, dušnica i pluća (22,5%), ishemične bolesti srca (15,1%), COVID-19 bolest (9,9%), alkohol-specifični poremećaji i trovanja (8,6%) i dijabetes melitus (4,9%). Oni čine 61,0% preventabilnih uzroka smrti, što ukazuje na potrebu daljnjeg rada na promociji zdravih životnih navika, cijepljenja i ranog otkrivanja bolesti.

Slika 17 - Struktura preventabilnih smrti u Istarskoj županiji 2022.g.

Kod muškaraca su vodeći uzroci preventabilnih smrti rak dušnika, dušnica i pluća (21,8%), alkohol-specifični poremećaji i trovanja (11,2%), COVID-19 bolest (9,7%), ishemične bolesti srca (7,2%) i dijabetes melitus (4,3%).

Kod žena su vodeći uzroci preventabilnih smrti rak dušnika, dušnica i pluća (24,6%), ishemične bolesti srca (16,5%), COVID-19 bolest (10,6%), dijabetes melitus odnosno kronične bolesti donjeg dišnog sustava (po 6,3%).

U 2020.g. standardizirana stopa izbjeglikih uzroka smrti u IŽ veća je od EU, a manja od RH, kako ukupno, tako i po spolu. Standardizirane stope lječivih i preventabilnih uzroka smrti u IŽ također su veće od EU, ali manje od RH. Standardizirane stope lječivih uzroka smrti su niže od stopa preventabilnih uzroka smrti, razlika između ove dvije stope u IŽ je 111,3 što znači da je na 100.000 stanovnika toliko više smrti od preventabilnih nego od lječivih uzroka (RH 133,6, EU 88,3).

Stope lječivih i preventabilnih uzroka smrti su više kod muškaraca nego kod žena. Za lječive uzroke smrti muškarci imaju za 1,8 puta veće stope od žena u IŽ (RH 1,7, EU 1,4). Za preventabilne uzroke smrti razlika među spolovima je veća, muškarci imaju za 2,7 puta veće stope nego žene u IŽ (RH 3,0, EU 2,6).

U IŽ u 2020.g. standardizirane stope za vodeće izlječive bolesti kao što su ishemične bolesti srca, kolorektalni rak i dijabetes melitus veće su od stopa EU, dok su za rak dojke i cerebrovaskularne bolesti niže. Standardizirane stope za vodeće preventabilne bolesti kao što su rak traheje, bronha i pluća, ishemične bolesti srca te namjerno samoozljeđivanje veće su od stopa EU, dok su za alkohol specifične poremećaje i trovanja te COVID-19 bolest niže.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od vodećih kroničnih nezaraznih bolesti: bolesti cirkulacijskog sustava, rak, dijabetes mellitus i kronične bolesti donjeg dišnog sustava (I00-I99, C00-C97, E10-E14, J40-J47) za dob 30-69 godina su u padu, niže su od hrvatskih, ali više od europskih stopa. Ove su smrti preventabilne kroz kontrolu rizičnih čimbenika koji dovode do njihovog nastanka, kroz nepušenje i umjerenu konzumaciju alkohola, vođenje aktivnog stila života uz pravilnu prehranu. U 2022.g. u IŽ od navedenih bolesti umrlo je 473 osoba (73,4% od ukupno umrlih u dobi 30-69 godina).

9. SOCIO-EKONOMSKI POKAZATELJI I SOCIJALNA SKRB

Prema podacima DZS-a u IŽ na početku pedagoške godine 2022./2023. radilo je 138 odvojenih jedinica (područnih odjela) **vrtića** (108 javna, 29 privatnih i 1 vjerskih zajednica). Broj vrtića je povećan za 3 u odnosu na 2021.g. (3 javna vrtića više) – 4 više (2 više u Poreču te po 1 više u Kaštelir-Labincima i Pazinu) i 1 manje u Umagu. Dječji vrtići nisu evidentirani u 3 općine: Funtana, Grožnjan i Lanišće. U pedagošku godinu 2022./2023. bilo je upisano 7.777 djece (za 4,9% više nego lani), od toga većina (5.775 ili 74,3%) su djeca starija od 3 godine, a 2.002 su djeca do 3 godine. Većina djece (6.463 ili 83,1%) bili su polaznici javnih vrtića. U vrtićima je bilo zaposleno 1.587 osoba i to 964 odgojitelja i učitelja te 28 zdravstvenih radnika. U dječjim vrtićima zaposleno je 12,4 odgojitelja /100 djece što je više od hrvatskog prosjeka (RH 10,4/100, Grad Zagreb 11,1/100), ali je zaposleno zdravstveno osoblje ispod prosjeka - samo 3,6 zdravstvenih radnika /1.000 djece (RH 4,0/1.000, Grad Zagreb 3,7/1.000).

Prema procjeni NZZJŽ, na početku pedagoške godine 2022./23. obuhvat populacije jasličkim programima bio je 49,1%, odnosno obuhvat vrtićkim programima 87,5% (obuhvat djece u dobi 3-4 godine 91,8%, a obuhvat u dobi 5 i više godina 83,4%).

U školskoj godini 2021./2022. djelovalo je 98 **osnovnih škola**, 57 osmorazrednih i 41 područna četverorazredna škola, što je jednako broj kao i prethodne godine. U osnovnim školama bilo je 15.271 učenika, od čega u područnim školama samo 1.154 ili 7,6%. U prosjeku je ukupno 17,0 djece po razrednom odjelu, 11,4 u područnim školama, a 17,7 u matičnim školama. Osnovnu školu završilo je 1.908 djece. U školama je 1.843 zaposlenih, većinu (82,3%) čine žene, dok je među zaposlenima s punim radnim vremenom (1.311) udio žena još

veći (86,4%). U osnovnim školama zaposleno je u ekvivalentu pune zaposlenosti 100,5 učitelja na 1.000 učenika što je nešto više od hrvatskog prosjeka (98,2/1.000).

Za djecu i mladež s teškoćama u razvoju djeluju 3 osnovne škole, s ukupno 34 učenika i 25 zaposlenih učitelja.

U IŽ djeluje 11 osnovnih umjetničkih škola s 1.271 djece, od kojih su 57,0% djevojčice. Umjetničku osnovnu školu polazi 8,3% učenika osnovnih škola (9,9% učenica i 6,9% učenika) što je više od prosjeka RH (6,2%, 7,9% učenice, 4,6% učenici).

U školskoj godini 2021./2022. **osnovno obrazovanje odraslih** završilo je 5 učenika.

U školskoj godini 2021./2022. u IŽ djelovalo je 47 **srednjih škola**, 42 redovne i 5 za odrasle, 1 manje za odrasle u odnosu na lani. Broj srednjih škola veći je od stvarnog broja škola. Ako jedna srednja škola obuhvaća nekoliko školskih jedinica različite vrste, npr. gimnaziju, tehničku, industrijsku i obrtničku školu, svaka takva jedinica smatra se zasebnom školom i tako se prikazuje. Najviše je tehničkih i srodnih škola (17), gimnazija (11) i industrijsko-obrtničkih škola (11). Bilo je 6.548 učenika, a srednju školu je završilo 1.525 učenika. U školama za odrasle bilo je 159 učenika, a 76 su završili obrazovanje. U redovnim srednjim školama u punom ekvivalentu zaposlenosti radilo je 777,32 nastavnika, većinom žena (624,13 ili 80,3%) te 56,31 stručnih suradnika (psiholog, pedagog, socijalni radnik i knjižničar), većinom žena (48,41 ili 86,0%).

Najviše učenika je završilo srednje tehničke i srodne škole (43,2%), slijede gimnazije (29,4%) te industrijske i obrtničke škole (19,8%).

U srednjim školama u punom ekvivalentu zaposlenosti radilo je 127,7 nastavnika na 1.000 učenika što je manje od hrvatskog prosjeka (132,8/1.000), odnosno 8,6 stručnih suradnika što je iznad prosjeka RH (8,0/1.000).

Na visokim učilištima u RH u akademskoj godini 2021./2022. upisano je ukupno 5.662 **studenata** iz IŽ, od čega je na redovitom studiju 4.422 ili 78,1%. Najveći broj studenata upisan je na sveučilišnim studijima (78,6%), stručnim studijima 9,3% i na veleučilištima 8,3%. Na poslijediplomskim specijalističkim studijima upisano je 50 osoba iz IŽ od čega 37 žena, a na poslijediplomskim doktorskim studijima 151 osoba (74 žena).

Prema podacima DZS-a, u 2022.g. diplomiralo je ili završilo studij 1.118 studenata iz IŽ, najviše žena (692 ili 61,9%). Također je u 2022.g. evidentirano 11 novih magistara znanosti i sveučilišnih specijalista (6 žena) te 26 doktora znanosti (15 žena).

Podaci DZS-a za 2020. godinu (zadnji objavljeni podaci) pokazuju niži **BDP** u odnosu na prethodnu godinu na razini RH (indeks 2020./2019. 92,2) kao i u IŽ (indeks 81,1), a kao posljedica pandemije COVID-19 bolesti. BDP je u 2020. godini iznosio 2.667 mil. EUR-a za IŽ (5,3% BDP-a RH). BDP po stanovniku u 2020. godini za IŽ (€12.684) niži je od prethodne godine (indeks 79,5). BDP-a po stanovniku IŽ veći je za 1,7% od RH prosjeka.

Prema podacima DZS-a, u IŽ u 2022. godini ostvareno je 4.583.914 dolazaka (25,8% RH) i 27.690.426 noćenja (30,8% RH) **turista**.

U odnosu na 2021. g., u 2022.g. ostvaren je za 35,9% veći broj dolazaka i za 27,4% veći broj noćenja domaćih i stranih turista. U odnosu na predpandemijsku 2019.g. broj dolazaka je veći za 2,3%, a broj noćenja za 4,9%.

Prema podacima IŽ u 2022. godini ukupni **prihodi od poreza svih jedinica lokalne samouprave** iznosili su 945.001.233,75 kn (za 42,2% više u odnosu na lani). Uključujući prihod Županijskog proračuna ukupni porezni prihodi u Istarskoj županiji iznosili su

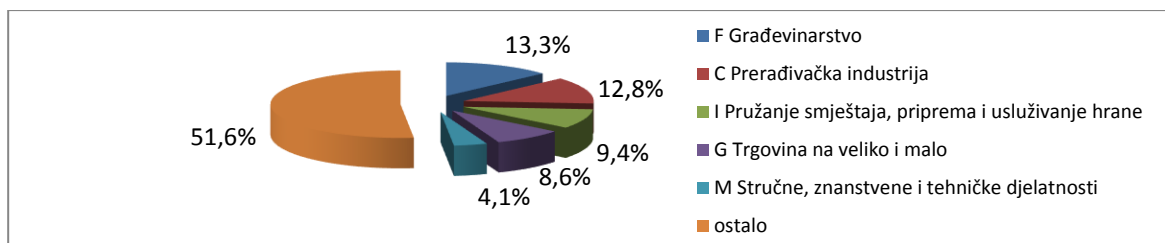
1.148.714.564,08 kn (za 40,5% više nego lani) što daje prosječan porezni prihod po stanovniku u iznosu od 5.883,69 kn.

Prema podacima IŽ, u razdoblju 2018.-2022. godini prosječan porezni prihod po stanovniku IŽ (uključen i županijski proračun) iznosio je ukupno 22.120,84 kn ili godišnje 4.424,17 kn. Najviši porezni prihod po stanovniku zabilježen je u gradu Novigradu (30.429,56 ili godišnje 6.085,91 kn), a najniži u općini Karojba (9.397,81 ili godišnje 1.879,56 kn). Porezni prihodi po stanovniku lokalnih jedinica iznosi 17.931,09 kn ili godišnje 3.586,22 kn. Od 41 jedinice lokalne samouprave, većina (25) ostvaruje porezni prihod ispod prosječnog poreznog prihoda svih JLS u Županiji. Porezni prihod po stanovniku iznad prosječnog poreznog prihoda JLS u Županiji ima samo 16 jedinica: 4 grada (Novigrad, Poreč, Rovinj i Umag) i 12 općina (Bale, Brtonigla, Fažana, Funtana, Grožnjan, Kanfanar, Kaštelir-Labinci, Medulin, Sveti Lovreč, Tar-Vabriga, Višnjan i Vrsar). Također, 14 od 16 jedinica s najvišim poreznim prihodima su na području zapadne i južne Istre, a 7 je na području Poreštine.

Prema podacima DZS-a 31.3.2022. godine u IŽ je bilo 67.538 **zaposlenih** u pravnim osobama (uključena procjena broja zaposlenih koje imaju manje od 10 zaposlenih, a za koje DZS nije primio izvještaje) i oni čine 5,1% zaposlenih u RH. Također je bilo i 15.715 zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija (8,3% zaposlenih u obrtu u RH). Ukupno zaposlenih bilo je 83.253 (5,5% zaposlenih u RH) (2021.g. 80.251).

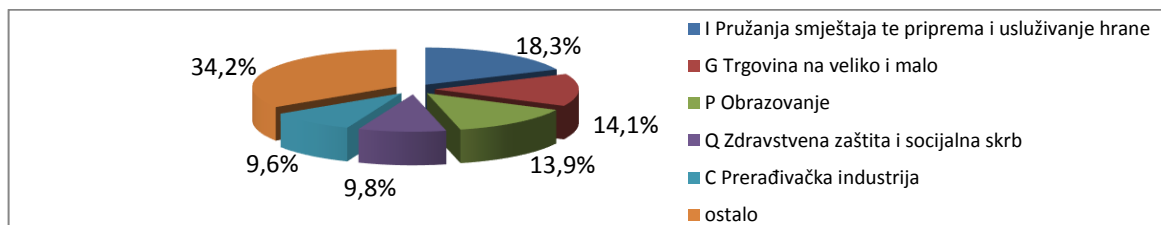
U odnosu na 2021.g., bilo je za 3,7% više ukupno zaposlenih. Žene čine 45,6% zaposlenih u Istarskoj županiji što je nešto niže od RH prosjeka (47,1%).

Najviše je muškaraca zaposleno u građevinarstvu (13,3%), zatim u prerađivačkoj industriji (12,8%), u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (9,4%), u trgovini na veliko i malo (8,6%), te u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (4,1%). U navedenih pet djelatnosti radi nešto manje od polovine (48,4%) muškaraca.

Slika 1 - Struktura zaposlenih muškaraca u 2022. godini prema djelatnosti

Najviše žena zaposleno je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (18,3%), zatim u trgovini na veliko i malo (14,1%), u obrazovanju (13,9%), u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (9,8%) te u prerađivačkoj industriji (9,6%). U navedenih pet djelatnosti radi gotovo dvije trećine (65,8%) žena.

Slika 2 - Struktura zaposlenih žena u 2022. godini prema djelatnosti

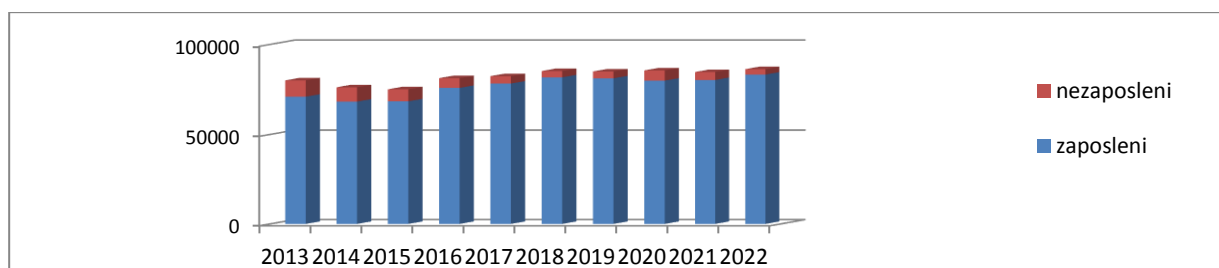
Prema evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) na dan 31.12.2022.g. u IŽ bilo je 92.482 **osiguranika** (HZMO vodi evidenciju prema općini rada, a ne prebivališta) po različitim osnovama osiguranja, od čega je 46,6% osiguranih žena. Najviše

osiguranika (80,4%) osigurano je po osnovi rada kod pravnih osoba, 8,8% kod fizičkih osoba i 7,7% kod obrtnika. Podatak da je visoki udio radnika iz IŽ u RH zaposleno kod fizičkih osoba (8,1%) i kod obrtnika (9,6%), govori o razvijenosti privatne inicijative u gospodarstvu IŽ.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u IŽ u 2022. godini je prosječno evidentirano 3.016 **nezaposlenih** (stopa 3,0%), od čega žena 1.603 (53,1%). U IŽ je stopa nezaposlenosti niža u odnosu na RH (stopa 6,7%), te je druga najniža stopa među županijama. U RH žene čine 57,4% (66.662) nezaposlenih, a treći najmanji udio žena u ukupnom broju nezaposlenih ima IŽ. Nezaposlenih osoba do 24 godina ima 283 (9,4%) po čemu je IŽ treća županija s najmanjim udjelom mladih u ukupnom broju nezaposlenih. Najveća stopa nezaposlenosti je u Puli (procjena oko 4,0%), a slijedi Poreč (oko 3,2%) i Labin (oko 3,1%). Najmanja stopa nezaposlenosti je u Ispostavi Buzet (oko 1,4%) i Umag (oko 1,9%).

U odnosu na 2021.g., prosječan broj nezaposlenih je pao za 31,6% (RH 15,1%) što je najsnažniji pad u RH. Najveći pad je u Umagu (37,8%), a najmanji pad u Poreču (24,9%).

Slika 3 - Zaposleni u pravnim osobama, obrtu i djelatnostima slobodnih profesija (stanje u ožujku) i prosječan broj nezaposlenih

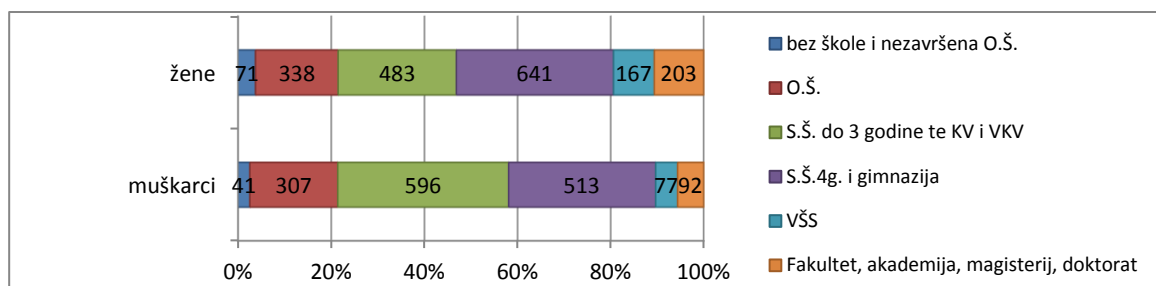
Krajem 2022.godine u IŽ je zabilježeno 3.529 nezaposlenih osoba, od toga 1.903 žena ili 53,9% (u RH je među nezaposlenima 56,5% žena). Prema razini obrazovanja krajem 2022.godine najveći udio nezaposlenih u IŽ čine osobe sa završenom srednjom školom u trajanju od četiri godina i više (32,7%), osobe sa završenom srednjom školom u trajanju do 3 godine i školom za KV i VKV radnike (30,6%) te osobe sa završenom samo osnovnom školom (18,3%). Udio stručnih osoba tj. onih koji imaju završeno srednje, više ili visoko obrazovanje bio je 78,5%, veći od RH (75,8%).

U odnosu na kraj 2021.godine, ukupan broj nezaposlenih smanjen je za 3,9%, a smanjen je broj nezaposlenih svih razina obrazovanja, osim osoba bez škole i s nezavršenom osnovnom školom koji je veći za 12,0%. Najveći pad broja nezaposlenih je kod osoba sa završenim fakultetom, akademijom, magisterijem, doktoratom (za 10,9%), a najmanji pad kod osoba sa višom, prvim stupnjem fakulteta i stručnim studijem (za 2,0%).

Najveći udio nezaposlenih muškaraca ima završenu srednju školu u trajanju do 3 godine i školu za KV i VKV radnike (36,7%), završenu srednju školu u trajanju od četiri godina i više (31,5%) te završenu samo osnovnu školu (18,9%).

Najveći udio nezaposlenih žena ima završenu srednju školu u trajanju od četiri godina i više (33,7%), završenu srednju školu u trajanju do 3 godine i školu za KV i VKV radnike (25,4%) te završenu samo osnovnu školu (17,8%).

Udio stručnoobrazovanih tj. onih koji imaju završeno srednje, više ili visoko obrazovanje bio je kod nezaposlenih muškaraca 78,6%, a kod nezaposlenih žena 78,5%.

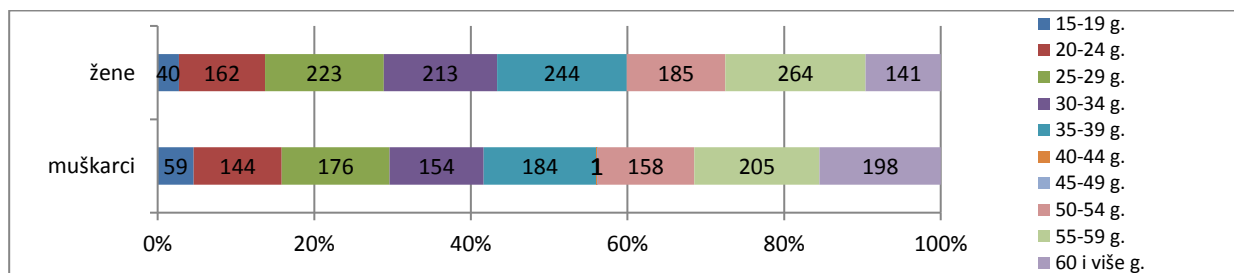
Slika 4 - Nezaposleni prema razini obrazovanja i spolu (31. prosinac 2022.)

Najveći udio nezaposlenih prema dobi krajem 2022. godine u IŽ čine osobe u dobi 55-59 godina (13,3%), zatim osobe u dobi 35-39 godine (12,1%) te u dobi 25-29 i 40-44 godine (po 11,3%). Udio mladih u dobi do 24 godine u ukupnom broju nezaposlenih bio je 11,5% (RH 13,9%).

U odnosu na 2021. godinu, broj nezaposlenih smanjen je u dobnim skupinama 30-34 i 40-59 godina. Najveći rast broja nezaposlenih je u dobi 15-19 godina (za 15,1%) i 20-24 godine (za 8,5%), a najveći pad u dobi 55-59 godina (za 6,4%).

Najveći udio nezaposlenih muškaraca su u dobi 55-59 godina (12,6%), zatim u dobi 60 i više godina (12,2%) te 35-39 godina (11,3%).

Najveći udio nezaposlenih žena je u dobi 55-59 godina (13,9%), zatim u dobi 35-39 godine (12,8%) te u dobi 40-44 godine (12,0%).

Slika 5 - Nezaposleni prema dobi i spolu (31. prosinac 2022.)

Prema podacima DZS-a **prosječna mjesečna bruto plaća** zaposlenih u IŽ u 2021. godini (zadnji objavljeni podatak DZS-a) iznosila je 9.202 kn i bila je nešto niža (za 5,1%) od prosjeka RH (9.700 kn), dok je prosječna mjesečna neto plaća od 6.723 kn bila za 4,4% niža od RH (7.035 kn). Prosječne bruto plaće za sve su stručne spreme više u Istarskoj županiji u odnosu na RH, osim za višu i visoku stručnu spremu (za višu je manja za 5,3%, a za visoku manja za 11,5%). Prosječne plaće žena u IŽ niže su u odnosu na plaće muškaraca – bruto plaća manja je kod žena za 1.007 kuna (za 10,4%), a neto plaća za 704 kuna (za 10,0%).

HZMO navodi da je na dan 31.12.2022. godine **broj korisnika doplatka za djecu** u IŽ bio 4.463, broj djece 8.169, a prosječna mjesečna svota doplatka 380,68 kn. U odnosu na 2021. g., u padu je broj korisnika dječjeg doplatka (manje za 11,1%) i broj djece (manje za 10,6%), a mjesečna svota doplatka nešto je veća (za 3,8%).

Prema podacima HZMO-a, u IŽ na dan 31.12.2022. bilo ukupno 56.206 **korisnika mirovina** s prosječnom mirovinom 3.432,55 kn. Većinu korisnika (43.234 ili 76,9%) čine korisnici starosne mirovine, invalidske mirovine prima 4.469 ili 8,0%, a korisnika obiteljske mirovine bilo je 8.503 ili 15,1%. Također u IŽ bilo je 179 korisnika nacionalne naknade za starije osobe (2,8% ukupnih korisnika u RH). Većina (62,6%) korisnika bile su žene (2,7% žena korisnica u RH). Prosječna dob korisnika bila je 73 godine (RH 73).

U odnosu na 2021.godinu, ukupan broj korisnika mirovina stagnira (manje za 0,3%), kao i broj korisnika starosnih mirovina (za 0,4% više), a manje je korisnika invalidskih (za 3,4%) i obiteljskih mirovina (za 2,4%). Prosječna mirovina porasla je za 8,3%.

Prema podacima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP) RH, **broj osoba obuhvaćenih zajamčenom minimalnom naknadom** na dan 31.12.2022. g. u IŽ bio je 1.065. Navedenu naknadu koristilo je 0,5% stanovnika IŽ što je manje nego u RH (1,2% stanovnika). U IŽ je dodijeljeno i 4.453 jednokratnih naknada za 1.758 korisnika, zatim 4.528 doplata za pomoć i njegu te 1.397 osobnih invalidnina. U 2022.g. u odnosu na prethodnu godinu iz državnog proračuna je izdvojeno 25,9% više zajamčenih minimalnih naknada, ali ona obuhvaćaju za 9,7% manje osoba, za 41,0% više naknada za osobne potrebe korisnika smještaja, za 158,9% više korisnika boravka, za 36,6% više organiziranog stanovanja, za 13,9% više pomoći u kući, za 13,8% više jednokratnih naknada i za 11,7% više doplata za pomoć i njegu.

Prema podacima MRMSOSP, tri državna i pet nedržavnih domova socijalne skrbi u IŽ za djecu bez roditeljske skrbi, djecu i mladež s poremećajima u ponašanju te za tjelesno i mentalno oštećenu djecu i odrasle osobe na dan 31.12.2022.godine, imala su ukupno 665 korisnika (za 59 ili 9,7% više). Državni domovi imali su ukupno 134 korisnika (za 5 ili 3,6% manje nego lani), a nedržavni 531 (za 64 ili 13,7% više). Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda u Puli, među domovima ima najveći broj korisnika (347 korisnika ili 52,2% korisnika domova). U nedržavnim domovima bilo je 79,8% ukupnog broja korisnika domova ovog tipa u IŽ, a u državnima 20,2%. Također, u IŽ druge pravne osobe koje obavljaju navedenu djelatnost socijalne skrbi bez osnivanja doma imale su 82 korisnika (za 65 više ili za 382,4% više).

Prema podacima MRMSOSP, u IŽ u četiri županijska i četiri drugih domova socijalne skrbi za starije osobe na dan 31.12.2022. godine bilo je ukupno 885 korisnika. Ukupan broj starijih osoba korisnika domova u odnosu na prethodnu godinu smanjen je za 26 ili 2,9% (MRMSOSP nije prikazao Dom Grandići). U županijskim domovima bilo je 596 korisnika (67,3% ukupnih korisnika) i u odnosu na prethodnu godinu povećan je za 30 ili 5,3%). Drugi domovi imali su 289 korisnika (32,7% ukupnih korisnika domova), a u odnosu na 2021.g. imaju 66 korisnika manje. Od drugih pravnih osoba izvješće Ministarstva navodi 3 doma sa 102 korisnika.

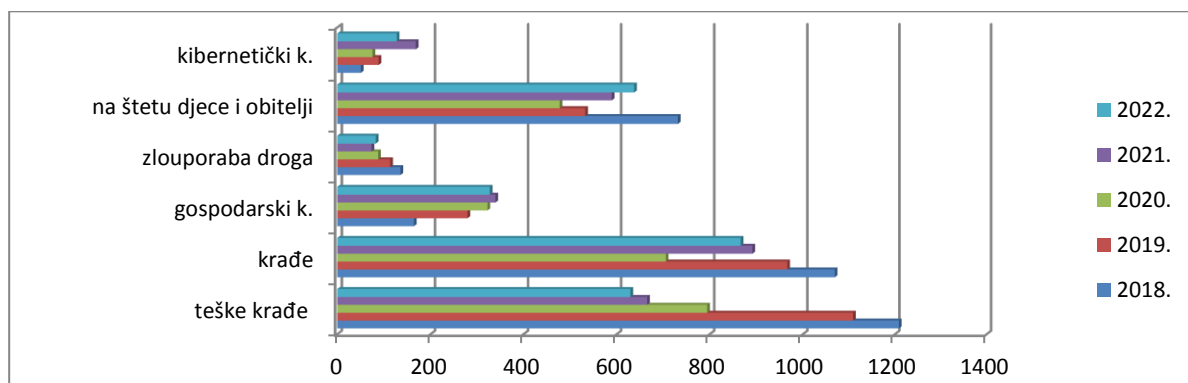
U IŽ na dan 31.12.2022. u tri državna doma socijalne skrbi za odrasle osobe s mentalnim oštećenjem (psihički bolesne odrasle osobe) bilo je 371 korisnika odnosno 6 korisnik više nego lani.

Prema podacima MUP-a, u 2022. godini u Policijskoj upravi Istarskoj zabilježeno je sveukupno 3.655 kaznenih djela (7,3% manje nego u 2021. godini), 1.872 kaznenih djela na 100.000 stanovnika što je više od prosjeka RH (1.424/100.000). U cestovnom prometu zabilježena su 76 kaznena djela (22,6% više nego u 2021.godini). Udio općeg kriminaliteta u ukupnom kriminalitetu iznosi 80,0% i u odnosu na 2021. godinu manji je za 8,2%. Najviše je počinjeno krađa (23,7% u ukupnim kaznenim djelima), zatim teških krađa (17,2%), kaznenih djela na štetu djece i obitelji (17,5%), teških krađa provaljivanjem (16,4%) i gospodarskog kriminaliteta (9,0%).

Najveći rast prijavljenih kaznenih djela u odnosu na 2021.g. zabilježen je kod ubojstva (+300,0%), terorizma i ekstremnog nasilja (+200,0%) i kod kaznenih djela protiv okoliša (+100,0%).

Najveći pad u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je kod zločina iz mržnje (-87,0%), korupcijskih kaznenih djela (-80,0%) i razbojništva (-31,8%).

U odnosu na 2018. godinu, sigurnosni pokazatelji krađa, teških krađa i zlouporabe droga su u padu, a u porastu je gospodarski i kibernetički kriminalitet.

Slika 6 - Prikaz najčešćih kaznenih djela u PU Istarskoj od 2018. do 2022. godine

Od 1.126 počinitelja kaznenih djela, djeca do 18 godina čine 4,1% (46 djece). Muškog spola bilo je 83,4% počinitelja. U odnosu na 2021. godinu, broj počinitelja stagnira (manje za 0,7%).

Registriranih cestovnih motornih vozila (kao pokazatelj životnog standarda) na dan 31.12.2022.g. u IŽ bilo je ukupno 158.722, od čega 120.468 osobnih vozila. Registrirano je 61,5 osobnih vozila na 100 stanovnika, više nego u RH (47,7/100).

U 2022. godini u IŽ bilo je 124.540 **radio pretplatnika**, odnosno 63,6 na 100 stanovnika (RH 36,2/100) te 115.262 **televizijskih pretplatnika**, 58,8 na 100 stanovnika (RH 32,5/100). U odnosu na 2021.g. veći je broj radio pretplatnika za 1,3% i televizijskih za 1,3%.

Na svakog drugog stanovnika dolazi po jedno registrirano osobno vozilo, radio i televizijska pretplata, što je iznad standarda RH.

10. MALIGNI BOLESTI I PROGRAMI RANOG OTKRIVANJA RAKA

10.1. NOVOTVORINE EVIDENTIRANE U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

U **primarnoj zdravstvenoj zaštiti** IŽ, evidentirano je 32.504 novotvorina, od toga većina kod žena (57,4%). Među njima evidentirano je 36,5% zloćudnih novotvorina, većina također kod žena (53,6%). Kod muškaraca je najčešći rak muških spolnih organa (20,3%) - među kojima najčešće prostata, a kod žena rak dojke (35,8%).

U odnosu na 2021. godinu, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti registrirano je za 9,2% više novotvorina, a za 5,5% više zloćudnih.

U **specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti** evidentirano je 24.269 pregleda zbog novotvorina, od toga 80,8% pregleda u ugovornim ordinacijama. Među njima evidentirano je 35,1% pregleda zbog zloćudnih novotvorina. Najviše je evidentirano pregleda zbog raka dojke (7,8%), a slijedi rak pluća (2,2%), melanom kože (2,0%) i rak završnog debelog crijeva (1,9%).

U odnosu na 2021. godinu, u svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je za 11,7% više novotvorina, a za 11,9% više zloćudnih.

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti, najčešće evidentirani su kod muškaraca rak pluća (3,0% pregleda), a kod žena rak dojke (13,5% pregleda).

Novotvorine kao skupina bolesti čine 12,7% uzroka **hospitalizacija** stanovništva s prebivalištem u Istarskoj županiji u zdravstvenim ustanovama u RH. Zloćudne novotvorine čine 9,7% uzroka hospitalizacija istarskog stanovništva u RH.

U bolnicama u RH zbog novotvorina bilo je 3.701 hospitalizacija (stacionarno liječenje) (18,9/1.000 stanovnika).

Zbog novotvorina hospitalizirano je u RH nešto više muškaraca (50,7%) iz IŽ nego žena, a više muškaraca (54,1%) hospitalizirano je i zbog zloćudnih novotvorina.

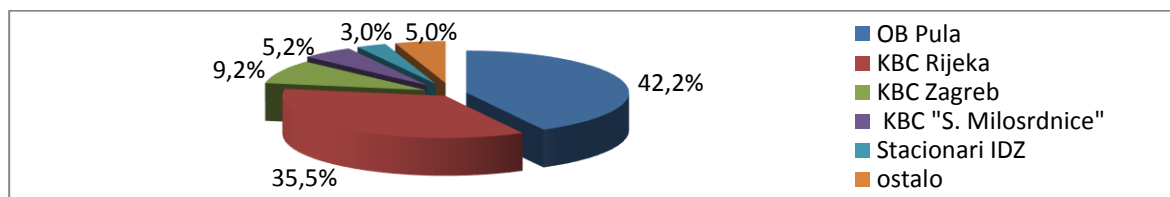
Među hospitaliziranim iz IŽ najčešće zloćudne novotvorine bile su probavnih organa (22,0%), dojke (8,3%), nedovoljno definiranih, sekundarnih i nespecificiranih sijela (7,6%), limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva (7,0%) te dišnih i organa prsnog koša (6,9%).

Muškarci iz IŽ najčešće su u RH hospitalizirani zbog zloćudnih novotvorina: probavnih organa (27,0%) – najčešće debelog, završnog crijeva i anusa (19,1%), urinarnog sustava (10,2%) – najčešće mokraćnog mjehura (7,7%) te dišnih i organa prsnog koša (9,5%) – najčešće traheje, bronha i pluća (6,9%).

Žene iz IŽ su najčešće hospitalizirane zbog zloćudnih novotvorina: probavnih organa (16,8%) – najčešće debelog, završnog crijeva i anusa (11,1%), dojke (16,7%) te ženskih spolnih organa (9,5%) – najčešće jajnika (4,3%).

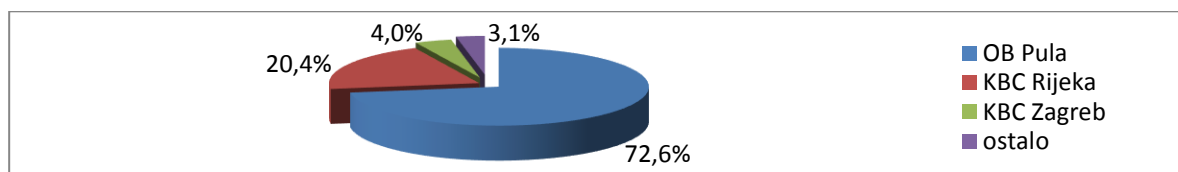
Broj hospitalizacija zbog novotvorina kao i zbog zloćudnih novotvorina raste s dobi, a osobito iznad 40 godina kod žena te iznad 50 godina kod muškaraca.

Najviše hospitalizacija pacijenata iz Istarske županije bilo je u 2022. godini u OB Pula (42,2%), KBC-u Rijeka (35,5%) i KBC-u Zagreb (9,2%).

Slika 1 - Gravitacija pacijenata (stacionarno liječenje) iz IŽ zbog novotvorina prema stacionarnim ustanovama u 2022. godini

U dnevnim bolnicama u RH zbog novotvorina bilo je i 21.474 stanovnika s prebivalištem u Istarskoj županiji. Stanovnici IŽ su 2022.godine najčešće koristili OB Pula (72,6%), KBC Rijeka (20,4%) i KBC Zagreb (4,0%).

Slika 2 - Gravitacija pacijenata (dnevna bolnica) iz IŽ zbog novotvorina prema stacionarnim ustanovama u RH u 2022. godini

Dakle, u ustanovama u IŽ hospitalizirano je 45,2% stanovnika IŽ, a u dnevnim bolnicama 72,6%.

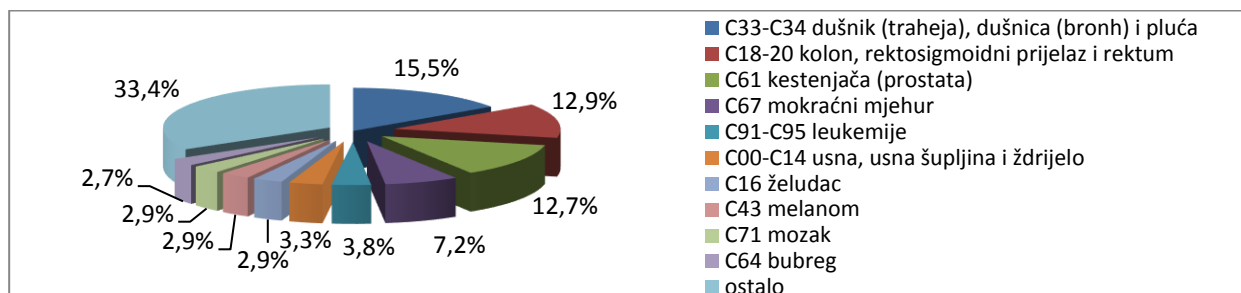
10.2. NOVOOBOLJELI OD RAKA

Prema podacima Registra za rak HZJZ-a 2020. godine (zadnji objavljeni podaci) dijagnosticirano je 1.267 novih bolesnika od raka (invazivni oblici raka bez raka kože), 650 muškaraca (51,5%) i 617 žena (48,5%).

Gruba stopa incidencije za 2020.g. iznosila je 603,9/100.000; 626,0/100.000 za muškarce i 580,7/100.000 za žene. Grube stope incidencije raka su u porastu.

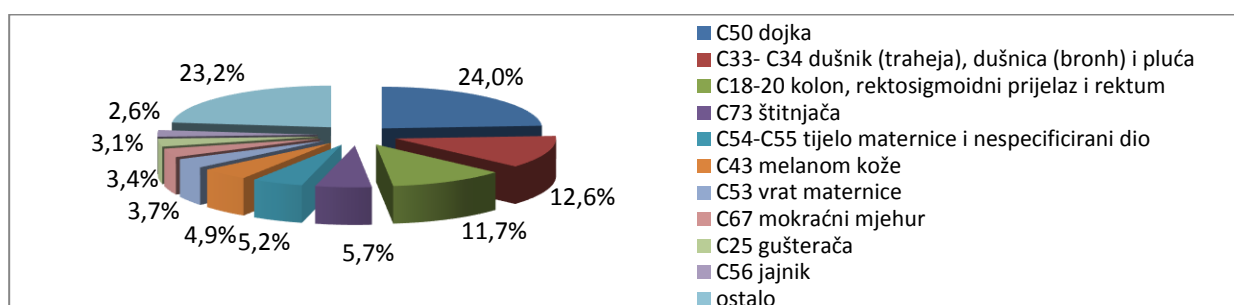
Broj novooboljelih raste s dobi, osobe iznad 65 godina čine 63,6% novooboljelih (u starijoj dobi 70,5% novooboljelih muškaraca i 56,4% žena).

Pet vodećih sijela raka u 2020. g. kod novooboljelih osoba muškog spola u IŽ, koja čine ukupno 61,5% novooboljelih su: bronh i pluća (15,5%), kolon, rektosigmoidalni prijelaz i rektum (12,9%), prostata (12,7%), mokraćni mjehur (7,2%) te leukemije (3,8%).

Slika 1 - Deset vodećih sijela raka kod novooboljelih osoba muškog spola u IŽ u 2020.g.

Pet vodećih sijela raka u žena, od kojih je oboljelo 59,2% žena, su: dojka (24,0%), traheja, bronh i pluća (12,6%), kolon, rektosigmoidalni prijelaz i rektum (11,7%), štitnjača (5,7%) te tijelo maternice (5,2%).

Slika 2 - Deset vodećih sijela raka kod novooboljelih osoba ženskog spola u IŽ u 2020.g.

Kod muškaraca su u porastu grube stope incidencije raka prostate, bronha i pluća, mokraćnog mjehura te kolorektalnog raka, dok su stope za rak želudca u blagom padu.

Kod žena su u porastu grube stope incidencije raka pluća, kolorektalnog raka, raka tijela maternice, dojke i vrata maternice, a u padu su za rak jajnika.

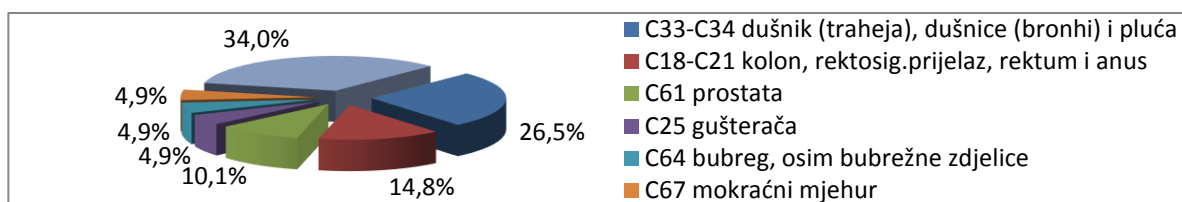
10.3. UMRLI OD RAKA

U IŽ je u 2022. godini od novotvorina umrlo 724 osoba, 432 muškarca i 292 žena, od toga od zloćudnih novotvorina 716 osoba, 427 (59,6%) muškaraca i 289 žena.

Broj umrlih raste s dobi, osobe iznad 65 godina čine 79,1% umrlih od raka.

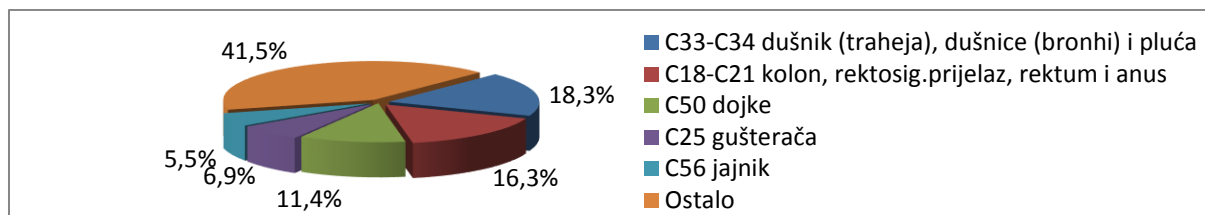
Najčešće sijelo raka među umrlim muškarcima u IŽ 2022. godine bio je rak traheje, bronha i pluća (26,5% umrlih muškaraca od raka), zatim kolorektalni rak (14,8%), rak prostate (10,1%), rak gušterače, rak bubrega odnosno rak mokraćnog mjehura (po 4,9%).

Slika 1 - Pet vodećih malignih bolesti - uzroka smrti osoba muškog spola u Istarskoj županiji u 2022. godini

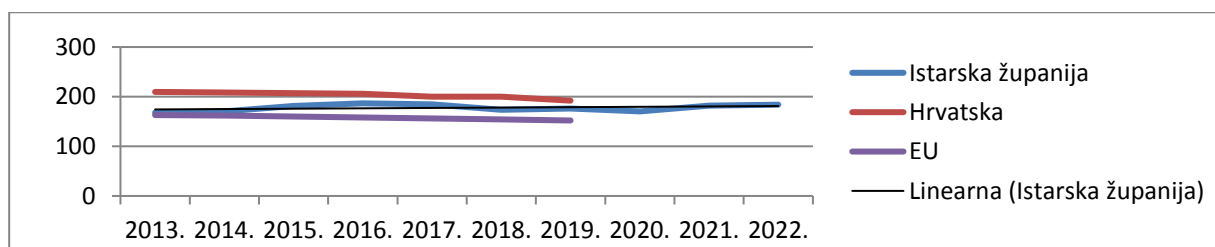
Najčešće sijelo raka kod umrlih žena je rak traheje, bronha i pluća (18,3%), slijedi kolorektalni rak (16,3%), rak dojke (11,4%), gušterače (6,9%) te jajnik (5,5%).

Slika 2 - Pet vodećih malignih bolesti - uzroka smrti osoba ženskog spola u 2022. godini

Gruba stopa mortaliteta od raka 2022.godine bila je za IŽ 365,4/100.000; 450,2/100.000 za muškarce i 268,3/100.000 za žene.

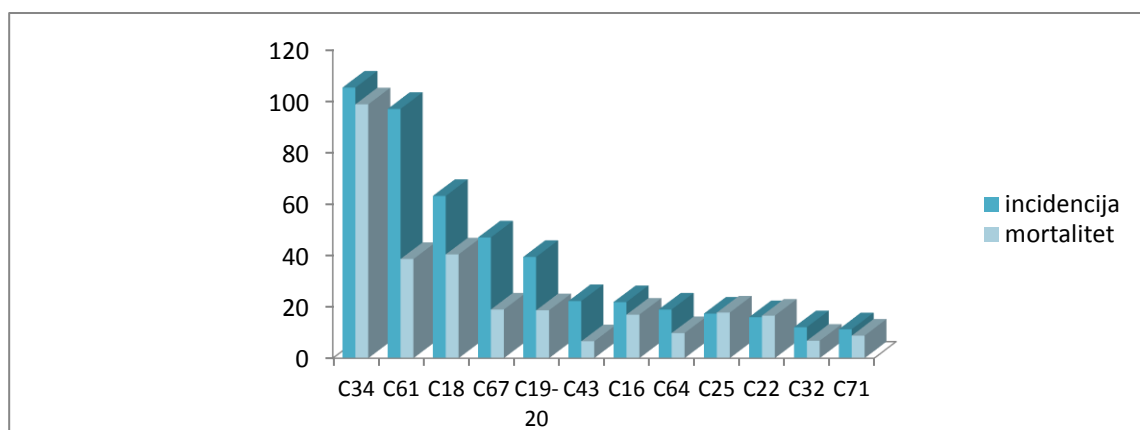
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina za ukupnu dob i za dob 0-64 godina nešto su niže od stopa RH, a veće od EU. Stope za rak traheje, bronha i pluća (ukupna dob i dob 0-64 godina) su bliske RH, a više od EU. Kod raka vrata maternice i kod raka dojke stope (ukupna dob i dob 0-64 godina) su bliske RH i EU. Za kolorektalni rak (ukupna dob i 0-64 g.) stope su više od EU i nešto niže od RH. Stope za bolesti vezane uz pušenje (obuhvaćaju rak usne šupljine, ždrijela, jednjaka, grkljana i pluća, srčani infarkt, kroničnu ishemičnu bolest srca, cerebrovaskularne bolesti, kronične bolesti donjeg dišnog sustava) su veće za IŽ i RH u odnosu na EU.

Slika 3 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

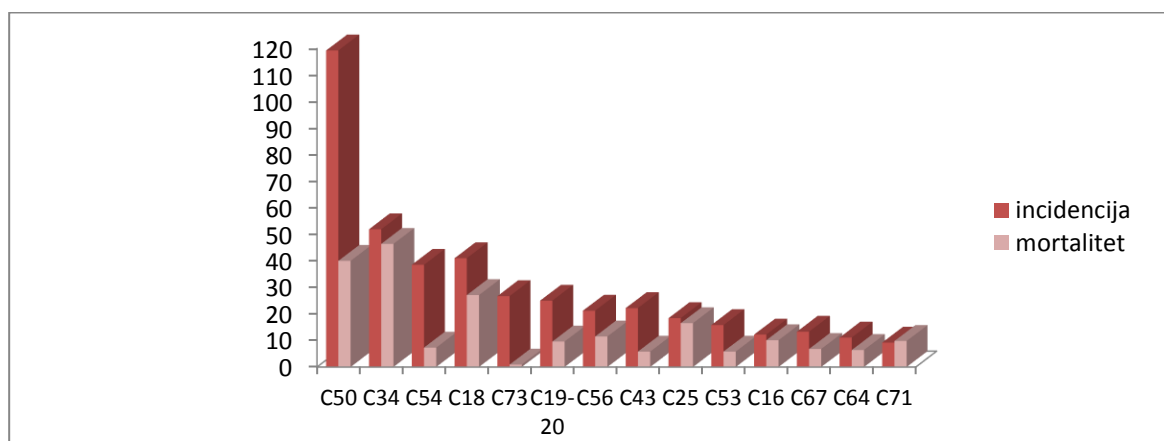
Omjer smrti zbog raka i novih slučajeva raka (prosjeak 2016.-2020.godine) bio je 0,56 (muški 0,63 i ženski 0,49). Poželjna vrijednost omjera je ispod 0,45, a prihvatljiva ispod 0,5. Visoki omjer umrlih u odnosu na novooboljele uočljiv je kod muškaraca posebno za rak jetre (1,04), gušterače (1,02), bronha i pluća (0,94), mozga (0,78), želuca (0,78), debelog crijeva (0,64), grkljana (0,56) i rak bubrega (0,52). Kod muškaraca poželjna je vrijednost ostvarena za prostate (0,40), mokraćnog mjehura (0,40) i melanoma (0,30), a prihvatljiva vrijednost rektosigmoidnog prijelaza i rektuma (0,47).

Slika 4 - Vodeća sijela raka kod novooboljelih osoba muškog spola iz IŽ - incidencija i mortalitet (prosjeak 2016.-2020. godina) – stopa na 100.000

Visoki omjer umrlih u odnosu na novooboljele kod žena vidljiv je za rak mozga (1,07), gušterače (0,90), bronha i pluća (0,89), želuca (0,83), debelog crijeva (0,66), bubrega (0,58), jajnika (0,54) i mokraćnog mjehura (0,51). Kod žena poželjna je vrijednost ostvarena za rak rektosigmoidnog prijelaza i rektuma (0,38), vrata maternice (0,37), dojke (0,34), melanoma (0,26), trupa maternice (0,19) i štitnjače (0,03).

Slika 5 - Vodeća sijela raka kod novooboljelih osoba ženskog spola u IŽ – incidencija i mortalitet (prosjeak 2016.-2020. godina) – stopa na 100.000

10.4. NACIONALNI PROGRAMI

10.4.1. RANO OTKRIVANJE RAKA DEBELOG CRIJEVA

Prema podacima iz NPP aplikacije u **petom ciklusu** Nacionalnog programa **ranog otkrivanja raka debelog crijeva** od svibnja 2021. godine do prosinca 2022. godine (ciklus se nastavlja-nepotpuni podaci), Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije (NZZJZIŽ) poslao je 71.586 poziva na uključivanje u Program osobama oba spola rođenima od 1947. do 1971.godine, odazvalo se 30,6% populacije (RH 28,7%).

Testirano je 11.200 uzoraka stolice odnosno 21,5% testiranih (RH 19,1%). Nalaz je bio pozitivan kod 358 osoba (3,2%), od toga 204 (4,3%) kod muškaraca i 154 (2,4%) kod žena.

10.4.2. RANO OTKRIVANJE RAKA DOJKE

U 2022.g. u Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke bile su uključene 2 mamografske jedinica i to na lokalitetima: Pazin i Pula.

U **sedmom ciklusu** Nacionalnog programa **ranog otkrivanja raka dojke** na mamografiju su pozivane žene rođene od 1952. do 1971.godine. Od ožujka 2021. godine do prosinca 2022. godine, NZZJŽ je na mamografski pregled pozvao 28.326 žena. Uvedeno je 14.750 nalaza.

11. KARDIOVASKULARNE BOLESTI I DIJABETES

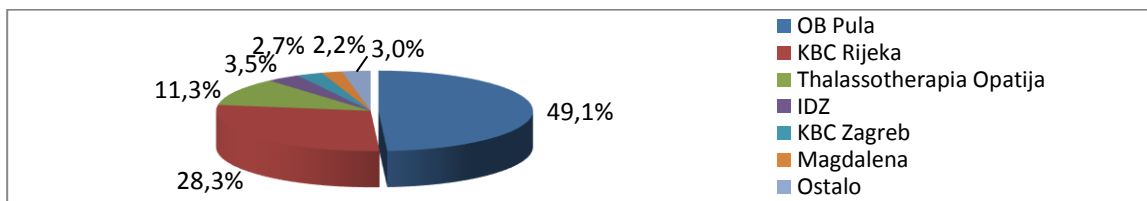
11.1. KARDIOVASKULARNE BOLESTI

11.1.1. KARDIOVASKULARNE BOLESTI EVIDENTIRANE U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

U **primarnoj zdravstvenoj zaštiti** IŽ registrirano je 105.292 bolesti cirkulacijskog sustava. Većina bolesti je registrirana kod žena (52,8%). Više od polovine (52,3%) registriranih čine hipertenzivne bolesti, kako kod muškaraca tako i kod žena. U odnosu na 2021.godinu, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti registrirano je za 0,8% više kardiovaskularnih bolesti.

U **specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti** registrirano je ukupno 22.015 kardiovaskularnih bolesti, od toga 75,1% u ugovornim ordinacijama. Najčešće su registrirane bolesti vena - embolija, tromboza, varices (28,4%), zatim hipertenzivne bolesti (27,4%), druge srčane bolesti (19,3%) i druge ishemične bolesti srca (7,7%). U odnosu na 2021. godinu, u svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je za 2,2% manje kardiovaskularnih bolesti. U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti, najčešće su kod muškaraca evidentirane hipertenzivne bolesti (27,6%), a kod žena bolesti vena (34,9% pregleda).

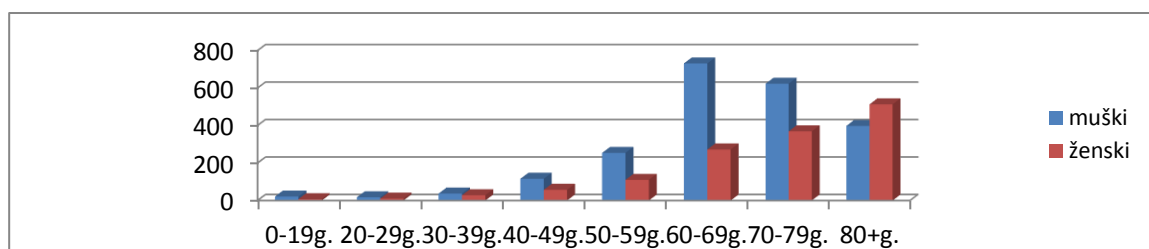
Stanovništvo IŽ zbog bolesti cirkulacijskog sustava u 2022.g. najčešće je hospitalizirano u OB Pula (49,1%), KBC Rijeka (28,3%) i Thalassoterapiji Opatija (11,3%).

Slika 1 - Gravitacije hospitaliziranih stanovnika Istarske županije zbog bolesti cirkulacijskog sustava u 2022. godini

Među hospitaliziranim stanovništvom IŽ u **zdravstvenim ustanovama u RH** bolesti cirkulacijskog sustava su druga vodeća skupina bolesti po broju hospitaliziranih bolesnika (13,1%), nakon novotvorina.

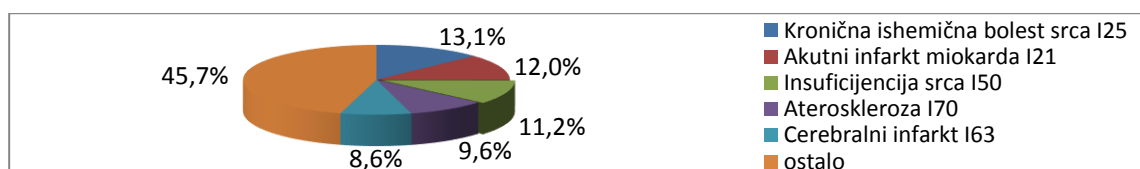
U 2022.g. u zdravstvenim ustanovama u RH bilo je ukupno 3.563 hospitalizacija stanovnika IŽ zbog bolesti cirkulacijskog sustava: 61,7% muškaraca i 38,3% žena. U dobi iznad 60 godina je 81,6% hospitaliziranih, a iznad 70 godina 53,4%.

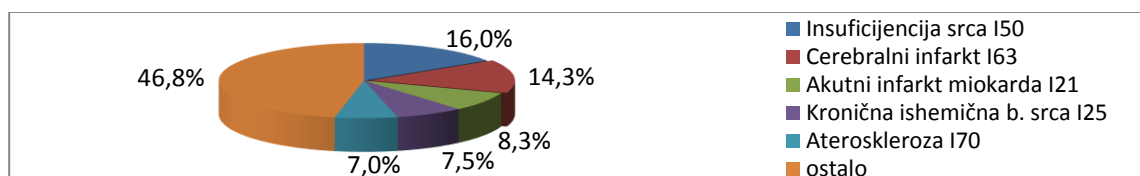
Slika 2 - Hospitalizacije zbog kardiovaskularnih bolesti stanovništva IŽ u zdravstvenim ustanovama u RH u 2022. godini po dobi i spolu (bez rehabilitacije)

Vodeće dijagnoze kod hospitaliziranih osoba iz IŽ su: ishemične bolesti srca (26,2%, posebno kronična ishemična bolest srca s udjelom od 10,9% i akutni infarkt miokarda s udjelom od 10,6%) i cerebrovaskularne bolesti (17,9%, posebno cerebralni infarkt (10,8%)).

Vodeće dijagnoze kod hospitaliziranih muškaraca iz IŽ u RH bile su kronična ishemična bolest srca (13,1%) i akutni infarkt miokarda (12,0%), a kod hospitaliziranih žena insuficijencija srca (16,0%) i cerebralni infarkt (14,3%).

Slika 3 - Vodeće dijagnoze kod hospitaliziranih osoba muškog spola iz IŽ u RH zbog bolesti cirkulacijskog sustava u 2022.g.

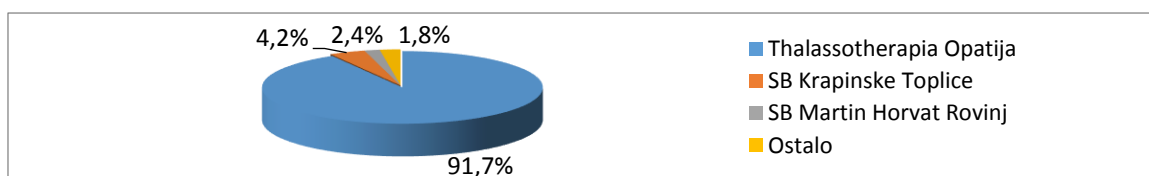
Slika 4 - Vodeće dijagnoze kod hospitaliziranih osoba ženskog spola iz IŽ u RH zbog bolesti cirkulacijskog sustava u 2022.g.

U razdoblju 2013.-2022. hospitalizacije stanovništva IŽ u bolnicama u RH zbog cerebrovaskularnih bolesti su u blagom, a zbog ishemičnih bolesti srca u jačem padu (osim akutnog infarkta miokarda koji, nakon blagog rasta do 2019.g., sada stagnira).

U odnosu na lani, u 2022. godini bilo je više hospitalizacija zbog bolesti cirkulacijskog sustava (za 2,3%).

Zbog bolesti cirkulacijskog sustava i vezanih Z dijagnoza **rehabilitirano** je 168 osoba (2021.g. 179), a 74,4% rehabilitiranih bili su muškog spola. Najčešće dijagnoze su bile prisutnost srčanih i krvožilnih usadaka (implantata) i presađenih dijelova (Z95) – 94,6%.

Rehabilitacija zbog bolesti cirkulacijskog sustava provedena je kod 91,7% osoba u Thalassotherapiji Opatija, 4,2% u Krapinskim Toplicama i 2,4% u SB Rovinj.

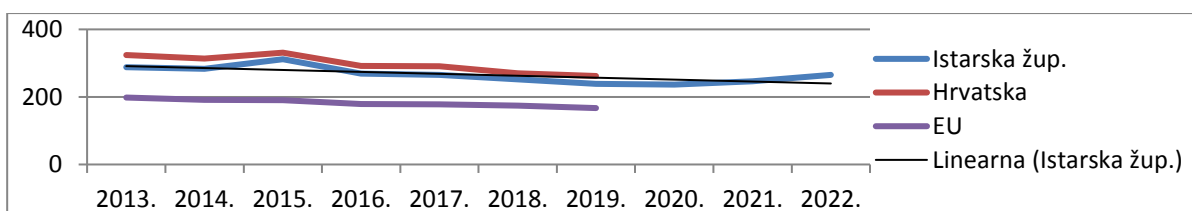
Slika 5 - Gravitacije hospitaliziranih zbog rehabilitacije stanovnika Istarske županije zbog bolesti cirkulacijskog sustava i vezanih Z dijagnoza u 2022. godini

11.1.2. UMRILI ZBOG KARDIOVASKULARNIH BOLESTI

Bolesti cirkulacijskog sustava su vodeća skupina uzroka smrti u IŽ zbog kojih je u 2022. godini umrlo 1.240 osoba, 569 muškaraca i 671 žena. Unutar ove skupine najbrojnije su bile ishemične bolesti srca (49,6%), ostali oblici srčane bolesti (19,2%) te cerebrovaskularne bolesti (13,0%), a ova su tri dijagnostička entiteta vodeća kod oba spola.

Međutim, pojedinačne dijagnoze uzroka smrti ukazuju na razliku između muškaraca i žena: od akutnog infarkta miokarda umire više muškaraca (125 osoba, 22,0%) nego žena (79 osoba, 11,8%), a od kronične ishemične bolesti srca umire veći broj žena (216, 32,2%) nego muškaraca (195, 34,3%).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava za ukupnu dob i za dob 0- 64 su nešto niže od hrvatskih, ali više od europskih stopa.

Slika 1 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od ishemične bolesti srca za ukupnu dob su više od RH i EU, a za dob 0-64 godine su slične stopama u RH, a više od stopa u EU. Dobno-standardizirane stope smrtnosti od cerebrovaskularnih bolesti i za ukupnu dob i za 0-64 godine su niže od stopa RH, a blizu stopa EU.

11.2. DIABETES MELLITUS

11.2.1. PODACI O OBOLJELIMA IZ CRODIAB REGISTRA HZJZ-A

U IŽ je u 2022.g. novo otkriveno 2.018 osoba sa šećernom bolesti (stopa incidencije 1.033,6/100.000). U registru je do 2022.g. ukupno evidentirano 20.474 osoba iz IŽ (stopa prevalencije 10.486,7/100.000). Kod većine novotkrivenih (82,8%) i većine ukupnog broja osoba sa šećernom bolesti (83,5%) radi se o tipu 2 bolesti. Oboljeli su u prosjeku prekomjerne tjelesne mase, bolest je bila granično zadovoljavajuće regulirana (6,5% <HbA1c <7,5%).

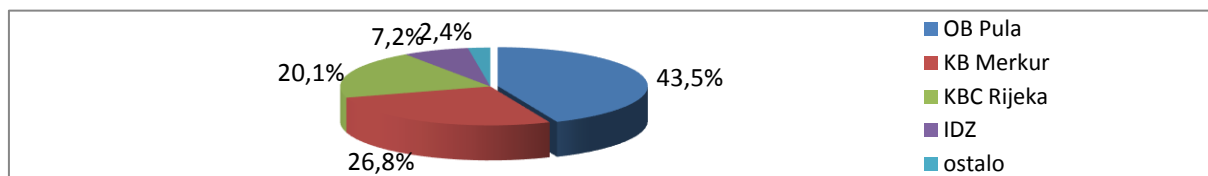
U 2022.godini novootkrivena je šećerna bolest kod 1,0% stanovništva IŽ, a 10,5% stanovništva ima šećernu bolest. Na žalost, broj neotkrivenih i loše reguliranih je velik - smatra se da je u RH šećerna bolest otkrivena samo kod 60% oboljelih, a samo 53% otkrivenih postiže ciljeve liječenja (HbA1c ≤ 7%).

11.2.2. DIABETES MELLITUS EVIDENTIRAN U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

U **primarnoj zdravstvenoj zaštiti** u IŽ registrirano je 22.606 oboljelih od šećerne bolesti, za 2,8% više nego 2021.g., a većinu (52,8%) čine osobe muškog spola.

U **specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti** u IŽ registrirano je 3.521 osoba oboljelih od šećerne bolesti, za 31,3% manje nego u 2021. g.

Stanovništvo IŽ zbog šećerne bolesti u 2022.g. najčešće je hospitalizirano u OB Pula (43,5%), KB Merkur (26,8%) i KBC Rijeka (20,1%). U dnevnim bolnicama stanovništvo IŽ zbog šećerne bolesti u 2022.g. najčešće je boravilo u OB Pula (72,1%), KB Merkur (16,7%) i KBC Rijeka (7,4%).

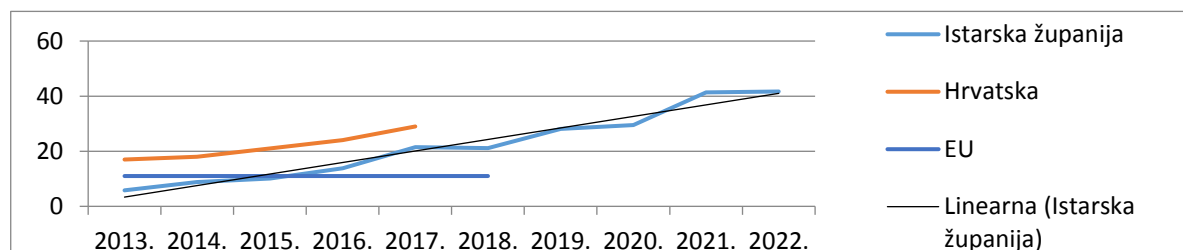
Slika 1 - Gravitacija pacijenata s prebivalištem u Istarskoj županiji hospitaliziranih zbog šećerne bolesti (E10-E14) po ustanovama u RH u 2022. godini

U 2022. godini u zdravstvenim ustanovama u RH hospitalizirano je 209 (lani 213) osoba iz IŽ zbog šećerne bolesti, 53,6% muškaraca, a 80,4% hospitaliziranih osoba je u dobi iznad 50 godina. U dnevnim bolnicama u RH bilo je 1.362 (lani 1.580) boravaka stanovnika IŽ.

11.2.3. UMRILI OD DIABETESA MELLITUSA

Zbog šećerne bolesti kao osnovnog uzroka smrti stanovništva IŽ u 2022. godini umrlo je 205 osoba (7,0% umrlih), 87 muškarca i 118 žena. U 2021. godini zbog šećerne bolesti umrlo je 194 osoba. Dijabetes se u Istarskoj županiji nalazi na drugom mjestu među vodećim uzrocima smrti ukupno umrlih te također na drugom mjestu kod starijih od 65 godina.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od dijabetesa melitusa su u velikom porastu, niže su od hrvatskih, ali više od europskih stopa.

Slika 1 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od dijabetesa melitusa, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

12. MENTALNE BOLESTI I BOLESTI JETRE

12.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI

12.1.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI EVIDENTIRANI U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

Od mentalnih bolesti i poremećaja, u **primarnoj zdravstvenoj zaštiti**, u IŽ registrirano je 42.882 oboljelih (0,8% više nego u 2021.g.), većina kod žena (62,3%).

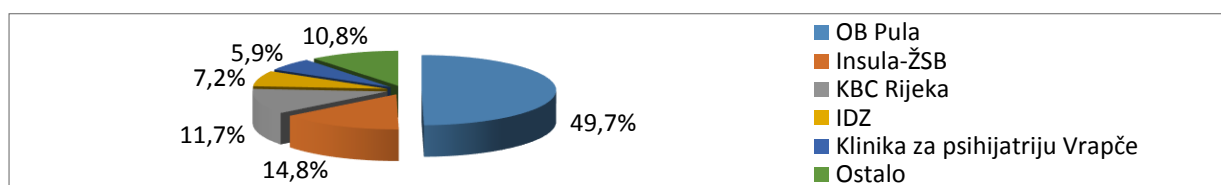
Većinu bolesti iz ove skupine čine neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatotropni poremećaji (42,4%), slijede afektivni poremećaji (21,0%), bihevjoralni sindromi

(10,7%), shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (7,1%) te organski i simptomatski duševni poremećaji (7,0%), koji uključuju demencije (4,2%).

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u IŽ registrirano je 10.969 oboljelih, što čini 3,9% u ukupno evidentiranim pregledima u svim ordinacijama SKZZ. Većinu bolesti čine neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatotropni poremećaji (33,5%), zatim shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (19,6%) te demencije (6,7%).

U odnosu na 2021. godinu, u svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je za 7,9% manje mentalnih bolesti i poremećaja.

Stanovništvo IŽ zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u 2022.g. najčešće je **hospitalizirano** u OB Pula (49,7%), Insuli Rab (14,8%) i KBC Rijeka (11,7%).

Slika 1 - Gravitacije hospitaliziranih stanovnika Istarske županije zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u 2022. Godini

Kod stanovništva IŽ u zdravstvenim ustanovama u RH u 2022.g. bilo je ukupno 1.446 hospitalizacija zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, od toga 55,9% kod muškaraca, a većina hospitaliziranih je u dobi od 30 do 69 godina (65,1%).

Vodeće dijagnoze kod muškaraca iz IŽ hospitaliziranih u RH su duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (23,1%), shizofrenija (13,7%) te reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (8,2%). Kod hospitaliziranih žena vodeće su dijagnoze depresivni poremećaji F32-F33 (15,8%), reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (8,1%) i shizofrenija (7,8%).

Djeca i mladi do 19 godina hospitaliziraju se najčešće zbog poremećaja u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (49,2%) te akutnih i prolaznih psihotičnih poremećaja (15,6%).

Stanovnici IŽ u dnevne bolnice zbog duševnih poremećaja najčešće gravitiraju u OB Pula (58,3%) i KBC Rijeka (33,9%).

U dnevnim bolnicama u RH evidentirano je 3.188 boravaka zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, od toga 53,6% kod muških osoba. U odnosu na prethodnu godinu u dnevnim bolnicama registrirano je 35,0% manje boravaka. Većina boravaka u dnevnoj bolnici bila je kod osoba u dobi 40-59 godina (52,9%).

U dnevne bolnice muškarci najčešće dolaze zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (25,0%) i shizofrenije (21,5%), a žene zbog reakcije na teški stres i poremećaja prilagodbe (26,0%) i depresivnih poremećaja F32-F33 (14,6%).

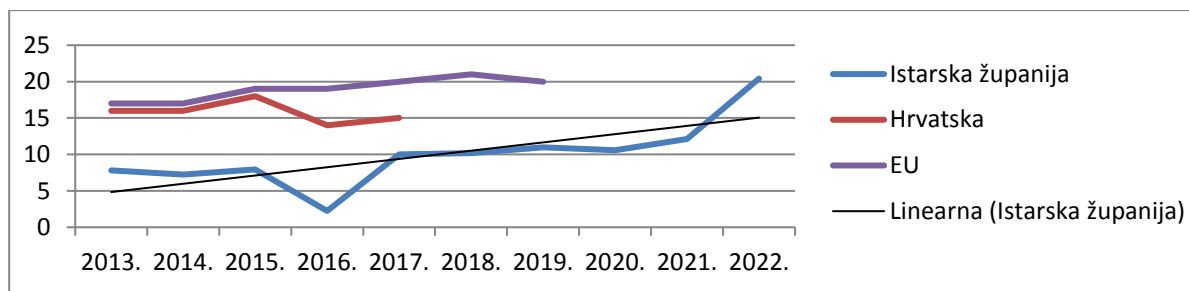
Djeca i mladi do 19 godina u dnevnim bolnicama najčešće su boravili zbog bihevioralnih sindroma vezanih uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (35,9%), poremećaja psihološkog razvoja (35,4%) te zbog poremećaja u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji te (22,7%).

12.1. MENTALNE BOLESTI I POREMEĆAJI KAO UZROK SMRTI

Od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja kao osnovnog uzroka smrti stanovnika IŽ u 2022. godini umrle su 92 osobe (2021.g. 57), najčešće zbog demencije (79,3%), a većina umrlih od duševnih poremećaja su žene (69,6%).

Od 2013. do 2017.g. umrlo je 151 osoba, a od 2018. do 2022.g. 275 osoba (što je za 82,1% više umrlih).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u IŽ su u porastu, za ukupnu dob su niže od stopa RH i EU, a za dob do 64 g. slične RH i EU.

Slika 1 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

U 2022. godini je zbog slučajnog otrovanja i izlaganja narkoticima i psihodislepticima (halucinogenima) zabilježeno 2 smrti i to kod muškog spola.

12.2. BOLESTI JETRE

12.2.1. BOLESTI JETRE EVIDENTIRANE U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

U **primarnoj zdravstvenoj zaštiti** u 2022.g. evidentirano je 3.086 bolesti jetre (2,0% više nego u 2021. godini. Većina evidentiranih bolesti bila je kod muškaraca (60,6%).

U **specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti** u IŽ registrirano je 615 oboljelih od bolesti jetre (6,5% manje nego 2021.g.). Većinu čine muškarci (63,4%). U dobnoj skupini 20-64 godine je 61,0% registriranih pacijenata.

U 2022.g. u **zdravstvenim ustanovama u RH** zbog bolesti jetre hospitalizirano je 113 osoba s prebivalištem u IŽ, većinom muškarci (65,5%). Najčešće dijagnoze su alkoholna bolest jetre (40,7% hospitaliziranih) te fibroza i ciroza jetre (32,7%). Većina hospitaliziranih je bila u dobi iznad 60 godina (65,5%).

12.2.1. BOLESTI JETRE KAO UZROK SMRTI

Od bolesti jetre umrle su 63 osoba (većina (56) muškarci), a vodeći uzrok je alkoholna bolest jetre (42).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti uzroka smrti povezanih s alkoholom za ukupnu dob su niže od hrvatskih, ali nešto više od europskih stopa. Dobno-standardizirane stope smrtnosti od kronične bolesti jetre i ciroze za ukupnu dob niže su od stopa RH i veće od EU. Dobno-standardizirane stope smrtnosti od kronične bolesti jetre i ciroze za dob 0-64 godine niže su od stopa RH i slične EU

13. OZLJEDE I OTROVANJA

13.1. OZLJEDE I OTROVANJA EVIDENTIRANE U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

U 2022.g. u **primarnoj zdravstvenoj zaštiti** (obiteljski liječnici i pedijatri) registrirano je 38.883 ozljeda i otrovanja (8,4% više nego lani). Većinom dominiraju prijelomi (19,1%), ostale ozljede ručnog zgloba i šake (15,2%) te dislokacije, uganuća i nategnuća (12,8%).

Kod osoba muškog spola najčešće su ostale ozljede ručnog zgloba i šake (ne uključuju prijelome, dislokacije, uganuća ni nategnuća), a kod ženskog spola prijelomi.

U 2022.g. prema vanjskim uzrocima ozljeda i otrovanja većinom dominiraju padovi (40,7%) i izloženost neživim mehaničkim silama (22,5%).

U 2022.g. u ugovornim ordinacijama u **specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti** (bez objedinjenog hitnog prijema-OHBP) registrirano je 19.284 ozljeda i otrovanja. Prijelomi sa 40,4% su najčešće evidentirani, a uganuća čine 19,9%.

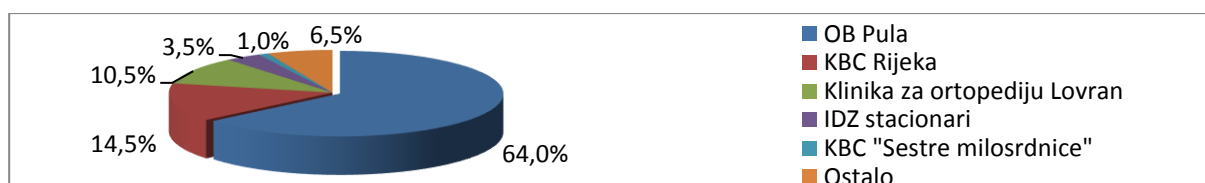
U odnosu na 2021.godinu, registrirano je za 1,7% manje ozljeda i otrovanja.

Prijelomi u starijoj dobi čine 34,0% ukupno evidentiranih prijeloma u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti (bez OHBP-a).

U 2022.g. na **OHBP-u** registrirano je 3.223 ozljeda i otrovanja (29,8% manje nego lani), a na **hitnoj medicinskoj pomoći (HMP)** 7.243 ozljeda i otrovanja (10,4% više nego lani).

Gruba procjena pokazuje da se u 2022. godini putem OHBP-a zbrinulo 8,3% ozljeda i otrovanja, a 18,6% putem hitne medicinske pomoći. Također podaci pokazuju da se 96,7% namjerno nanesenih ozljeda zbrinjava putem hitne medicinske pomoći. Nesreće pri prijevozu zbrinjavaju se 45,7% putem hitne medicinske pomoći i 15,3% putem OHBP-a.

Stanovništvo IŽ zbog ozljeda i otrovanja (bez rehabilitacije) u 2022.g. najčešće je **hospitalizirano** u OB Pula (64,0%), KBC Rijeka (14,5%) i Klinici za ortopediju Lovran (10,5%).

Slika 1 - Gravitacije hospitaliziranih stanovnika Istarske županije zbog ozljeda i otrovanja u 2022. godini (bez rehabilitacije)

U 2022.g. u bolnicama u RH bilo je ukupno 1.792 hospitalizacija stanovnika IŽ zbog ozljeda i otrovanja: 53,2% muškaraca i 46,8% žena.

Vodeće podskupine i dijagnoze kod hospitaliziranih muškaraca u ovoj skupini su: ozljede koljena i potkoljenice (17,2%) među kojima dominira prijelom potkoljenice uključujući nožni zglob s 9,5% ozljeda kod muškaraca, zatim ozljede glave (14,0%), među kojima intrakranijalne ozljede (7,9% ozljeda kod muškaraca); na trećem mjestu su ozljede kuka i bedra (13,5%) s vodećom dijagnozom prijelom bedrene kosti (12,8% ozljeda).

Kod žena iz IŽ hospitaliziranih u RH zbog ozljeda i otrovanja vodeće su podskupine i dijagnoze: ozljede kuka i bedra (37,5%) s vodećom dijagnozom prijelom bedrene kosti (36,5% ozljeda); zatim ozljede koljena i potkoljenice (13,7%), gdje dominira prijelom potkoljenice

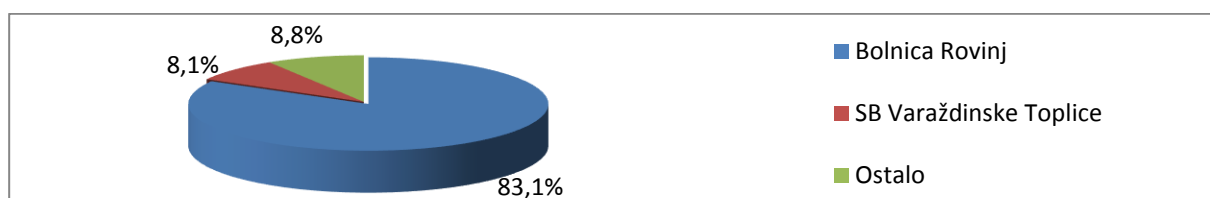
uključujući nožni zglob s 10,6% ozljeda kod žena, slijede komplikacije kirurške i medicinske skrbi (12,5%).

Djeca i mladi do 19 godina hospitaliziraju se najčešće zbog ozljede lakta i podlaktice (30,7%), ozljeda glave (15,6%) te ozljeda koljena i potkoljenice (11,8%). Starije osobe (70 i više godina) najčešće su hospitalizirane zbog ozljede kuka i bedra (51,1%), komplikacija kirurške i medicinske skrbi (10,4%) te ozljeda glave (10,1%).

U dobi iznad 50 godina je više od polovine (52,1%) hospitaliziranih muškaraca, a većina (72,2%) hospitaliziranih žena. Više od trećine (39,2%) hospitalizacija bilo je u starijoj dobi (70 i više godina).

Među vanjskim uzrocima hospitalizacija stanovništva IŽ u zdravstvenim ustanovama u RH (bez rehabilitacije) vodeći su padovi (50,4%) i kod žena (60,3% hospitalizacija kod žena) i kod muškaraca (41,7%), slijede nezgode pri prijevozu (21,7%, odnosno 26,4% kod muškaraca i 16,2% kod žena).

Stanovnici IŽ najčešće su zbog ozljeda **rehabilitirani** u Bolnici Rovinj (83,1%), a slijede SB Varaždinske toplice (8,1%).

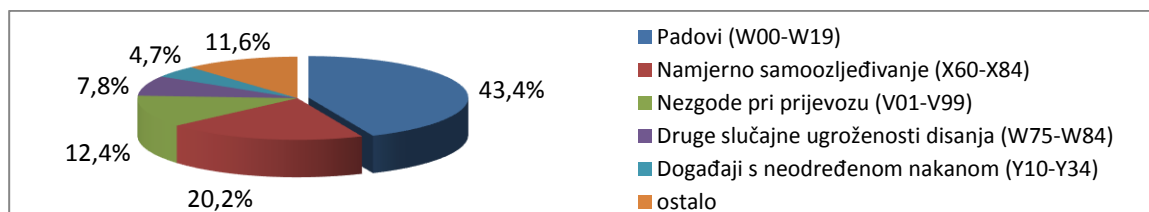
Slika 2 - Gravitacije hospitaliziranih stanovnika Istarske županije u cilju rehabilitacije zbog ozljeda i otrovanja u 2022. godini

Na rehabilitaciji zbog ozljeda bilo je 136 stanovnika IŽ (69,1% žena). Najčešće su bili na rehabilitaciji zbog prijeloma bedrene kosti (69,9%) i prijeloma potkoljenice, uključujući nožni zglob (16,2%).

Većina stanovništva IŽ rehabilitiranog u RH radi ozljeda bila je u dobi iznad 50 godina (87,5%). Također je u dobi iznad 50 godina bila većina (89,8%) rehabilitiranih zbog nezgode pri prijevozu (pješač).

13.2. NASILNE SMRTI

U 2022. godini među stanovništvom IŽ od nasilnih smrti umrlo je ukupno 129 osoba, od čega 57,4% muškaraca. Najveći udio umrlih od nasilnih smrti odnosi se na padove (43,4%), zatim namjerno samoozljeđivanje (20,2%) i nezgode pri prijevozu (12,4%).

Slika 1 - Vodeći uzroci nasilnih smrti stanovništva Istarske županije u 2022. g.

Najviše muškaraca umrlo je zbog padova (27,0%), namjernog samoozljeđivanja (25,7%) i nezgoda pri prijevozu (20,3%), a najviše žena zbog padova (65,5%), namjernog samoozljeđivanja (12,7%) i druge slučajne izloženosti disanja (9,1%).

U dobi od 1-29 godina zbog nasilne smrti umrlo je 6 osoba (od toga 4 muškog spola); 3 zbog nezgoda pri prijevozu.

U dobi 30-64 godine nasilnom smrti umrle su 34 osoba (27 muškaraca i 7 žena), najčešće od namjernog samoozljeđivanja (13 osoba, 10 muškaraca i 3 žene) i nezgoda pri prijevozu (6, 6 muškog spola) odnosno događaja s neodređenom nakanom (6, 4 muškog spola).

U dobi iznad 65 godina nasilnom smrti umrlo je 89 osoba (43 muškaraca i 46 žena), vodeći uzrok smrti bili su padovi (54 ukupno, 19 muškaraca i 35 žena).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od ozljeda i otrovanja u IŽ slične su stopama RH, a nešto veće od EU.

Na području Istarske županije u 2022. godini broj cestovnih prometnih nesreća s ozlijeđenim osobama bio je 605 što je u odnosu na 2021. godinu više za 13,1% i veći je broj cestovnih prometnih nesreća s poginulim osobama (15 u odnosu na lanijskih 14).

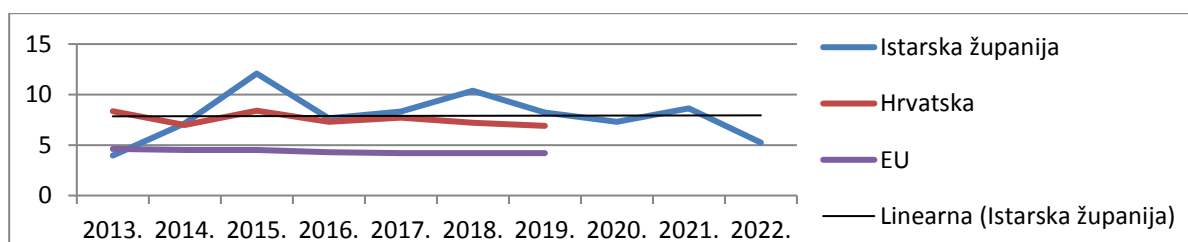
Na području Istarske županije u 2022. godini broj ozlijeđenih u cestovnim prometnim nesrećama bio je 738 što je u odnosu na 2021. godinu više za 15,5%, a poginuo je isti broj osoba (17) kao u 2021.g. (17).

U 2022.g. bilo je u IŽ 1.693 prometnih nesreća, za 7,2% više nego 2021. U većini nesreća nije bilo ozlijeđenih (64,3%), nesreća s ozlijeđenim osobama bilo je 34,8%, a s poginulim osobama 0,9% nesreća. Među 738 ozlijeđenih, većina je bila lakše ozlijeđena (84,1%), a 15,9% osoba bilo je teže ozlijeđeno. Broj prometnih nesreća zbog brzine bio je 20,2%, sa 8 poginulih. Broj prometnih nesreća zbog nepoštivanja prednosti prolaska i crvenog svjetla bio je 337 (19,9% nesreća), a zbog nepropisnog pretjecanja i obilaženja 68 (4,0%). Ukupno alkoholiziranih vozača koji su skrivili prometnu nesreću bilo je 233 ili 9,6% vozača sudionika prometnih nesreća, a ukupno je bilo 10,0% alkoholiziranih vozača među sudionicima prometnih nesreća. Bez sigurnosnog pojasa bilo je 76 sudionika prometnih nesreća, 3 poginula i 40 ozlijeđenih. Bez zaštitne kacige bilo je 5 sudionika prometnih nesreća, niti jedna poginula osoba i 5 ozlijeđenih.

Od nezgoda pri prijevozu među stanovnicima IŽ u razdoblju od 2018. do 2022. godine umrle su ukupno 102 osobe, 86 muškaraca i 16 žena. Muškarci su najčešće poginuli kao osoba u automobilu (36,0%), odnosno motociklist (19,8%) i pješak (18,6%), a žene kao pješak (11) odnosno osoba u automobilu (4).

Vodeći vanjski uzroci smrti od nezgoda pri prijevozu u razdoblju od 2018. do 2022. godine bili su: osoba u automobilu (34,3%), pješak (26,5%), motociklist (16,7%) i ostale nezgode u kopnenom prijevozu (15,7%), posebno osobe u posebnom vozilu (poljoprivreda) - 8,8%).

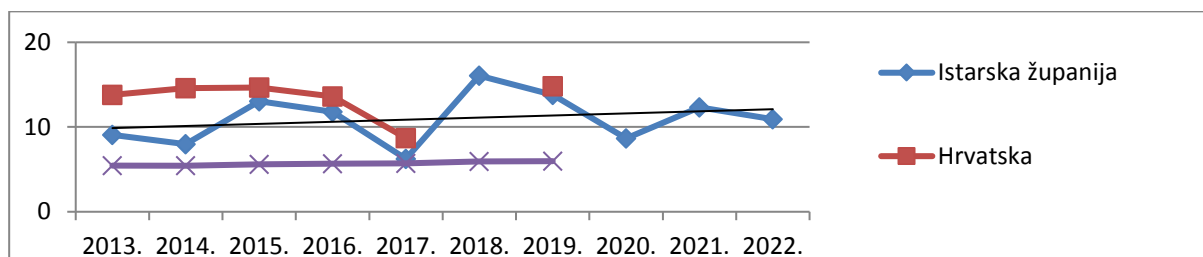
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od nezgoda pri prijevozu motornim vozilom slične su stopama RH, više od stopa EU.

Slika 2 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od nezgoda pri prijevozu motornim vozilom, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

Među stanovnicima IŽ, u 2022.g. evidentirano je 56 smrti zbog padova (1 manje nego 2021.), a u razdoblju od 2018. do 2022. godine pad kao uzrok smrti evidentiran je kod ukupno 299 osoba (63,2% žene). Najčešće vrste padova u razdoblju od 2018. do 2022. godine bili su nespecificirani pad (32,1%), pad na istoj razini prilikom okliznuća, spoticanja i posrtanja (30,4%) i drugi pad na istoj razini (18,7%).

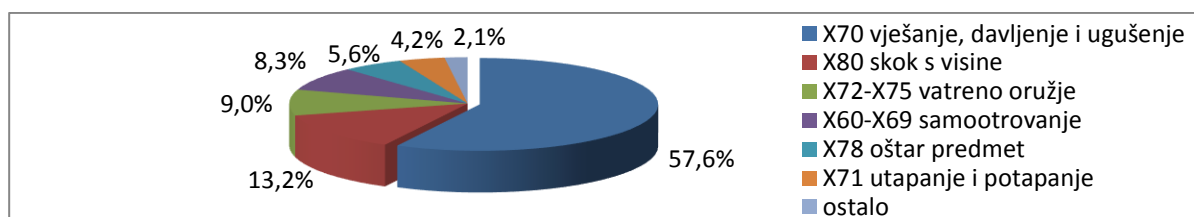
Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog padova su u porastu, bliže stopama RH, a veće od EU za ukupnu dob, dok su za dob 0-64 g. slične EU.

Slika 3 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti uslijed padova, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

U 2022.g. uz 27 dovršenih samoubojstava bilo je i 44 pokušaja samoubojstva. U posljednje dvije godine bilo je 143 samoubojstva, a većinu samoubojstva pokušali su ili dovršili muškarci (53,1%).

Najčešći načini samoubojstva u razdoblju od 2018. do 2022. godine bili su vješanje, davljenje i ugušenje (57,6%), skok s visine (13,2%) i vatreno oružje (9,0%).

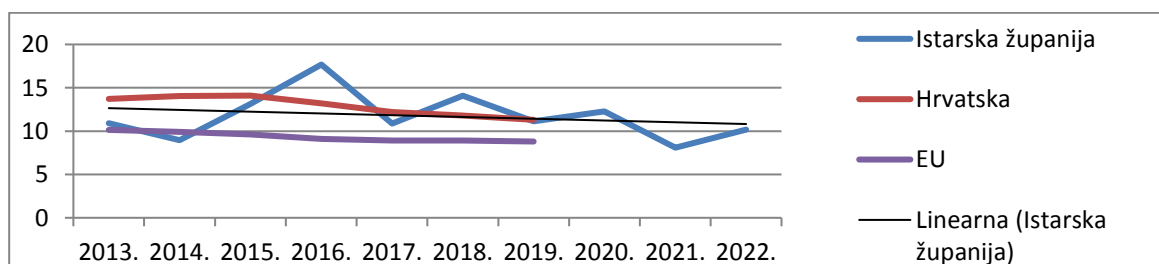

Slika 4 - Najčešći načini samoubojstava kao uzroka smrti stanovnika Istarske županije oba spola ukupno od 2018. do 2022.g.

Među stanovnicima IŽ, u 2021.g. evidentirano je 26 smrti uslijed samoubojstva (5 više nego 2021.), a u razdoblju od 2018. do 2022. godine samoubojstvo je kao uzrok smrti evidentirano kod ukupno 144 osoba, od čega 78,5% muškaraca.

U razdoblju 2018.-2022. godina, u svim dobnim skupinama više samoubojstva su počinili muškarci.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od namjernog samoozljeđivanja su u padu, bliže stopama RH, a veće od EU.

Slika 5 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od namjernog samoozljeđivanja, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

